

IJA # 529

משניות סדר נשים

Mishnayot Seder Nashim

Alṭaras, Dayid

Livorno, 5605 (1844 or 1845)

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلد^١ visible fragment from bookbinding

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ
visible fragment from bookbinding

משניות

פניני שנינו
תלמוד
מייסד
סג

סדר

נשים

כזה ראה וחדש כמשנה שלמה שנינו הלא
היא כרב"ת מעשה ידי אמן עם כל חילופי
גרסאות אשר בנה אצלם ציון הרב דוד
אלטראם ז"ל ואחרון חביב ספר יצירה
וחפלת אליהו הנביא זיע"א בא יבא ברנה
ולע"ע ליוקר מציאותן נרפסו ביהר שאת וכהנהה
מוקקת שכעתים על ידי מרקוקים זהירים ובקיאים
במלאכת שמים ישלח עורתו מקרש ויחיינו מיומים :

חלק שלישי

פס ליוורנו זעא

בסנה שישה משתתס לפ"ק

פיד אליעזר מנחם אוטולינגי הי"ו

מרפס ומוכר ספרים

תפלה קודם לימוד הנישנה

לשם יחוד קרשא כריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחדא
שם יה קנה ביחודא שלים בשם כל ישראל ולאקמא
שכנתא מעפרא הרי אנו קוראים משנה
שהיא סוד וי"ו של שמך הגדול והנורא היא אותיות משה עם
נר"ן הרומזת לכינה ומשה גימטריא רצון והוא שם הויה
במלוי יודי"ן ברבעו ושם אהיה במלוי יודי"ן להוריד שפע
מה"א הראשונה לוי"ו בכת שלשה אהיה במלוי יודי"ן
דאלפי"ן ורה"י"ן שהם תמישה יודי"ן שהם סוד תמישים שערי
כינה הנקראת משנה (כסודין סדר נסים יאמר כך) והרי אנו
קוראים בסדר נשים (סהוא כנגד תפארת דנוקבא דלידה וכמינס
אמלעית סל כלי צבאות) :

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתוכך רוחנו
ונפשנו שיהיו ראויים לעורר מיין נקבין על ידי קריאת
המשנה הזאת ונזכה לבחינת נשמה דכריאה אותיות משנה
ויעלו הניצוצות שנפלו בתוך הקלפות בחטא ועון קרי' ותבפר
על גילוי עריות ועל נדרים ונדבות ונזירות ושכועת שוא ושקר
בזכות סדר נשים ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע את
למוד המשנה הזאת (כסכת ויוס טוב יאמר ותנן עלינו ולא יאמר ומכפר
וכו' ואל יעכב וכו') ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו
בזננה עלינו ומעשה ידינו בוננהו :

תפלת ר' מנחם בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יהוה אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי
ולא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על
טהור טמא ולא על טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על
אסור מתר ולא יבשלו חבירי בדבר הלכה ואשמח בהם :

וסא"י זנוק"ל ה"ה אומר אחר תפלה זו סני פסוקים אלו
כי יהוה יתן חכמה מפיו דעת ותכונה :
בל עיני ואביטה נפלאות מתורתך :

כחוב כספר תולדות חיים כספותה הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כרי שיביאני תלמיד זה לידי מעשה ולידי מרות ישרות ולידי ידעית התורה והריני עושה לשם יחיד קרשא בריך הוא ושכינתיה ברחילו וברחימו ויהי נועם יהוה אליהנו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

אלו הן ראשי תיבות הכאוס כספר הזה

דב"ש	דברי בית שמאי
בש"א	בית שמאי אומרים
דב"ה	דברי בית הלל
בה"א	בית הלל אומרים
ר	רבי
ד"ר	דברי רבי
א"ר	אמר רבי
וחכ"א	וחכמים אומרים

משניות סדר נשים

יש בו י' מסכתות וזהו סדרן כפי דעת בעל כף נחת

א יבמות יז פרקים ב כתובות יג פרקים ג קדושין יב פרקים ד נשין ט פרקים ה טושה ט פרקים ו גרמים יא פרקים ז נזיר ט פרקים ח בין הכל ע"א פרקים :

אכל לפי תי"ט הסדר כך הוא יבמות כתובות גרמים נזיר סוטה נטין קדושין אכל הר"ם סידר נטין אחר נזיר ואלו ואלו דברי אלהים חיים :

מסכת יבמות

יום יוד

פרק א חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן *
 וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום *
 עד סוף העולם ואלו הן בתו ובת בתו * ובת
 בנו * בת אשתו ובת בנה ובת בתה * חמותו *
 ואם חמותו * ואם חמיו ואחותו מאמו ואחות
 אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו ואשת
 אחיו שלא היה בעולמו * וכדתו * הרי אלו
 פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה
 ומן היבום עד סוף העולם * וכלן אם מתו * או
 מיאנו * או נתגרשו * או שנמצאו אילוניות *
 צרותיהן מתרות ואי אתה יכול לומר בחמותו
 (ובאם חמותו) ובאם חמיו שנמצאו אילוניות
 או שמיאנו * כיצד פוטרות צרותיהן * היתה
 בתו * או אחת מכל העריות האלו * נשואה
 לאחיו * ולו אשה אחרת ומת * כשם שבתו
 פטורה כן צרתה פטורה * הלכה צרת בתו *
 ונשאת לאחיו השני * ולו אשה אחרת ומת *
 כשם שצרת בתו פטורה * כך צרת צרתה
 פטורה * אפילו הן מאה * כיצד אם מרתו

צרותיהן

צרותיהן מתרות * היתה בתו או אחת מכל
 העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת
 מתה בתו או נתגרשה * ואחר כך מת אחיו *
 צרתה מתרת וכל היכולה למאן ולא מיאנה
 צרתה חולצת ולא מתלבמת : י שש עדיות
 חמורות מאלו * מפני שנשואות לאחרים
 צרותיהן מתרות * אמו * ואשת אביו * ואחות
 אביו ואחותו מאביו ואשת אחי אביו * ואשת
 אחיו מאביו : י ב"ש מתירין הצרות לאחין *
 ובה אוסרין חלצו * ב"ש פוסלין מן הכהונה *
 ובה מכשירין * נתבמו ב"ש מכשירין * ובה
 פוסלין אף על פי שאלו (אוסרין ואדו מתירין
 אלו) פוסלין ואלו מכשירין * לא נמנעו ב"ש
 מלשא נשים מבית הלל * ולא בה מבית
 שמאי * כל הטהרות והטמאות שהיו אלו
 מטהרין ואלו מטמאין * לא נמנעו עושין
 טהרות אלו על גבי אלו :

פירק ב כיצד אישת אחיו שלא היה בעולמו *
 שני אחים ומת אחד מהם * ונולד להן
 אחיו אחר כך יבם השני את אישת אחיו ומת
 הראשונה יוצאה משום אישת אחיו שלא

היה

ח' ע"ג ס' ע"ג ס' ע"ג

היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה
 מאמר ומת * שניה חולצת ולא מתלבמת *
 ב שני אחים ומת אחד מהן * ויבם השני את
 אישת אחיו * ואחר כך נולד להן אח ומת *
 הראשונה יוצאה משום אישת אחיו שלא
 היה בעולמו והשניה משום צרתה עשה בה
 מאמר ומת * השניה חולצת ולא מתלבמת *
 רבי שמעון אומר מיבם לא יזו מהן שירצה *
 או חולץ לא יזו מהן שירצה : ג כלל אמרו
 ביבמה * כל שהיא אסורה אסור ערוה לא
 חולצת ולא מתלבמת * איסורה אסור מצוה
 ואסור קדושה * חולצת ולא מתלבמת *
 אחותה שהיא יבמתה * חולצת או מתלבמת :
 ד אסור מצוה שניות מדברי סופרים * אסור
 קדושה אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * ובת
 ישראל לנתין וממזר : ה מי שיש לו אח מכל
 מקום זוקק את אישת אחיו ליבום * ואחיו לכל
 דבר * חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן
 הנכרית * מי שיש לו בן מכל מקום * פומר
 אישת אביו מן היבום * וחייב על מכתו ועל

קללתו

ח' ע"ג ס' ע"ג

קללתו ובנו לכל דבר * חוץ ממי שיש לו מן
השפחה ומן הנכרית : י מי שקדש אחת
משתי אחיות ואינו יודע איזו מהן קדש נותן
גט לזו וגט לזו * מת ולו אח אחד חולץ
לשתייהן היו לו שנים אחד חולץ ואחד מיבם
קדמו ובנסו * אין מוציאין מידם : ושנים
שקדשו שתי אחיות זה אינו יודע איזו קדש *
וזה אינו יודע איזו קדש והנותן שני גטין * וזה
נותן שני גטין מתו לזה אה ולזה אח זה חולץ
לשתייהן וזה חולץ לשתייהן * לזה אחד ולזה
שנים * היחיד חולץ לשתייהן * והשנים אחד
חולץ * ואחד מיבם קדמו ובנסו * אין מוציאין
מידם לזה שנים ולזה שנים אחיו של זה חולץ
לאחת * ואחיו של זה חולץ לאחת * אחיו של
זה מיבם חלוצתו של זה * ואחיו של זה מיבם
חלוצתו של זה קדמו שנים וחלצו * לא יבמו
השנים * אלא אחד חולץ ואחד מיבם * קדמו
ובנסו * אין מוציאין מידם : ה מצוה בגדול
ליבם ואם קדם הקטן ובה הנטען על השפחה
ונשתחררה או על הנכרית ונתגירה * הרי זה
לא יבנום ואם בנס אין מוציאין מידו הנטען
על

על אישת איש והוציא אוה מתחת ידו * אף על
פי שכנס וצא : ה המביא גט ממדינת הים
ואמר בפני נכתב ובפני נחתם * לא ישא את
אשתו * מת הרגתיו הרגנהו * לא ישא את
אשתו * רבי יהודה אומר הרגתיו לא תנשא
אשתו הרגנהו תנשא אשתו : החכם שאסר
את האשה בנדר על בעלה * הרי זה לא
ישאנה * מיאנה או שחלצה בפניו ישאנה *
מפני שהוא בית דין * וכלם שהיו להם נשים
ומתו * מותרות לנשא להם * וכלן שנשאו
לאחרים ונתגרשו * או שנתאלמנו * מותרות
לנשא להן * וכלן מותרות לבניהם * או
לאחיהם :

פיקי ארבעה אחין * שנים מהן נשואים שתי
אחיות * ומתו הנשואים את האחיות *
הרי אלו חולצות ולא מת יבמות * ואם קדמו
ובנסו * יוציאו * רבי אליעזר אומר בית שמאי
אומרים יקימו ובית הלל אומרים יוציאו :
היתה אחת מהן אסורה על אחד אסור
ערוה אסור בהומותר באחותה והשני אסור
בשתייהן אסור מצוה ואסור קדושה * חולצת

ולא מת'במת : היתה אחת מהן אסורה על זה אסור ערוה * והשניה אסורה על זה אסור ערוה * האסורה לזה מתרת לזה * והאסורה לזה מתרת לזה * וזו היא שאמרו אחותה בשהיא יבמתה * או חולצת או מת'במת : * ושלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובת'ח'או אשה ובת בתה * או אשה ובת בנה * הרי אלו חולצות ולא מת'במות * ורבי שמעון פוטר * היתה אחת מהן אסורה עליו אסור ערוה אסור בה ומותר באחותה * אסור מצוה או אסור קדושה * חולצת ולא מת'במת : * ושלשה אחין שנים (מהן) נשואים שתי אחיות ואחד מפנה * מת אחד מבעלי אחיות ועשה (בה) מפנה מאמר ואחר כך מת אחיו השני בית שמאי אומרים אשתו עמו והלה תצא משום אחות אשה * ובית הלל אומרים מוציא את אשתו בגט ובחליצה * ואשת אחיו בחליצה * זו היא שאמרו אוי לו על אשתו * ואוי לו על אשת אחיו : * ושלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * מת אחד מבעלי אחיות * וכנס

נשוי

נשוי נכרית את אשתו ומת הראשונה יוצאה משום אחות אשה ושניה משום צרתה עשה בה מאמר ומת * נכרית חולצת ולא מת'במת * שלשה אחים * שנים מהם נשואים שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * מת הנשוי נכרית * וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת * הראשונה יוצאה משום אחות אשה * ושניה משום צרתה * עשה בה מאמר ומת * נכרית חולצת ולא מת'במת : * ושלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית * מת אחד מבעלי אחיות * וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואחר כך מת נשוי נכרית * הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעשה אחת * ושלשה אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות * ואחד נשוי נכרית * גרש אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת נשוי נכרית * וכנסה המגרש ומת זו היא שאמרו וכבן שמתו או נתגרשו צרותיהן מתרות : * וכבן שהיו בהן קדושין * או גרושין בספק * הרי אלו (צרות) חולצות

ולא

א שירום כהאסורה לכבול רש"י ב הלאסורה לכבול רש"י רש"י נשוי נכרית כלאמר לכבול רש"י
 דרובא ושנים מסום חוקה כלל כפי דרשקם ורש"י

ולא מת' יבמות • כיצד ספק קדושין • זרק לה
 קדושין • ספק קרוב לו • ספק קרוב לה • זהו
 ספק קדושין • ספק גירושין כתב בכתב ידו •
 ואין עליו עדים • יש עליו עדים ואין בו זמן •
 יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד • זהו ספק
 גירושין • ה' שלשה אחין נשואין שלש נכריות
 ומת אחד מהן ועשה בה השני מאמר ומת •
 הרי אלו חולצות ולא מת' יבמות • שנאמר
 ומת אחד מהם • יבמה יבא עליה • שעליה
 זקת יבם אחד • ולא שעליה זקת שני
 יבמין • רבי שמעון אומר מיבם לאי זו
 שירצה • וחולץ לשניה • שני אחין נשואים
 לשתיה אחיות ומת אחד מהן • ואחר כך מתה
 אשתו של שני • הרי זו אסורה עליו עולמית •
 הואיל ונאסרה עליו שעה אחת • י שנים
 שקדשו שתי נשים ובשעת בניסתן לחפה •
 החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה • הרי
 אלו ח'בים משום אשת איש • ואם היו אחין •
 משום אשת אח • ואם היו אחיות משום אשה
 אל אחותה • ואם היו נדות משום נדה •
 ובפרישין אותן שרשה חדשים שמה מעברות
 הן

הן • ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד •
 מחזירין אותן מיד • ואם היו כהנות נפסלו
 מן התרומה :

פירי החולץ ליבמתו ונמצאת מעברת וילדה
 בזמן שהולד של קימא • הווא מותר
 בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו • ולא
 פסלה מן הכהונה אין הולד של קימא • הוא
 אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו
 ופסלה מן הכהונה : • הכונס את יבמתו •
 ונמצאת מעברת וילדה • בזמן שהולד של
 קימא יוציא וחייבין בקרבן ואם אין הולד של
 קימא יקיים ספק בן תשעה לראשון • ספק בן
 שבועה לאחרון יוציא והולד ב'שר • וחייבין
 באשם תלוי : • שומרת יבם שנפרו לה נכסים
 מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת
 וקיים • מתה • מה יעשו בכתובתה ובנכסים
 הנכנסים ויוצאין עמה • בש"א יחלוקו יורשי
 הבעל עם יורשי האחובה • נכסים בחזקתן
 כתובה בחזקת יורשי הבעל • נכסים הנכנסים
 ויוצאים עמה בחזקת יורשי האב • יכנסה הרי

היא

א ספק סלכה דאובו חייב קרבן על ספק סלכה • כ ונסק סלכה בנכסו מן גדול שחלקו חזילו לב"ס •

היא באשתו לכל דבר • וכדבר שתהא
 כתובה על נכסי בעלה הראשון •" מצודה
 בגדול ליבם לא רצה מהלכין על כל האחים
 לא רצו חזרין אצל גדול • ואומרים לו עליך
 מצוה • או חלוץ או יבם • י תלה בקטן עד
 שיגדיל או בגדול עד שיבא ממדינת הים או
 בחרש או בשוטה • אין שומעין לו • אלא
 אומרים לו עליך מצוה • או חלוץ או יבם •
 החולץ ליבמתו הרי הוא כאחד מן האחים
 לנחלה • ואם יש שם אב הנכסים של אב •
 הכונס את יבמתו • זכה בנכסים של אחיו רבי
 יהודה אומר בין כך ובין כך אם יש שם אב •
 הנכסים של אב החולץ ליבמתו • הוא אסור
 בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו • הוא אסור
 באמה • ובאם אמה ובאם אביה • ובבתה •
 ובבת בתה • ובבת בנה • ובאחותה בזמן
 שהיא קימת • והאחים מותרין • והיא אסורה
 באביו • ובאבי אביו • (ובאבי אמו) • ובכנו •
 ובבן בנו • באחיו • ובבן אחיו • מותר אדם
 בקרובת צרת חלוצתו • ואסור בצרת קרובת
 חלוצתו •" החולץ ליבמתו • ונשא אחיו את

אחותה

אחותה ומת • חולצת ולא מת יבמת • וכן
 הסגרש את אשתו • ונשא אחיו את אחותה
 ומת • הרי זו פטורה מן החליצה ומן היבום •
 שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה
 משום ר' יהודה (בן בתירא) אמרו אומרים
 לו המתן עד שיעשה אחיך הגדול מעשה •
 חלץ לה אחיו או כנסה • יכנס את אשתו •
 מתה היבמה יכנס את אשתו • מת יבם •
 יוציא את אשתו בגט ונאשת אחיו בחליצה •
 היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד
 שיהיו לה שלשה חדשים • וכן שאר כל
 הנשים לא יתארוסו ולא ינשאו עד שיהיו להן
 שלשה חדשים אחד בתולות ואחד בעולות
 אחד גרושות ואחד אלמנות • אחד נשואות
 ואחד ארוסות • רבי יהודה אומר הנשואות
 יתארוסו והארוסות ינשאו • חוץ מן הארוסות
 שביהודה מפני שלבו גס בה • רבי יוסי אומר
 כל הנשים יתארוסו • חוץ מן האלמנה מפני
 האבול •" ארבעה אחים נשואים ארבע
 נשים ומתו • אם רצה הגדול שבהם ליבם את
 כלן • הרשות בידו • מי שהיה נשוי שתי נשים

ומת

• כולו כפי קצתו ד' פתחין יב'

ומת • ביאתה או חליצתה של אחת מהן •
פוטרת צרתה • היתה אחת בשרה ואחת
פסולה אסיה חולץ חולץ לפסולה ואסיה
מיבם מיבם לבשרה: • י המחזיר גרושתו •
והנושא חלוצתו • והנושא קרובת חלוצתו •
יוציא והולד ממזר • דברי רבי עקיבא •
וחכמים אומרים אין הולד ממזר • ומודים
בנושא קרובת גרושתו שהולד ממזר •
" איזהו ממזר • כל שאר בשר שהיא בלא
יבא דברי רבי עקיבא שמעון התימני אומר
כל שחיבין עליו כרת בידי שמים • והלכה
בדבריו • רבי יהושע אומר כל שחיבין עליו
מיתת בית דין • אמר רבי שמעון בן עזאי
מצאתי מגלת יוחסין בירושלם וכתוב בה
איש פלוני ממזר מאשת איש • לקים דברי רבי
יהושע אשתו שמתה מותר באחותה גרשה
ומתה מותר באחותה • נשאת לאחר ומתה
מותר באחותה • יבמתו שמתה מותר
באחותה • חלץ לה ומתה מותר באחותה •
נשאת יי אחר ומתה מותר באחותה •
פרק רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט •

אית וכל פסוק כלל יבמות • כ ארומס קפו ור' פסוקין טן עולו ארומס

ולא

ולא מאמר אחר מאמר • ולא בעילה
אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה יוחכבא
יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר אבל
לא אחר בעילה • ולא אחר חליצה כלום •
י כיצד עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט •
צריכה הימנו חליצה • עשה מאמר וחלץ •
צריכה הימנו גט עשה מאמר ובעל • הרי זו
במצותה: • נתן גט ועשה מאמר צריכה גט
וחליצה • נתן גט ובעל • צריכה גט וחליצה •
נתן גט וחלץ • אין אחר חליצה כלום • חלץ
ועשה מאמר • נתן גט ובעל • או בעל ועשה
מאמר נתן גט וחלץ • אין אחר חליצה כלום •
אחד יבמה אחת ליבם אחד ואחד שתי יבמות
ליבם אחד: • כיצד עשה מאמר בזו ומאמר
בזו צריכות שני גיטין וחליצה מאמר בזו וגט
בזו צריכה גט וחליצה מאמר בזו ובעל את
זו צריכות שני גיטין וחליצה מאמר בזו וחלץ
לזו • הראשונה צריכה גט • גט לזו וגט לזו •
צריכות הימנו חליצה • גט לזו • ובעל את זו •
צריכה גט וחליצה גט לזו ומאמר לזו • צריכה
גט וחליצה גט לזו וחלץ לזו אין אחר חליצה

T. III. 5 א חליצה דל"ע וליה סילכתא כוונתו כלום

כלום: ה' חלץ וחלץ או חלץ ועשה מאמר *
 נתן גט ובעל * או בעל ובעל * או בעל ועשה
 מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום *
 בין יבם אחד לשתי יבמות * בין שני יבמן
 ליבמה אחת: י' חלץ ועשה מאמר * נתן גט
 ובעל או בעל ועשה מאמר * ונתן גט וחלץ
 אין אחר חליצה כלום * בין בתחלה * בין
 באמצע * בין בסוף * והבעילה בזמן שהיא
 בתחלה אין אחריה כלום * באמצע ובסוף יש
 אחריה כלום * רבי נחמיה אומר אחרת
 בעילה ואחת חליצה בין בתחלה בין באמצע
 בין בסוף * אין אחריה כלום:

ירק: הבא על יבמתו בין בשוגג * בין במזיד *
 בין באנס * בין ברצון אפילו הוא שוגג
 והיא מזידה * הוא מזיד והיא שוגגת * הוא
 אנוס והיא לא אנוסה * היא אנוסה והוא לא
 אנוס * אחד המערה ואחד הגומר קנה * ולא
 חלק בין ביאה לביאה: י"ב וכן הבא על אחת
 מכל העריות שבתורה * או פסולות * כגון
 אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה לכהן
 הדיוט * ממזרת ונתנה לישראל * בת ישראל

לממזר ולנתין * פסלה * ולא חלק בין ביאה
 לביאה: י"ג אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * מן הארוסין לא יאכלו בתרומה
 רבי אליעזר ורבי שמעון מכשירין נתארמלו
 או נתגרשו מן הנשואין פסולות * מן הארוסין
 כישרות: י"ד כהן גדול לא ישא אלמנה בין
 אלמנה מן הארוסין * בין אלמנה מן הנשואין
 ולא ישא את הבוגרת * ר' א"י יעזר ור' שמעון
 מכשירין בבוגרת * לא ישא את מבת עין *
 ארס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול
 יכנוס * ומעשה ביהו"ש עבן גמלא * שקדש את
 מרתא בת ביתוס ומנהו המלך להיות כהן
 גדול וכנסה * שומרת יבם שנפלה לפני כהן
 הדיוט * ונתמנה להיות כהן גדול אף על פי
 שעשה בה מאמר הרי זה לא יכנוס כהן גדול
 שמת אחיו חולץ ולא מיבם: י"ה כהן הדיוט
 לא ישא אילונית * אלא אם כן יש לו אשה
 ובנים * רבי יהודה אומר אף על פי שיש לו
 אשה ובנים * לא ישא אילונית * שהיא זונה
 האמורה בתורה * וחכ"א אין זונה אלא גיורת
 ומשחררת * ושנבעלה בעילת זנות: י"ז לא

יבטל אדם מפריה ורביה * אלא אם כן יש לו
 בנים * בית שמאי אומרים שני זכרים * ובית
 הלל אומרים זכר ונקבה שנאמר זכר ונקבה
 בראם * נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא
 ילדה * אינו רשאי לבטל * גירשה מותרת
 לנשא לאחר * ורשאי השני לשהות עמה
 עשר שנים ואם הפילה מונה משעה שהפילה
 האישה מצוה על פריה ורביה אבל לא האשה *
 רבי יוחנן בן ברוקא אומר על שניהם הוא
 אומר * ויברך אותם אלהים ויאמר להם
 אלהים פרו ורבו :

פיקי אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * הכניסה לו עבדי מלוג
 ועבדי צאן ברזל * עבדי מלוג לא יאכלו
 בתרומה * עבדי צאן ברזל יאכלו *
 ואלו הן עבדי מלוג * אם מתו מתו לה * ואם
 הותירו הותירו לה * אף על פי שהוא חייב
 במזונות * הרי אלו לא יאכלו בתרומה ואלו
 הן עבדי צאן ברזל * אם מתו מתו לו ואם
 הותירו הותירו לו * הואיל והוא חייב
 באחריות * הרי אלו יאכלו בתרומה : * בת

ישראל שנשאת לכהן * והכניסה לו עבדים *
 בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל הרי אלו
 יאכלו בתרומה ובת כהן שנשאת לישראל
 והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן
 ברזל * הרי אלו לא יאכלו בתרומה : * בת
 ישראל שנשאת לכהן ומת והניחה מעברת
 לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני חלקו של
 עבר * שהעבר פוסל ואינו מאכיל דברי רבי
 יוסי * אמרו לו מאחר שהעדת לנו על ברת
 ישראל לכהן אף בת כהן לכהן ומת והניחה
 מעברת * לא יאכלו עבדיה בתרומה מפני
 חלקו של עבר : * העבר * והיבם * והארוסין *
 והחרש * ובן תשע שנים * ויום אחר פוסלין ולא
 מאכילין * ספק שהוא בן תשע שנים * ויום אחר *
 ספק שאינו * ספק הביא שתי שערות * וספק
 שלא הביא * נפל הבית עליו ועל בת אחיו *
 ואין ידוע איזה מהן מת ראשון * צרתה חולצת
 ולא מת יבמת : * האונס והמפתה והשוטרה
 לא פוסלים ולא מאכילים * ואם אינם ראויין
 לבא בישראל הרי אלו פוסלין כיצד * ישראל
 ישבא על בת כהן תאכל בתרומה * עברה

לא תאכל בתרומה * נחתך העבר במעיה
 תאכל כהן שבא על בת ישראל * לא תאכל
 בתרומה * עברה לא תאכל * ילדה תאכל
 נמצא כחו של בן גדול משל אב * העבד פוסל
 משום ביאה ואינו פוסל משום זרע כיצד * בת
 ישראל לכהן * בת כהן לישראל וילדה הימנו
 בן * והלך הבן ונכבש על השפחה * וילדה
 הימנו בן * הרי זה עבד * היתה אסאביו בת
 ישראל לכהן * לא תאכל בתרומה * בת כהן
 לישראל * תאכל בתרומה * ממזר פוסל
 ומאביר * כיצד * בת ישראל לכהן * ובת כהן
 לישראל * וילדה הימנו בת * והלכה הבת
 ונשאת לעבד או לנכרי * וילדה הימנו בן *
 הריזה ממזר היתה אסאמו בת ישראל לכהן *
 תאכל בתרומה * בת כהן לישראל לא תאכל
 בתרומה * כהן גדול פעמים שהוא פוסל
 כיצד * בת כהן לישראל וילדה הימנו בת *
 והלכה הבת ונשאת לכהן * וילדה הימנו בן
 הרי זה ראוי להיות כהן גדול * עומד ומשמש
 על גבי המזבח * מאביל את אמו * ופוסל אם
 אמו וזאת אומרת לא כבני כהן גדול * שהוא

פוסלני מן התרומה:

פירק ה הערל וכל הטמאים לא יאכלו
 בתרומה * נשיהן ועבדיהן יאכלו
 בתרומה * פצוע דבא וכרות שפכה הן
 ועבדיהן יאכלו * ונשיהן לא יאכלו * ואם לא
 ידעה משנעשה פצוע דבא וכרות שפכה הרי
 אלו יאכלו * איזהו פצוע דבא * כל שנפצעו
 הבצים שלו ואפילו אחת מהן וכרות שפכה
 כל שנכרת הגיד * ואם נשתיר מהעטרה
 אפילו כחוט השערה כשר * פצוע דבא וכרות
 שפכה מותרין בגיורת ומשחררת * ואינן
 אסורין אלא מלבא בקהל * שנאמר לא יבא
 פצוע דבא וכרות שפכה בקהל יהוה *
 עמוני ומואבי אסורים ואסורין אסור עולם *
 אבל נקבותיהם מותרות מיד * מצרי ואדומי
 אינם אסורין אלא עד שלשה דורות * אחד
 זכרים ואחד נקבות * רבי שמעון מתיר את
 הנקבות מיד * א"ר שמעון קל וחמר הדברים
 ומה אם במקום שאסר את הזכרים אסור
 עולם * התיר את הנקבות מיד * מקום שלא
 אסר את הזכרים * אלא עד שלשה דורות *
 אינו

אינו דין שנתיר את הנקבות מיד * אמרו לו
 אם הלכה נקבל ואם לדין יש תשובה * אמר
 להם לא כיהלכה אני אומר * ממזרין ונתנינן
 אסורין * ואסורין אסור עולם אחד זכרים
 ואחד נקבות : * אמר רבי יהושע שמעתי
 שהסרים חולץ וחולצין לאשתו והסרים
 ר"ל חולץ ולא חולצין לאשתו * ואין לי
 לפרש * אמר רבי עקיבא אני אפרש * סרים
 אדם חולץ וחולצין לאשתו * מפני שהיתה לו
 שעת הכשר * סרים חמה ל"ל חולץ ול"ל
 חולצין לאשתו * מפני שלא היתה לו שעת
 הכשר רבי אליעזר אומר לא כ"י * אלא סרים
 חמה חולץ וחולצין לאשתו * מפני שיש לו
 רפואה * סרים אדם לא חולץ ולא חולצין
 לאשתו * מפני שאין לו רפואה * העיד ר'
 יהושע בן בתירא על בן מגוסרת שהיה
 בירושלם סרים אדם ויבמו את אשתו * לקים
 ד' עקיבא * הסרים לא חולץ ול"ל מיבם *
 וכן אילונית ר"ל חולצת ולא מת'יבמת *
 הסרים שחלץ ליבמתו * לא פסלה בערה
 פסלה * מפני שהיא בעלת זנות וכן אילונית

שחלצו

שחלצו לה אחין לא פסלוה בעלוה פסלוה *
 מפני שהיא בעלת זנות : * סרים חמה כהן
 שנשא בת ישראל מאכילה בתרומה * ר' יוסי
 ורבי שמעון אומרים אנדרוגינום כהן שנשא
 בת ישראל מאכילה בתרומה * רבי יהודה
 אומר טומטום שנקרע ונמצא זכר לא יחלוץ
 מפני שהוא כסרים * אנדרוגינום נושא אבל
 לא נשא * רבי אליעזר אומר אנדרוגינום
 חיבים עליו סקילה בזכר :

פרקט יש מותרות לבעליהן ואסורות
 ליבמיהן * מותרות ליבמיהן ואסורות
 לבעליהן * מותרות לאלו ולאלי * ואסורות
 לאלו ולאלי * ואלו מותרות לבעליהן
 ואסורות ליבמיהן * כהן הדיוט שנשא את
 האלמנה ויש לו אח כהן גדול * חלל שנשא
 כשרה ויש לו אח כשר * ישראל שנשא בת
 ישראל ויש לו אח ממזרי ממזר שנשא ממזרת
 ויש לו אח ישראל מותרות לבעליהן ואסורות
 ליבמיהן : * ואלו מותרות ליבמיהן ואסורות
 לבעליהן * כהן גדול שקדש את האלמנה *
 ויש לו אח כהן הדיוט * כשר שנשא חללה *

T. III ד 4 א חלוצת קיי"ט ב כשר כ"ט ג חלל ס"ח ויש

ויש לו אח חלל * ישראל שנשא ממזרת ויש
 לו אח ממזר ממזר שנשא בת ישראל ויש לו
 אח ישראל מותרות ליבמיהן ואסורות
 לבעליהן * אסורות לאלו ולאלו * כהן גדול
 שנשא את האלמנה * ויש לו אח כהן גדול
 או כהן הדיוט כשר שנשא חללה ויש לו אח
 כשר * ישראל שנשא ממזרת * ויש לו אח ישראל
 ממזר שנשא בת ישראל * ויש לו אח ממזר *
 אסורות לאלו ולאלו * ושאר כל הנשים *
 מותרות לבעליהן וליבמיהן * שניות מדברי
 סופרים * שניה לבעל ולא שניה ליבם * אסורה
 לבעל ומותרת ליבם * שניה ליבם ולא שניה
 לבעל * אסורה ליבם ומותרת לבעל * שניה
 לזה ולזה * אסורה לזה ולזה * אין לה לא
 כתובה ולא פיוות * ולא מזונות * ולא בקאות
 והולד כשר וכופין * אות להוציא * אלמנה
 לכהן גדול * גרושה וחלוצה לכהן הדיוט *
 ממזרת ונתינה לישראל * בת ישראל לנתין
 ולממזר * יש להן כתובה * בת ישראל
 מאורסת לכהן * מעברת מכהן * שומרת יבם
 לכהן * וכן בת כהן לישראל * לא תאכל

בתרומה

בתרומה * בת ישראל מאורסת ללוי * מעברת
 מלוי * שומרת יבם ללוי * וכן בת לוי
 לישראל לא תאכל במעשר * בת לוי מאורסת
 לכהן * מעברת מכהן * שומרת יבם לכהן *
 וכן בת כהן ללוי * לא תאכל לא בתרומה
 ולא במעשר * בת ישראל שנשאת לכהן *
 תאכל בתרומה * מת ודה הימנו בן * תאכל
 בתרומה * נשאת ללוי * תאכל במעשר * מת
 ודה הימנו בן * תאכל במעשר * נשאת לישרי *
 לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר *
 מת ודה הימנו בן * לא תאכל לא בתרומה
 ולא במעשר * מת בנה מישראל * תאכל
 במעשר * מת בנה מלוי * תאכל בתרומה * מת
 בנה מכהן * לא תאכל לא בתרומה ולא
 במעשר * בת כהן שנשאת לישראל * לא
 תאכל בתרומה * מת ודה הימנו בן * לא
 תאכל בתרומה * נשאת ללוי * תאכל במעשר *
 מת ודה הימנו בן * תאכל במעשר * נשאת
 לכהן * תאכל בתרומה * מת ודה הימנו בן
 תאכל בתרומה * מת בנה מכהן * לא תאכל

בתרומה

א לית סלכא כחוי כחא לכחין עמור . ב ונס חלו חלוצה דר"פ דאומר עמור דאשין לוריש ולית סלכא

בתרומה מת בנה מלוי לא תאכל במעשר *
מת בנה מישראל חזרת לבית אביה ועל
זו נאמר ושבב א בית אביה כנעוריה מלחם
אביה תאכל :

פיקי האשה שהלך בעלה למדינת היסובא
ואמרו לה מת בעליך * ונשאת ואחר
כך בא בעלה * תצא מזה ומזה * וצריכה גט
מזה ומזה ואין לה כתובה ולא פירות * ולא
מזונות ולא בלאות לא על זה ולא על זה אם
נטלה מזה ומזה תחזיר * והולד ממזר מזה
ומזה * ולא זה וזה מטמאין לה * ולא זה וזה
זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא
בהפרת נדריה היתה בת ישראל נפסלה מן
הכהונה ובת לוי מן המעשר * ובת כהן מן
התרומה * ואין יורשים של זה ויורשים של זה
יורשים את כתובתה ואם מתו * אחיו של זה
ואחיו של זה * חולצין ולא מיבמין * רבי יוסי
אומר כתובתה על נכסי בעלה הראשון רבי
אלעזר אומר הרבישון זכאי במציאתה
ובמעשה ידיה * ובהפרת נדריה רבי שמעון
אומר ביאתה או חליצתה מאחיו של ראשון

א כער אחר אררי

פוטרת

פוטרת צרתה ואין הולד ממנו ממזר * ואם
נשאת שלא ברשות מותרת לחזור לו :
נשאת על פי בית דין תצא * ופטורה מן
הקרובין * שלא על פי בית דין תצא וחיבת
בקרובין יפה כח בית דין שפוטרת מן הקרובין *
הורוה בית דין לנשא והלכה וקלקלה חיבת
בקרובין שלא התירוה אלא לנשא : האשה
שהלך בעלה ובנה למדינת היסובא ואמרו
לה מת בעליך * ואחר כך מת בנגד ונשאת *
ואחר כך אמרו לה חלוק היו הדברים * תצא
והולד ראשון ואחרון ממזר * אמרו לה מת
בנגד ואחר כך מת בעליך * ונתיבמה * ואחר
כך אמרו לה חלוק היו הדברים * תצא והולד
ראשון ואחרון ממזר * אמרו לה מת בעליך
ונשאת * ואחר כך אמרו לה קים היה ומת *
תצא והולד ראשון ממזר והאחרון אינו ממזר
אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואחר כך בא
בעלה מותרת לחזור לו אף על פי שנתן לה
אחרון גט * לא פסלה מן הכהונה את זו דרש
רבי אלעזר בן מתאי ואשה גרושה מאישה *

ולא

א לית הלכתא כהני * שם טא דלא כליג צין עד אחד לכני עדום * ב אלבא דר"ע וליט סלכמא כוונתיה *
ג חליכא דכולי עלמא

ולא מאיש שאינו אישה: דמי שהלכה אשתו
למדינת הים * ובאו ואמרו לו מתה אשתך *
ונשא את אחותה * ואחר כך באת אשתו
מותרת לחזור לו הוא מותר בקרובות שניה *
ושניה מותרת בקרוביו * ואם מתה ראשונה *
מותר בשניה * אמרו לו מתה אשתך * ונשא
את אחותה * ואחר כך אמרו לו * קימת היתה
ומתה הולך ראשון ממזר וזה אחרון אינו ממזר
רבי יוסי אומר כל שפוסל על ידי אחרים * פוסל
על ידי עצמו וכל שאינו פוסל על ידי אחרים *
אינו פוסל על ידי עצמו: ה אמרו לו מתה
אשתך * ונשא אחותה מאביה * מתה ונשא
אחותה מאמה * מתה ונשא אחותה מאביה *
מתה ונשא אחותה מאמה * ונמצאו כלן
קימות מותר בראשונה בשלישית ובחמישית
ופטרות צרותיהן ואסור בשניה וברביעית *
ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה * ואם בא
על השניה לאחר מיתת הראשונה * מותר
בשניה וברביעית * ופטרות צרותיהן * ואסור
בשלישית ובחמישית * ואין ביאת אחת מהן
פוטרת צרתה: * בין תשע שנים ויום אחד הוא

פוסל על ידי אחין * והאחין פוסלין על ידו *
אדא שהוא פוסל תחלה * והאחים פוסלין
תחלה וסוף * כיצד בן תשע שנים ויום אחד
שבא על יבמתו פוסל על ידי אחין באו עליה
אחין ועשו בה מאמר נתנו גט או חלצו פסלו
על ידו: * בין תשע שנים ויום אחד שבא על
יבמתו ואחר כך בא עליה אחיו * שהוא בן
תשע שנים ויום אחד פוסל על ידו רבי שמעון
אומר לא פוסל: * בין תשע שנים ויום אחד
שבא על יבמתו * ואחר כך בא על צרתה פוסל
על ידי עצמו * רבי שמעון אומר לא פוסל *
בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת
חולצת ולא מת יבמת * נשא אשה ומת * הרי
זו פטורה: * בין תשע שנים ויום אחד שבא
על יבמתו * ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת
אם לא ידע את הראשונה משהגדיל *
הראשונה חולצת ולא מת יבמת * והשניה או
חולצת או מת יבמת * רבי שמעון אומר מיבם
לאיזו שירצה * וחולץ לשניה אחד שהוא בן
תשע שנים ויום אחד ואחד שהוא בן עשרים
שנה שלא הביא שתי שערות:

פרק י"א נושאין על האנוסה ועל המפתה *
 האונס והמפתה על הנשואה ח"ב *
 נושא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו *
 אנוסת בנו ומפתת בנו * רבי יהודה אוסר
 באנוסת אביו ומפתת אביו : * הגיורת
 שנתגירו בניה עמה * לא חולצין ולא מיבמין
 אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה
 ולידתו בקדושה * והשני הורתו ולידתו
 בקדושה ובן שפחה שנתחררו בניה עמה :
 * חמש נשים שנתערבו ונדהויהן * הגדילו
 התערובות ונשאו נשים ומתו * ארבעה
 חולצין לאחת * ואחד מיבם אותה * הוא
 ושלשה חולצין לאחרת ואחד מיבם נמצאו
 ארבע חליצות ויבום לכל אחת ואחת :
 * האשה שנתערב ולדה בולד בלרתה *
 הגדילו התערובות ונשאו נשים ומתו * בני
 הכלה חולצין ולא מיבמין שהוא ספק אשת
 אחיו * וספק אשת אחי אביו * ובני הזקנה *
 או חולצין או מיבמין * שהוא ספק אשת אחיו
 ואשת בן אחיו מתו הפשרים בני התערובות
 לבני הזקנה חולצין ולא מיבמין שהוא ספק
 אשת

אשת אחיו ואשת אחי אביו * ובני הכלה
 אחד חולץ ואחד מיבם : * כהנת שנתערב
 ולדה בולד שפחתה הרי אלו אכלים בתרומה
 וחולקים חלק אחד בגרן * ואינן מטמאין
 למתים * ואין נושאין נשים בין כשרות בין
 פסולות * הגדילו התערובות ושחררו זה את
 זה * נושאין נשים ראויות לכהונה * ואינן
 מטמאין למתים * ואם נטמאו אין סופגין את
 הארבעים ואינן אוכלים בתרומה ואם אכלו
 אינן משלמים קרן וחמש * ואינן חולקים על
 הגרן ומוכרין את התרומה והדמים שלהם *
 ואינן חולקים בקדשי המקדש * ואין נוטלין
 להם קדשים * ואין מוציאין שלהם מידם *
 ופטורים מן הורוע ומן הלתיים ומן הקברה
 ובכורן יחא רועה עד שיסתאב ונוטלין
 עליהם חמרי כהנים וחמרי ישראלים : * מי
 שלא שהתה אחר בעלה שרשה חדשים *
 ונשאת וילדה * ואין ידוע אם בן תשעה
 לראשון אם בן שבועה לאחרון * היו לה בנים
 מן הראשון ובנים מן השני * חולצין ולא
 מיבמין ובן הוא להם חולץ ולא מיבם * היו לו

ה חלצה בשנים או בשלשה ונמצא אחד מהן קרוב או פסול * חליצתה פסולה רבי שמעון ורבי יוחנן הסנדלר מכשירין ומעשה באחד שחלץ בינו לבניה בבית האסורים * וכו' מעשה לפני רבי עקיבא והכשיר: * י מצות חליצה בא הוא ובמתו לבית דין והן משיאין לו עצה ההוגנת לו * שנאמר וקראו לו זקני עירו ודברו אליו * והיא אומרת מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אכה יבמי * והוא אומר לא הפצתי לקחתה * ובלישון הקדש היו אומרים ונגישה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו * וירקה בפניו רוק הנראה לדינים * וענתה ואמררה ככה יעשה לאיש אשר ראה יבנה את בית אחיו * עד כאן היו מקריין * וכשהקרא רבי הורקנוס תחת האלה בכפר עיטם * וגמר את כל הפרשה חזקו להיות גומרין כר הפרשה * ונקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל מצוה בדינין ורא מצוה בתלמידים * רבי יהודה אומר מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל:

א כה מ"א * ב נוסף לדין * ג זכו נזכר כל הפרשה דאמרן ב שיא

ברק י בישא אין ממאנין אלא ארוסות * וכה אומרים ארוסות ונשואות * בישא בבעל ולא ביבם ובה א בבעל וביבם בישא בפניו * ובית הלל אומרים בפניו ושלא בפניו בית שמאי אומרים בבית דין * ובית הלל אומרים בבית דין ושלא בבית דין * אמרו להן בית הלל לבית שמאי ממאנת והיא קטנה * אפילו ארבעה וחמישה פעמים * אמרו להן בית שמאי אין בנות ישראל הפקר * אלא ממאנת וממתנת עד שתגדיל ותמאן ותנשא: * איזו היא קטנה שצריכה למאן * כל שהשיאוה אמה ואחיה לדעתה השיאוה שלא לדעתה אינה צריכה למאן רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כל תנוקת שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה צריכה למאן ר' אליעזר אומר אין מעשה קטנה כלום * אלא כמפתח * בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה: * רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש כאלו היא אשתו * וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה אשתו: * הממאנת באיש

הוא

הוא מותר בקרובותיה * והיא מותרת
 בקרוביו * ולא פסלה מן הכהונה נתן לה גט
 הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו
 ופסלה מן הכהונה * נתן לה גט והחזירה *
 מיאנה בו ונשאת לאחר * ונתארמלה או
 נתגרשה * מותרת לחזור לו * מאנה בו
 והחזירה * נתן לה גט ונשאת לאחר
 ונתארמלה או נתגרשה * אסורה לחזור לו *
 זה הכלל * גט אחר מאן אסורה לחזור לו *
 מאן אחר גט מותרת לחזור לו : * הממאנת
 באיש נשאת לאחר וגרשה * (לאחר ומאנה
 בו *) לאחר וגרשה זה הכלל * כל שיוצאת
 הימנו בגט אסורה לחזור לו * במאן מותרת
 לחזור לו : * המגרש את האשה והחזירה *
 מותרת ליבסור אליעזר אוסר * וכן המגרש
 את היתומה והחזירה * מותרת ליבס * ורבי
 אליעזר אוסר * קטנה שהשיאה אביה
 ונתגרשה ביתומה בחיי האב * החזירה דברי
 הכל אסורה ליבס : * שני אחין נשואין לשתי
 אחיות (יתומות) קטנות ומת בעלה של אחת
 מהן תצא משום אחות אשה וכן שתי חרשות

גדולה

גדולה וקטנה * מת בעלה של קטנה * תצא
 הקטנה משום אחות אשה * מת בעלה של
 גדולה רבי אליעזר אומר מלמדין את הקטנה
 שתמאן בו * רבן גמליאל אומר אם מאנה
 מאנה * ואם לאו תמתין עד שתגריל ותצא
 הלזו משום אחות אשה רבי יהושע אומר אי
 לו על אשתו ואי לו על אשת אחיו מוציא את
 אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה : * מי שהיה
 נשוי לשתי יתומות קטנות ומת * ביאתה או
 חליצתה של אחת מהן * פוטרת צרתה *
 וכן שתי חרשות * קטנה וחרשת אין ביאת
 אחת מהן פוטרת צרתה * פקחת וחרשת
 ביאת הפקחת פוטרת החרשת * ואין ביאת
 החרשת פוטרת את הפקחת גדולה וקטנה *
 ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה ויין
 ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה : * מי
 שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת * בא
 יבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה * או
 שבא אחיו על השנייה * לא פסל את
 הראשונה וכן שתי חרשות * קטנה וחרשת *
 בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת *

או

או שבא אחיו על החרשת * לא פסל את
 הקטנה * בא יבם על החרשת * וחזר ובא על
 הקטנה * או שבא אחיו על הקטנה פסל את
 החרשת : * פקחת וחרשת * בא יבם על
 הפקחת * וחזר ובא על החרשת * או שבא
 אחיו על החרשת * לא פסל את הפקחת * בא
 יבם על החרשת * וחזר ובא על הפקחת * או
 שבא אחיו על הפקחת * פסל את החרשת :
 י"ג גדולה וקטנה * בא יבם על הגדולה * וחזר
 ובא על הקטנה * או שבא אחיו על הקטנה
 לא פסל את הגדולה * בא יבם על הקטנה *
 וחזר ובא על הגדולה * או שבא אחיו על
 הגדולה * פסל את הקטנה * רבי אלעזר אומר
 (בבבין) מלמדיו הקטנה שתמאן בו : י"ב יבם
 קטן שבא על יבמתו קטנה יגדלו זה עם זה *
 בא על יבמה גדולה תגדלנו * היבמה
 שאמרה בתוך שלשים יום לא נבערתי כופין
 אותו שיחלוץ לה * לאחר שלשים יום
 מבקשים הימנו שיחלוץ לה * ובזמן שהוא
 מודה * אפילו דאחר שנים עשר חדש * כופין
 אותו שיחלוץ לה : י"ה הנודרת הנאה מיבמה

בחי

בחי בעדה * כופין אותו שיחלוץ לה * לאחר
 מיתת בעדה * מבקשין הימנו שיחלוץ לה *
 ואם נתכונה לכך אפילו בחיי בעדה
 מבקשין הימנו שיחלוץ לה :

פרק י"ד חרש שנשא פקחת * ופקח שנשא
 חרשת * (אם רצה יוציא) ואם רצה
 יקיים * כשם שהוא כונס ברמיזה כך הוא
 מוציא ברמיזה * פקח שנשא פקחת ונתחרשה
 אם רצה יוציא ואם רצה יקיים * נשטתת * לא
 יוציא * נתחרשה הוא אונשטתתה * אינו מוציאה
 עולמית * אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מרה
 האשה שנתחרשה יוצאה * והאיש שנתחרש
 אינו מוציא * אמרו לו אינו דומה האיש
 המגרש לאשה המתגרשת * שהאשה יוצאה
 לרצונה ושלא לרצונה * האיש אינו מוציא
 אלא לרצונו : י"ד העיר רבי יוחנן בן גורגדה
 על החרשת שהשיאה אביה * שהיא יוצאה
 בגט * אמרו לו אף זו כיוצא בה : י"ז שני אחים
 חרשים נשואים לשתיה אחיות חרשות * או
 לשתיה אחיות פקחות * או לשתיה אחיות אחת
 חרשת ואחת פקחת * או שתי אחיות חרשות

נשואות

נשואות לשני אחים פקחים * או לשני אחין
 חרשים * או לשני אחים אחד חרש ואחד
 פקח * הרי אלו פטורות מן החליצה וכן
 היבום * ואם היו נכריות יבנסו * ואם רצו
 להוציא יוציאו : י שני אחים אחד
 חרש ואחד פקח * נשואים לשתי אחיות
 פקחות * מת חרש בעל הפקחת מה יעשה
 פקח בעל הפקחת תצא משום אחות אישה *
 מת פקח בעל הפקחת * מה יעשה חרש בעל
 פקחת מוציא אשתו בגט * ואשת אחיו אסורה
 לעולם : י שני אחים פקחים * נשואים לשתי
 אחיות אחת חרשת ואחת פקחת * מת פקח
 בעל חרשת * מה יעשה פקח בעל פקחת *
 תצא משום אחות אישה * מת פקח בעל פקחת
 מה יעשה פקח בעל החרשת * מוציא את
 אשתו בגט * ואת אשת אחיו בחליצה : י שני
 אחים אחד חרש ואחד פקח נשואים לשתי
 אחיות אחת חרשת ואחת פקחת * מת חרש
 בעל חרשת * מה יעשה פקח בעל פקחת תצא
 משום אחות אישה * מת פקח בעל פקחת * מה
 יעשה חרש בעל חרשת מוציא אשתו בגט *

ואשת

ואשת אחיו אסורה לעולם : י שני אחים אחד
 חרש ואחד פקח * נשואים לשתי נכריות
 פקחות * מת חרש בעל פקחת * מה יעשה פקח
 בעל פקחת * או חורץ או מיבם * מת פקח בעל
 פקחת * מה יעשה חרש בעל פקחת * כונס
 ואינו מוציא לעולם : י שני אחים פקחים *
 נשואים לשתי נכריות * אחת פקחת ואחת
 חרשת * מת פקח בעל חרשת * מה יעשה פקח
 בעל פקחת * כונס ואם רצה להוציא יוציא *
 מת פקח בעל הפקחת * מה יעשה פקח בעל
 חרשת * או חורץ או מיבם : י שני אחים אחד
 חרש ואחד פקח נשואים לשתי נכריות אחת
 חרשת ואחת פקחת * מת חרש בעל חרשת *
 מה יעשה פקח בעל פקחת * כונס * ואם רצה
 להוציא יוציא * מת פקח בעל פקחת * מה
 יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא
 לעולם :

פירק טו האשה שהלכה היא ובעלה למדינת
 תים * שרום בינו לבינה ושלום בעולם *
 ובאתה ואמרה מת בעלי תנשא * מת בעלי
 תתיבם שלום בינו לבינה ומלחמה בעולם *

קטטה

קטטה בינו לבינה * וישלום בעולם * ובאתה
 ואמרה מת בעלי * אינה נאמנת * רבי יהודה
 אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באתה
 בוכה ובגדיה קרועין אמרו לו אחת זו ואחת
 זו תנשא : ב"ה א לא שמענו אלא בבאה מן
 הקציר ברבד (ובאותה המדינה וכמעשה
 שהיה) אמרו להן ב"ש אחת הבאה מן הקציר
 ואחת הבאה מן הזתים * (ואחת הבאה מן
 הבציר) ואחת הבאה ממדינה למדינה * לא
 דברו חכמים בקציר אלא בהווה * חזרו ב"ה
 להורות כדברי בית שמאי : ב"ש תנשא
 ותטול כתובתה * ובה"א תנשא ולא תטול
 כתובתה * אמרו להן ב"ש התרתם ערוה
 חמורה לא תתירו את הממון הקל אמרו להן
 ב"ה מצינו שאין האחים נכנסים לנחלה על
 פיה * אמרו להם ב"ש והלא מספר כתובתה
 נלמוד * שהוא כותב לה שאם תנשאי לאחר
 תטלי מה שכתוב ליכי * וחזרו ב"ה להורות
 כדברי ב"ש : הכל נאמנין להעידה * חוץ
 מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת
 בעלה * מה בין גט למיתה * שהכתב מוכיח *

המדינת יוסף ס"א . ב ככית סמא ס"א

עד

עד אומר מת ונשאת * ובא אחר ואמר לא
 מת * הרי זו לא תצא * עד אומר מת * ושנים
 אומרים לא מת * אף על פי שנשאת תצא
 שנים אומרים מת ועד אומר לא מת אף על
 פי שלא נשאת תנשא : ה אחת אומרת מת *
 ואחת אומרת לא מת * זו שאומרת מת תנשא
 ותטול כתובתה * וזו שאומרת לא מת לא
 תנשא ולא תטול כתובתה * אחת אומרת
 מת * ואחת אומרת נהרג * רבי מאיר אומר
 הואיל ומכחישורת זו ארת זו הרי אלו לא
 תנשא ור' יהודה ורבי שמעון אומרים הואיל
 וזו וזו מודות שאינו קים הרי אלו תנשאו * עד
 אומר מת ועד אומר לא מת * אשה אומרת
 מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תנשא :
 והאשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים *
 ובאה ואמרה מת בעלי תנשא ותטול
 כתובתה וצרתה אסורה * היתה בת ישראל
 לכהן * תאכל בתרומה ד"ר טרפון ר' עקיבא
 אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עבירה * עד
 שתהי אסורה לנשא * ואסורה מלאכול
 בתרומה : ואמרה מת בעלי ואחר כך מת

המדינת יוסף ס"א

חמי

חמי תנשא ותטול כתובתה וחמותה אסורה
 היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה
 ד"ר טרפון רבי עקיבא אומר אין זו דרך
 מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה
 לנשא ואסורה מלאכול בתרומה קדש אחת
 מחמש נשים ואינו יודע איזו קדש כל אחת
 אומרת אותי קדש נותן גט לכל אחת ואחת
 ומניח כתובה ביניהן ומסתלק ד"ר טרפון
 רבי עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתו מידי
 עבירה עד שיתן גט וכתובה לכל אחת
 ואחת גזל אחד מחמשה ואינו יודע מאיזה
 גזל כל אחד אומר אותי גזל מניח גזילה
 ביניהן ומסתלק דברי רבי טרפון רבי עקיבא
 אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד
 שישלם גזילה לכל אחד ואחד ה האשה
 שהלכה היא ובעלה ובנה (עמהם) למדינת
 הים ובאה ואמרה מת בעלי ואחר כך מת
 בני נאמנת מת בני ואחר כך מת בעלי אינה
 נאמנת וחוששים לדבריה וחולצת ולא
 מת יבמת: נתן לי בן במדינת הים ואמרה
 מת בני ואחר כך מת בעלי נאמנת מת בעלי

ואחר

ואחר כך מת בני אינה נאמנת וחוששים
 לדבריה וחולצת ולא מת יבמת: נתן לי יבם
 במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
 (מת) יבמי יבמי ואחר כך בעלי נאמנת
 הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים
 אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי יבמי
 ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה
 נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה
 אחותי שתכנס לביתה ואין האיש נאמן לומר
 מת אחי שייבם אשתו ולא מתה אשתי
 שישא אחותה:

פרק י" האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת
 הים ובאו ואמרו לה מת בעליך לא
 תנשא ולא תתיבם עד שתדע שמה מעברת
 היא צרתה היתה לה חמות אינה חוששת
 יצתה מליאה חוששת רבי הושע אומר אינה
 חוששת: כ שתי יבמות זו אומרת מת בעלי
 וזו אומרת מת בעלי זו אסורה מפני בעלה
 של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו לזו עדים
 ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת
 שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין

בנים

בנים את שיש לה בנים מותרת * ואת שאין
 לה בנים אסורה * נתבמו ומתו היבמין *
 אסורות להנשא * רבי אלעזר אומר הואיל
 והתרו ליבמין התרו לכל אדם : * אין
 מעידין אלא על פרצוף פנים עם החטם * אף
 על פי שיש סימנין בגופו ובכליו * אין מעידין
 אלא עד שתצא נפשו ואפילו ראוהו מגויד *
 או צלובי וחיה אוכלת בו * אין מעידין אלא
 עד שלשה ימים * רבי יהודה בן בבא אומר
 לא כל האדם * ולא כל המקומות * ולא כל
 השעות שוין : * נפל למים בין שיש רהן סוף *
 בין שאין להם סוף * אשתו אסורה * אמר רבי
 מאיר מעשה באחד שנפל לבור הגדול *
 ועלה לאחר שלשה ימים * אמר רבי יוסי
 מעשה בסומא שירד לטבול במערה * וירד
 מושכו אחריו * ושהו כדי שתצא נפשו *
 והשיאו נשותיהם * ושוב מעשה בעסיא *
 באחד ששלולוהו לים * ולא עלה בידם
 אלא רגלו * אמרו חכמים מן הארכבה
 ולמעלה הנשא * מן הארכבה ולמטה לא
 תנשא : * אפילו שמע מן הנשים אומרות

מת

מת איש פלוני דיו * רבי יהודה אומר אפילו
 שמע מן התנוקות אומרים הרי אנו הולכין
 לספור ולקבור את איש פלוני * (דיו) בין
 שהוא מתכוין ובין שאינו מתכוין * רבי יהודה
 בן בבא אומר בישראל אף על פי שהו
 מתכוין * ובגוי אם היה מתכוין אין עדותו
 עדות : * מעידין לאור הנר ולאור חלבנה *
 ומשיאין על פי בת קול * מעשה באחד
 שעמד על ראש ההר ואמר * איש פלוני בן
 פלוני ממקום פלוני מת * הלכו ולא מצאו שם
 אדם והשיאו את אשתו ושוב מעשה בצלמון
 באחד שאמר אני איש פלוני בן איש פלוני
 (ממקום פלוני) נשכני נחש והרי אני מת *
 והלכו ולא הכירוהו * והשיאו את אשתו :
 אמר רבי עקיבא פשירדתי לנהרדעא
 לעבר השנה * מצאני נחמיה איש בית דלי
 ואמר לי * שמעתי שאין משיאין את האשה
 בארץ ישראל על פי עד אחד אלא רבי
 יהודה בן בבא ונומיתו לו בן הדברים * אמר
 לי אמור להם משמי * אתם יודעים שהמדינה
 הזאת משבשת בגיסות * מקבלני מרבן

גמליאל הזקן * שמישיאין את האשה על פי
 עד אחד * וכשבאתי והרציתי הדברים לפני
 רבן גמליאל * שמח לדברי ואמר מצאנו חבר
 לרבי יהודה בן בבאי * מתוך הדברים נזכר
 רבן גמליאל שנהרגו הרוגים בתל ארזא *
 והשיא רבן גמליאל (הזקן) נשותיהם על פי
 עד אחד (והחזקו להיות משיאין על פי עד
 אחד) והחזקו להיות משיאין עד מפי עד *
 מפי עבד מפי אשה מפי שפחה רבי אליעזר
 ורבי יהושע אומרים אין משיאין את האשה
 על פי עד אחד * רבי עקיבא אומר לא על פי
 אשה ולא על פי עבד ולא על פי שפחה ולא
 על פי קרובים אמרו לו * מעשה בכני לוי
 שהלכו לצוער עיר התמרים * וחלה אחד
 מהם בדרך * והביאוהו בפנדק * ובחזרתם
 אמרו לפנדקית איה חבירנו אמרה להם מת
 וקברתיו והשיאו את אשתו * אמרו לו * ולא
 תהא כהנת בפנדקית * אמר להם לכשתהא
 פנדקית נאמנת * הפנדקית הוציאה להם
 מקלו ותרמילו וספר תורה שהיה בידו :

סליק

מסכת כתובות

פרק א בתולה נשאת ליום הרביעי * ואלמנה
 ליום החמישי * שפעמים בשבת בתי
 דינין יושבין בעירורת ביום השני * וביום
 החמישי * שאם היה לו טענת בתולים היה
 מישכים לבית דין : בתולה כתובה
 מאתים ואלמנה מנה בתולה אלמנה גרושה
 וחלוצה מן הארוסין * כתובתן מאתים ויש
 להן טענת בתולים * הגיורת והשבועה
 והשפחה * שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו *
 פחותות מבנות שלש שנים ויום אחד *
 כתובתן מאתים * ויש להן טענת בתולים :
 הגדול שבא על הקטנה * והקטן שבא על
 הגדולה ומכת עץ * כתובתן מאתים דברי ר'
 מאיר * וחכמים אומרים מפת עץ כתובה
 מנה : בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן
 הנשואין * כתובתן מנה * ואין להן טענת
 בתולים * הגיורת והשבועה והשפחה שנפדו
 ושנתגירו ושנשתחררו * יתירות על בנות
 שלש שנים ויום אחד * כתובתן מנה ואין להן
 טענת בתולים : האוכל אצל חמיו ביהודה

שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים
 מפני שמתיחד עמה * אחת אלמנת ישראל
 ואחת אלמנת כהן כתובתה מנה * בית דין
 של כהנים היו גובין לכתולה ארבע מאות
 זוז * ולא מיתו בידם חכמים * הנושא את
 האשה ולא מצא לה בתולים * היא אומרת
 משארסתני נאנסתי ונסתחפה שדך * והלה
 אומר לא כי אני עד שלא ארסתיך * והיה
 מקחי כקח טעות רבן גמליאל ורבי אליעזר
 אומרים נאמנת * רבי יהושע אומר לא מפיה
 אנו חייין אלא הרי זו בחזקת בעולה עד שלא
 תתארס והטעתו עד שתביא ראיה לדבריה:
 * היא אומרת מכת עין אני * והוא אומר לא כי
 אלא דרוסת איש את * רבן גמליאל ורבי
 אליעזר אומרים נאמנת * ורבי יהושע אומר
 לא מפיה אנו חייין אלא הרי זו בחזקת
 דרוסת איש עד שתביא ראיה לדבריה:
 * ראוה מדברת עם אחר בשוק אמרו לה
 מה טבו של זה * איש פלוני וכהן הוא * רבן
 גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת * ורבי
 יהושע אומר לא מפיה אנו חייין * אלא הרי זו
 בחזקת

בחזקת בעולה לנתין ולממזר * עד שתביא
 ראיה לדבריה: * היתה מעברת ואמרו לה
 מה טבו של עבר זה * מאיש פלוני וכהן הוא
 רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת *
 רבי יהושע אומר לא מפיה אנו חייין אלא הרי
 זו בחזקת מעברת מנתין וממזר * עד שתביא
 ראיה לדבריה: * אמר רבי יוסי מעשה
 בתינוקת שירדה למלאות מים מן העין
 ונאנסה * אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי
 העיר משיאים לכהונה הריזות נישא לכהונה:
 פירק * האשה שנתארמלה או שנתגרשה *
 היא אומרת בתולה נשאתני * והוא
 אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך * אם יש
 עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע
 כתובתה מאתים * רבי יוחנן בן ברוקא אומר
 אף חלוק קליות ראיה: * ומודה רבי יהושע
 באומר לחבירו שדה זו של אביך היתה
 ולקחתיה הימנו * שהוא נאמן * שהפה שאסר
 הוא הפה שהתיר * ואם יש עדים שהיה של
 אביו והוא * אומר לקחתיה הימנו * אינו
 נאמן: * העדים שאמרו כתב דינו הוא זה

אבל אנוסים היינו קטנים היינו * פסולי עדות
 היינו הרי אלו נאמנים * ואם יש עדים שהוא
 כתב יד * או שהיה כתב יד יוצא ממקום
 אחר * אינן נאמנים: * זה אומר זה כתב ידי
 וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב ידי
 וזה כתב ידו של חברי * הרי אלו נאמנים * זה
 אומר זה כתב ידי * וזה אומר זה כתב ידי *
 צריכים לצרף עמהם אחר דברי רבי * וחכ"א
 אינם צריכים לצרף עמהם אחר * אלא נאמן
 אדם לומר זה כתב ידי: * האשה שאמרה
 אשת איש הייתי וגרושה אני נאמנת * שהפה
 שאסר הוא הפה שהתיר * ואם יש עדים
 שהיתה אשת איש * והיא אומרת גרושה אני
 אינה נאמנת * אמרה נשבתי וטהורה אני *
 נאמנת * שהפה שאסר הוא הפה שהתיר *
 ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה
 אני אינה נאמנת * ואם משנשאת באו העדים
 הרי זו לא תצא: * י שתי נשים שנשבו זאת
 אומרת נשבתי וטהורה אני * וזאת אומרת
 נשבתי וטהורה אני אינן נאמנות ובזמן שהן
 מעידות זו את זו הרי אלו נאמנות: * ובן שני

אנשים זה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני
 אינן נאמנים * ובזמן שהן מעידין זה את זה *
 הרי אלו נאמנים: * רבי יהודה אומר אין
 מעלין לכהונה על פי עד אחד * אמר רבי
 יודן * אימתו במקום שיש עוררין * אבל
 במקום שאין עוררין מעלין לכהונה על פי
 עד אחד רבן שמעון בן גמליאל אומר משום
 רבי שמעון בן הסנן * מעלין לכהונה על פי
 עד אחד: * האשה שנחבשה בידי גוים על
 ידי מנון * מותרת לבעלה * על ידי נפשות *
 אסורה לבעלה * עיר שכבשה ברכום * כל
 הכהנות שנמצאו בתוכה * פסולות * ואם יש
 להן עדים אפילו עבד אפילו שפחה * הרי אלו
 נאמנים * ואין נאמן אדם על ידי עצמו * אמר ר'
 זכריה בן הקצב המעון הזה לא זזה ידה מתוך
 ידי משעה שנכנסו גוים לירושלם ועד שיצאו
 אמרו לו אין אדם מעיד על ידי עצמו: * ואלו
 נאמנים להעיד בגדלן * מה שראו בקטנן *
 נאמן אדם לומר זה כתב ידו של אבא * וזה
 כתב ידו של רבי וזה כתב ידו של אחי * זכור
 אני בפרזנית שיצתה בהינוכא וראשה פרוע

ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול
לאכול בתרומה ושהיה חולק עמנו על
הגרן ושהמקום הזה בית הפרס ועד כאן
היינו באין בשבת אבל אין אדם נאמן לומר
דרך היה לפלוני במקום הזה מעמד ומושב
ומספר היה לפלוני במקום הזה :

יום יא

פרק אלו נערות שיש להן קנס הבא על
הממזרת ועל הנתינה ועל הכותרת
הבא על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה
שנפדו ושנתגירו ושגשתחררו פחורת
מבנות שלש שנים ויום אחד הבא על אחותו
ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות
אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו
ועל הנדה יש להקנס אף על פי שהן בהכרת
אין בהן מיתת בית דין ואלו שאין להם קנס
הבא על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה
שנפדו ושנתגירו ושגשתחררו יתירות על
בנות שלש שנים ויום אחד רבי יהודה אומר
שבויה שנפדית הרי היא בקדושתה אף על פי
שגדולה הבא על בתו ועל בת בתו ועל בת

א לתיבתו ס"ה

בנו

בנו ועל בת אשתו ועל בת בנה ועל בת
בתה אין להן קנס מפני שמתחייב בנפשו
שמיתתו בידי בית דין וכל המתחייב בנפשו
אינו מושלם ממון שנאמר אם לא יהיה אסון
ענוש יענישו נערה שנתארסה ונתגרשה
רביוסי הגלילי אומר אין להקנס ר' עקיבא
אומר יש להקנס וקנסה לעצמה י המפתה
נותן שרשה דברים האונס ארבעה המפתה
נותן בשת ופגם וקנס מוסף עליו האונס
שנותן את הצער מה בין האונס למפתה
האונס נותן את הצער המפתה אינו נותן את
הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא
האונס שותה בעציו והמפתה אם רצה
להוציא מוציא כיצד שותה בעציו אפילו
היא חגרת אפילו היא סומא ואפילו היא
מכת שחין נמצא בה דבר ערוה או שאינה
ראויה לבא בישראל אינו רשאי לקימה
שנאמר ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו
יתומה שנתארסה ונתגרשה רבי אלעזר
אומר המפתה פטור והאונס חייב : איזהו
בשת הכל לפי המביש והמתביש פגם

T. III. ח 8 א הנימן ס"ה . ב אוקס כ"ט רואין

רואין אותה כאלו היא שפחה נמכרת * כמה
היתה יפה וכמה היא יפה * קנס שוה בכר
אדם וכל שיש לו קצבה מן התורה שוה בכל
אדם: כל מקום שיש מכר אין קנס * וכל
מקום שיש קנס אין מכר * קטנה יש לה מכר
ואין לה קנס נערה יש לה קנס ואין לה מכר *
הבוגרת אין לה לא מכר ולא קנס: * האומר
פתייתי את בתו של פלוני * משלם בשת ופגם
על פי עצמו ואינו משלם קנס * האומר גנבתי
(וטבחת ומכרת) * משלם את הקרן על פי
עצמו * ואינו משלם תשלומי כפר * ותשלומי
ארבעה וחמישה * המית שורי את פלוני או
שורו של פלוני * הרי זה משלם על פי עצמו *
המית שורי עבדו של פלוני * אינו משלם על
פי עצמו * זה הכלל * כל המשלם יתר על מה
שהזיק אינו משלם על פי עצמו:

פירק ג עררה שנתפתתרה * בישתה ופגמה
וקנסה של אביה * והצער בתפוסה *
עמדה בדין עד שלא מת האב * הרי הן של
אב * מת האב הרי הן של אחים לא הספיקה
לעמוד בדין עד שמת האב הרי הן של עצמה:

רבי שמעון אומר אם לא הספיקה לגבות עד
שמת האב הרי הן של עצמה עמדה בדין עד
שלא בגרה * הרי הן של אבימת האב הרי הן
של אחים * לא הספיקה לעמוד בדין עד
שבגרה * הרי הן של עצמה רבי שמעון אומר
אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב הרי
הן של עצמה מעשה ידיה ומציאתה אף על
פי שלא גבתה מת האב * הרי הן של אחים:
* המארים את בתו וגרשה ארסה ונתארמלה
כתובתה שלו * השיאה וגרשה * השיאה
ונתארמלה כתובתה שגה * רבי יהודה
אומר הראשונה של אב * אמרו לו
(משהשיאה) * אין לאביה רשות בה:
* הגיורת שנתגירה בתה עמה ונתתה * הרי
זו בחנק * אין לה לא פתח בית האב * ולא
מאה סלע * היתה הורתה שלא בקדושה
ולידתה בקדושה * הרי זו בסקילה * אין לה
לא פתח בית האב ולא מאה סלע * היתה
הורתה ולידתה בקדושה * הרי היא כבת
ישראל לכל דבר * יש לה אב ואין לה פתח
בית האב * יש לה פתח בית האב ואין לה אב

הרי זו בסקילה * לא נאמר פתח בית אביה
 אלא למצוה: * האב זכאי בבתו בקדושה *
 בכסף בשטר ובביאה * וזכאי במציאתה
 ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה * ומקבל את
 גטתה * ואינו אוכל פרות בחייה * נשאת יתר
 עליו הבעל שאוכל פירות בחייה וחייב
 במזונותיה בפרקונה ובקבורתה רבי יהודה
 אומר אפילו עני שבישראל * לא יפחות משני
 חלילים ומקוננת: * ה לעולם היא ברשות
 האב עד שתכנס לרשות הבעל לנשואין *
 מסר האב לשרוחי הבעל * הרי היא ברשות
 הבעל * הלך האב עם שרוחי הבעל * או
 שהלכו שרוחי האב עם שרוחי הבעל * הרי
 היא ברשות האב מסרו שרוחי האב לשרוחי
 הבעל * הרי היא ברשות הבעל: * האב אינו
 חייב במזונות בתו * זה מדרש דרש ר' אלעזר
 בן עזריה לפני חכמים בכרם ביבנה * הבנים
 ירשו והבנות יזונו * מה הבנים אינם יורשים
 אלא לאחר מיתת אביהן * אף הבנות אינן
 מזונות אלא לאחר מיתת אביהן: * לא כתב
 לה כתובה * בתולה גובה מאתים * ואלמנה

מנה * מפני שהיא תנאי בית דין * כתב לה
 שדה שוה מנה תחת מאתים * ולא כתב לה
 כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיך * חייב
 שהוא תנאי בית דין: * ה לא כתב לה * אם
 תשתבאי אפרקנדך ואותבינדך לי לאנתו *
 ובכהנת אהרדינדך למדינתך חייב שהיה
 תנאי בית דין: * ט נשכית חייב לפדותה * ואם
 אמר הרי גטתה וכתובתה תפדה את עצמה *
 אינו רשאי לקתה חייב לרפאתה * אמר הרי
 גטתה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי:
 * לא כתב לה בנין דכרין דיהווי ליכי מנאי *
 אינון ירתון כסף כתובתיך * יתר על חולקהון
 דעם אחוהון חייב שהוא תנאי בית דין: * יא בנין
 נוקבן דיהוין ליכי מנאי * יהוין יתבן בבית
 ומתזנן מנכסי עד דתנסכן לגברין * חייב
 שהוא תנאי בית דין: * יב את תהא יתבא
 בבית ומתזנא מנכסי כל ימי מיגדאל מנותך
 בביתי * חייב שהוא תנאי בית דין * כה רהו
 אנשי ירושלם כותבין ואנשי גליל היו כותבין
 כאנשי ירושלם * אנשי יהודה היו כותבין עד
 שירצו תורשין לתן ליה כתובתיך * לפיכך

אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה • ופוטרין אותה :

פיקה אף על פי שאמרו בתורה גובה מאתים ואלמנה מנה • אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף • נתארמלה או נתגרשה • בין מן הארוסין בין מן הנשואין • גובה את הכל • רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנשואין גובה את הכל • מן הארוסין בתולה גובה מאתים • ואלמנה מנה • שלא כתב לה אלא עד מנת לכונסה • רבי יהודה אומר אם רצה כותב לכתולה שטר שר מאתים • והיא כותבת התקבלתי ממך מנה ולא למנה מנה • והיא כותבת התקבלתי ממך חמשים זוז • רבי מאיר אומר כל הפוחת לכתולה ממאתים • ולא למנה ממנה הרי זו בעילת זנות : • נותנין לכתולה שנים עשר חדש משתבעה הבעל לפרנס את עצמה • וכשם שנותנין לאשה • כך נותנין לאיש לפרנס את עצמו • ולא למנה שלשים יום • הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו • ואוכלות בתרומה • רבי מרפון אומר נותנין לה הכל

תרומה

ב טופסו כ"ד ירושלמי

תרומה ר' עקיבא אומר מחצה חולין ומחצה תרומה : • היכם אינו מאכיל בתרומה • עשתה ששה חדשים בפני הבעל וששה חדשים בפני היכם • ואפילו כלן בפני הבעל • חסר יום אחד בפני היכם או כלן בפני היכם • חסר יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת בתרומה • זו משנה ראשונה בית דין של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה : • המקדיש מעשרה ירי אשתו הרי זו עושה ואוכלת המותר ר' מאיר אומר הקדיש רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין : • אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה • טוחנת ואופה ומכבסת ומבשלת ומניקה את בנה ומצעת לו המטה ועושה בצמר הכניסה לו שפחה אחת • לא טוחנת • ולא אופה • ולא מכבסת • שתיים אינה מבשלת • ואינה מניקה את בנה • שליש אינה מצעת לו המטה • ואינה עושה בצמר • ארבע יושבת בקתדרא • רבי יעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר • שהבטלה מביאה לירי זמה • רבן שמעון בן גמליא אומר אף המדיר

את

את אשתו מלעשות מלאכה ויציא ויתן
כתובה * שהבטלה מביאה לידי שיעמום :
והמדיר את אשתו מתשמיש המטה * בש"א
שתי שבתות בה"א שבת אחת * התלמידים
יוצאים לתלמוד תורה שלא ברשות שלישים
יום * הפועלים שבת אחת * העונה האמורה
בתורה * הטילין בכל יום הפועלים שתים
בשבת החמרים אחת בשבת הגמלים אחד
לשלישים יום * הספגים אחת לששה חדשים
דברי רבי אליעזר : המורדת על בעלה *
פוחתין לה מכתובה שבעה דינרין בשבת
רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקים * עד מתי
הוא פוחת ער כנגד כתובה רבי יוסי אומר
לעולם רוא פוחת והולך שמא תפול לה
ירושה ממקום אחר ויחזור ויגבה הימנה * וכן
המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובה
שלושה דינרין בשבת ר' יהודה אומר שלשה
טרפעיקים והמשרה את אשתו על ידי שלישי
לא יפחות לה משני קבין חטין * או מארבעה
קבין שעורים * א"ר יוסי לא פסק לה שעורים

אלא

א כד"ה וזית הילכתא כותום . כ לית הילכתא כחד מיניו אלא כפסקא אפרכוס כס"ם חורו וכמו פסקלויך
וכו' וכו' ודע פסקלו כמובן מאה טעם ספרת הכל וכו'

אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום ונותן
לה חצי קב קטנית * וחצי לוג שמן * וקב
גרונרות או מנה דבילה * ואם אין לו * פוסק
לעמתן פירות ממקום אחר * ונותן לה מטה
ומפין ומחצלת ונותן לה כפה לראשה וחסור
למתניה ומנעלים ממועד למועד * וכלים של
חמשים זוז משנה לשנה * ואינו נותן לה לא
חדשים בימות החמה * ולא שחקים בימות
הגשמים * אלא נותן לה כלים של חמשים
זוז בימות הגשמים * והיא מתכפרה
בכלאותיהן בימות החמה * והשחקים שלה :
נותן לה מעה כסף לצרכיה * ואוכלת עמו
מלילי שבת ללילי שבת * ואם אין נותן לה
מעה כסף לצרכיה מעשה ידיה שלה * ומרה
היא עושה לו * משקר חמש סלעים שתי
ביהודה * שהן עשר סלעים בגליל או משקר
עשר סלעים ערב ביהודה * שהן עשרים
סלעים בגליל * ואם היתה מניקה פוחתין לה
ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה במה
דברים אמורים בעני שבישראל * אבל
במכבד הכל לפי כבודו :

פרקי מציאת האשה ומעשה ידיה לבעלה *
 וירושתה הוא אוכל פירות בחייה *
 בשתהופגמה * שלה * רבי יהודה בן בתירא
 אומר * בזמן שבסתרה שני חלקים ולו חלק
 אחד ובזמן שבגלוי לו שני חלקים ולה אחד
 שרו ינתן מיד * ושלה ילקח בהן קרקע והוא
 אוכל פירות : * הפוסק מעות לחתנו ומת
 חתנו אמרו חכמים יכול הוא שיאמר לאחיק
 הייתי רוצה לתן ולך אי אפשר לתן : * פסקה
 להכניס לו אלה דינר * הוא פוסק בנגדן
 חמשה עשר מנה * וכנגד השום * הוא פוסק
 פחות חמש * שום במנה וששה מנה אין לו
 אלא מנה * שום במנה היא נותנת שלשים
 ואחד סלע ודינר * ובארבע מאות היא נותנת
 חמש מאות * מה שחתן פוסק הוא פוסק
 פחות חמש : * פסקה להכניס לו כספים סלע
 (כסף) געשה ששה דינרים החתן מקבל עליו
 עשרה דינרין לקפה לכל מנה ומנה רבן
 שמעון בן גמליא אומר הכל כמנהג המדינה :
 * המשיא את בתו סתם * לא יפחות לה

מחמשים

ה' דמ' גרם טרק סדור חזק טק ג' פי . ב' סלעים ט"א . ג' ק"ט ט"ל דהספר דלא פלוגי ט"ב

מחמשים זוזי פסק להכניסה ערומה לא יאמר
 הבעל בשתבא לביתי אכסנה בכסותי * אלא
 מכסה ועודה בבית אביה * וכן המשיאין את
 היתומה לא יפחתו לה מחמשים זוזי * אם יש
 בנים מפרנסין אותה לפי כבודה : * ויתומה
 שהשיאה אמה או אחיה מדעתה זכתה לו לה
 במאה או בחמשים זוזי יכולה היא משתגדיל *
 להוציא מידן מה שראוי להנתן לה ר' יהודה
 אומר אם השיא את הבת הראשונה ינתן
 לשניה כדרך שנתן לראשונה וחב' אפעמים
 שאדם עני והעשיר * או עשיר והעני * אלא
 שמין את הנכסים ונותנין לה : * המשיאיש
 מעות לבתו * והיא אומרת נאמן בעלי עלי *
 יעשה השליש מה שהשליש בידו * דברי רבי
 מאיר * רבי יוסי אומר וכי אינה אלא שדרה *
 והיא רוצה למוכרה הרי היא מוכרה מעבשיו
 במה דברים אמורים בגדולה * אבל בקטנה
 אין מעשה קטנה כלום :

פרקי המדיר את אשתו מליהנות ר' יו * עד
 שלשים יום * יעמיד פרנס * יתר מכן
 יוציא ויתן כתובה ר' יהודה אומר * בישראל

חדש

א' כסאבניס ט"א . ב' סטאיקה ט"ב . ג' סטורי סחפול

חדש אחד ימים * ושנים יוציא ויתן כתובה
 ובכהנת שנים ימים * ושלשה יוציא ויתן
 כתובה: * המדיר את אשתו * שלא תטעום
 אחד מכל הפירות יוציא ויתן כתובה ר' יהודה
 אומר ב' ישראל יום אחד ימים * שנים יוציא ויתן
 כתובה ובכהנת שנים ימים * שלשה יוציא
 ויתן כתובה: * המדיר את אשתו שלא
 תהקשט באחד מכל המינין * יוציא ויתן
 כתובה * רבי יוסי אומר בעניות שלא נתן
 קצבה * ובעשירות שלשים יום: * המדיר את
 אשתו שלא תלך לבית אביה * בזמן שהוא
 עמה בעיר * חדש אחד ימים * שנים יוציא ויתן
 כתובה ובזמן שהוא בעיר אחרת * רגל אחד
 ימים * שרש יוציא ויתן כתובה: * המדיר את
 אשתו שלא תלך לבית האבל * או לבית
 המיטה * יוציא ויתן כתובה * מפני שנוער
 בפניה * ואם היה טוען משום דבר אחר רשאי
 אומר לה על מנת שתאמרי לפלוני מה
 שאמרת לי * או מה שאמרת לך * או שתהא
 ממלאה ומערה לאשפה * יוציא ויתן כתובה:
 * ואלו יוצאות שלא בכתובה * העוברת על

דת משה ויהודית * ואיזו היא דת משה *
 מאכילתו שאינו מעשר * ומשמשתו נדה ולא
 קוצה לה חלה * ונודרת ואינה מקימת * ואיזו
 היא דת יהודית * יוצאה וראשה פרוע * וטווה
 בשוק * ומדברת עם כל אדם * אבא שאול
 אומר אף המקללת יולדיו בפניו * רבי טרפון
 אומר אף הקולנית * ואיזו היא קולנית כל
 שהיא מדברת בתוך ביתה * ושכניה שומעין
 קולה: * המקדש את האשה על מנת שאין
 עליה נדרים * ונמצאו עליה נדרים * אינה
 מקדשת * כנסה סתם * ונמצאו עליה נדרים
 תצא שלא בכתובה * על מנת שאין בה מומין
 ונמצאו בה מומין אינה מקדשת * כנסה סתם
 ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה * כל
 המומין הפוסלין בכהנים * פוסלין בנשים:
 * היו בה מומין ועודה בבית אביה * האב
 צריך להביא ראיה שמשנתארסה נולדו
 בה מומין הללו * ונסתחפה שדרהו * נכנסה
 לרשות הבעל * הבעל צריך להביא ראיה
 שעד שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה
 מקחו מקח טעות * דברי רבי מאיר וחכמים

אמרים במה דברים אמורים במומין שבסתר
 אבל במומין שבגלוי אינו יכול לטעון ואם
 יש מרחץ באותה העיר אף מומין שבסתר
 אינו יכול לטעון מפני שהיה בודק
 בקרובותיו: ^ט האיש שנולדו בו מומין אין
 כופין אותו להוציא אמר רבן שמעון בן
 גמליאל במה דברים אמורים במומין
 הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו
 להוציא: ^י ואלו שכופין אותו להוציא מכה
 שחין ובעל פוליוס והמקמץ והמצרף
 נחשת והברסי בין שהיו כס עד שלא נשאו
 ובין משנשאו נולדו ועל כן אמר רבי מאיר
 אף על פי שהתנה עמה יכולה היא שתאמר
 סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו אני
 יכולה לקבל והכא מקבלת היא על כרחיה
 חוץ ממכה שחין מפני שממיקתו מעשה
 בצידון בברסי אחד שמת והיה לו אח ברסי
 אמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיה
 הייתי יכולה לקבל ודך אני יכולה לקבל:
^{פיקח} האשה שנפלו לה נכסים עד שלא
 תתארס מודים בית שמאי ובית הלל

שמוכרת

שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה משנת ארסה
 בית שמאי אמרים תמכור ובה לא תמכור
 אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים
 אמר רבי יהודה אמרו לפני רבן גמליאל
 הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר
 להם על החדשין אנו בושין אלא שאתם
 מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה
 משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה
 ונתנה שהבעל מוציא מיד הלקוחות עד
 שלא נשאת ונשאת רבן גמליאל אומד אם
 מכרה ונתנה קיים אמר ר' חנינא בן עקיבא
 אמרו לפני רבן גמליאל הואיל וזכה באשה
 לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים
 אנו בושין אלא שאתם מגלגלים עלינו את
 הישנים: ^י רבי שמעון חולק בין נכסים
 לנכסים נכסים הירועים לבעל לא תמכור
 ואם מכרה ונתנה בטל שאינן ירועים לבעל
 לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים: ^י נפלו
 לה כספים ילקח בהן קרקע והוא אוכר
 פירות פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן
 קרקע והוא אוכל פירות והמחברין בקרקע

אמר

אמר רבי מאיר שמין אותן כמרה הן יפין בפירות * וכמה הן יפין בלא פירות * והמותר ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * וחכ"א המחברין לקרקע שלו והתלושין מן הקרקע שלה * וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות : ד' שמעון אמר מקום שיפה כחו בכניסתה הורע כחו ביציאתה * מקום שהורע כחו בכניסתה יפה כחו ביציאתה * (כיצד) פירות המחברין לקרקע בכניסתה שלו * וביציאתה של היתה התלושין מן הקרקע בכניסתה שלה * וביציאתה שלו : ה' נפלו לה עברים ושפחות זקנים * מכרו וילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * רבן שמעון בן גמליאל אמר לה המכור מפני שהן שבה בית אביה * נפלו לה זיתים וגפנים זקנים ימכרו לעצים * וילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * רבי יהודה אמר לה תמכור מפני שהן שבה בית אביה * המוציא הוצאות על נכסי אשתו * הוציא הרבה ואכל קמעא * קמעא ואכל הרבה * מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל * הוציא ולא אכל * ישבע כמרה הוציא ויטול *

שומרת

א רבן שמעון בן גמליאל ס"א

ישומרת יבם שנפלו לה נכסים מוריס בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים * ממה מה יעשו בכתובתה ובנכסים הנכנסין והיוצאין עמה * בית שמאי אומרים יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב * ובית הלל אומרים נכסים בחזקתן וכתובה בחזקת יורשי הבעל * נכסים הנכנסים והיוצאים עמה בחזקת יורשי האב : י' הניח אחיו מעות * ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות * פירות התלושין מן הקרקע ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * המחברין בקרקע * אמר רבי מאיר שמין אותן כמה הן יפין בפירות * וכמה הן יפין בלא פירות * והמותר ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות * וחכ"א המחברין בקרקע שלו והתלושין מן הקרקע כד הקודם זכה בהן קדם הוא זכה * קדמה היא ילקח בהן קרקע * והוא אוכל פירות * כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר * ובלבד שתהא כתובה על נכסי בעלה הראשון : ה"א יאמר לה הרי כתובתיך מנחת על השלחן * אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה (וכן לא

T. III. 10 י"ד א סבר דמטלטלין מתעבדין וליקח חלקה . ב פני שלם ס"ס י' אמר

יאמר אדם לאשתו הרי כתובתיך מנחת על השלחן אלא כל נכסיו אחראין לכתובתה גרשה אין לה אלא כתובתה החזירה הרי היא ככל הנשים ואין לה אלא כתובתה בלבד :

פיקט הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך הרי זה אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה אם כן למה כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך שאם מכרה ונתנה קיים כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן הרי זה אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה יורשה רבי יהודה אומר לעולם אוכל פירי פירות עד שיכתוב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עד עולם כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן ובמותיך אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה אינו יורשה רבן שמעון בן גמליא אומר אם מתה ירשנה מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל : כי מי שמת והניח אשה ובעל חוב

ויורשין

ויורשין והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים רבי טרפון אומר ינתנו לכוישל שבהן רבי עקיבא אומר אין מרחמין בדין אלא ינתנו לויורשין שכלן צריכין שבועה ואין היורשים צריכים שבועה : הניח פירות תלושין מן הקרקע כל הקודם בהזנכה בהן זכתה אשה יותר על כתובתה ובעל חוב יותר על חובי המותר רבי טרפון אומר ינתנו לכוישל שבהן ר' עקיבא אומר אין מרחמין בדין אלא ינתנו לויורשין שכלם צריכים שבועה ואין היורשים צריכין שבועה : המושיב את אשתו חנונית או שמנה אפוטרופא הרי זה משביעה כל זמן שירצה רבי אריעזר אומר אפילו על פלכה ועל עסתה : כתב לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה אבל משביעה הוא את יורשיה ואת הבאים ברשותה נדר ושבועה אין לי עליך ועל יורשיך ועל הבאים ברשותיך אינו יכול להשביעה לא היא ולא יורשיה ולא את הבאים ברשותה אבל יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאים ברשותה נדר

ושבועה

ושבועה אין לי ולא לזרשי * ולא לבאים
 ברשותי * עליך ועל זרשיך * ועל הבאים
 ברשותיך אינו יכול להשביעה לא הוא ולא
 זרשיו ולא הבאים ברשותו * לא אותה ולא
 זרשיה * ולא הבאים ברשותה : * הלכה
 מקבר בעלה לבית אביה * או שחזרה לבית
 חמה * ולא נעשית אפטרופא * אין הזורשין
 משביעין אותה * ואם נעשית אפטרופא *
 (הזורשים) משביעין אותה על העתיד לבא
 ואין משביעין אותה על מה שעבר :
 * הפוגמת כתובתה ר"א תפרע אלא
 בשבועה * עד אחר מעידה שהיא פרועה
 לא תפרע אלא בשבועה * מנכסי יתומים
 ומנכסים משעבדין ושלא בפניו לא תפרע
 אלא בשבועה : * הפוגמת כתובתה כיצד *
 היתה כתובתה אדף זון ואמר לה התקבלת
 כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי אלא
 כנה * לא תפרע אלא בשבועה * עד אחר
 מעידה שהיא פרועה * כיצד היתה כתובתה
 אדף זון ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא
 אומרת לא התקבלתי * ועד אחר מעידה

שהיא

שהיא פרועה * לא תפרע אלא בשבועה *
 מנכסים משעבדים כיצד * מכר נכסיו
 לאחרים והיא נפרעת מן הלוקחות לא תפרע
 אלא בשבועה מנכסי יתומים כיצד מת והניח
 נכסיו ליתומים והיא נפרעת מן היתומים לא
 תפרע אלא בשבועה ושלא בפניו כיצד הלך
 לו למדינת הים * והיא נפרעת שלא בפניו
 אינה נפרעת אלא בשבועה רבי שמעון אומר
 כל זמן שהיא תובעת כתובתה * הזורשין
 משביעין אותה * ואם אינה תובעת כתובתה
 אין הזורשין משביעין אותה : * הוציאה גט
 ואין עמו כתובה * גובה כתובתה * כתובה
 ואין עמה גט * היא אומרת נאבד גטי והוא
 אומר נאבד שוברי * וכן בעל חוב שהוציא
 שטר חוב * ואין עמו פרוזבול * הרי אלו לא
 יפרעו רבן שמעון בן גמליא אומר מן הספנה
 ואילך * אשה גובה כתובתה שלא בגט *
 ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול * שני גטין
 ושתי כתובות * גובה שתי כתובות * שתי
 כתובות וגט אחד * או כתובה ושני גטין * או
 כתובה וגט ומיתה * אינה גובה אלא כתובה

אחת

אחת ישהמגרש את אשתו והחזירה על מנת
כתובה הראשונה מחזירה * קטן שהשיאו
אביו כתובה קימת שעל מנת בן קימהגר
שנתגר ואשתו עמו * כתובה קימת שעל
מנת בן קימה :

פרק מי שהיה נשוי שתי נשים ומת *
הראשונה קודמת לשניה * וירשי
הראשונה קודמין לירשי שניה * נשא את
הראשונה ומתה נשא שניה ומת הוא * שניה
וירשיה קודמין לירשי הראשונה . ב מי
שהיה נשוי שתי נשים ומתו * ואחר כך מת
הוא * ויתומים מבקשים כתובת אמן * ואין שם
אלא כדי שתי כתובות * חולקין בשוה . היה
שם מותר דיגר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו
נוטלין כתובת אמן * אם אמרו יתומים אנחנו
מעלין על נכסי אבינו יתר דיגר * כדי שיטלו
כתובת אמן * אין שומעין להן אלא שמין את
הנכסים בבית דין : * היו שם נכסים בראוי
אינן כבמחזק . רבי שמעון אומר אפילו יש
שם נכסים שאין להם אחריות אינו כלום עד
שיהיו שם נכסים שיש להן אחריות ויתר על
שתי

שתי הכתובות דיגר : * מי שהיה נשוי שלש
נשים ומת * כתובה ישל זו מנה * וישל זו
מאתים * וישל זו שלש מאות * ואין שם
אלא מנה חולקות בשוה . היו שם מאתים
ישל מנה נוטלת חמשים * של מאתים וישל
שלש מאות שלשה שלשה של זהב היו שם
שלש מאות * ישל מנה נוטלת חמשים * וישל
מאתים מנה * וישל שלש מאות ששה של זהב
וכן שלשה שהטילו לכיס פחתו או הותירו
כך הן חולקין : * מי שהיה נשוי ארבע נשים
ומת * הראשונה קודמת לשניה * ושניה
לשלישית * ושלישית לרביעית * הראשונה
נשבעת לשניה * ושניה לשלישית * ושלישית
לרביעית והרביעית נפרעת שרא בשבועה *
בן נגס אומר וכי מפני שהיא אחרונה
נשכרת * אף היא לא תפרע אלא בשבועה *
היו יוצאות כלן ביום אחד * כל הקודמת
לחברתה * אפילו שעה אחת זכתה * וכך היו
כותבין בירו שלם שעות * היו כלן יוצאות
בשעה אחת * ואין שם אלא מנה * חולקות
בשוה : * מי שהיה נשוי שתי נשים * ומכר את

ישרהו * וכתבה ראשונה ללוקח דין ודברים
 אין לי עמך * השניה מוציאה מהלוקח *
 וראשונה מן השניה * והלוקח מן הראשונה *
 וחוזרות חלילה * עד שיעשו פשרה ביניהם *
 וכן בעל חוב * וכן אשה בעלת חוב *
 פירקיא אלמנה נזונת מנכסי יתומים * ומעשה
 ידיה שדהן * ואין חייבין בקבורתה *
 יורשיה יורשי כתובתה * חייבין בקבורתה *
 ב אלמנה בין מן האירוסין * בין מן הנשואין
 מוכרת שלא בבית דין * רבי שמעון אומר מן
 הנשואין מוכרת שלא בבית דין * מן האירוסין
 לא תמכור * אלא בבית דין * מפני שאין לה
 מזונות וכל שאין לה מזונות לא תמכור אלא
 בבית דין * מכרה כתובתה או מקצתה *
 משפנה כתובתה או מקצתה נתנה כתובתה
 לאחר או מקצתה * לא תמכור את השאר
 אלא בבית דין * וחכמים אומרים מוכרת היא
 אפילו ארבעה וחמשה פעמים * ומוכרת
 למזונות שלא בבית דין * וכותבת למזונות
 מוכרת * ונרושה לא תמכור אלא בבית דין *
 י אלמנה שהיתה כתובתה מאתים * ומכרה

א טעם כלל וי"ו טעמים

שוה מנה במאתים * או שוה מאתים במנה *
 נתקבלה כתובתה * היתה כתובתה מנה
 ומכרה שוה מנה ורינר במנה מכרה בטל *
 אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשים *
 מכרה בטל * רבן שמעון בן גמליאל אומר
 לעולם מכרה קיים עד שתהא שם כדי
 שתשיר בשרה בת השעה קבין * ובגנה בת
 חצי קב * וכדברי רבי עקיבא בית רובע *
 היתה כתובתה ארבע מאות זוז * ומכרה לזה
 במנה * ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ורינר
 במנה * שר אחרון בטל * ושל כלם מכרין קיים *
 ה שום הדיינים שפחתו שותות * או הוסיפו
 שותות * מכרין בטל * רבן שמעון בן גמליאל
 אומר מכרין קיים אם כן מה כח בית דין יפה *
 אבל אם עשו אגרת בקורת * אפילו מכרו
 שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה *
 מכרין קיים * והממאנת * והשניה * והאילונית *
 אין להן כתובה * ולא פירות ולא מזונות ולא
 בלאות * ואם מתחלה נשאת לשם אילונית *
 יש לה כתובה * אלמנה לכהן גדול * גרושה
 וחלוצה לכהן הדיוט * ממזרת ונתנה

T. III. יא 11 א בס"ל ומכס לטעם דמימח ל ישראל

לְיִשְׂרָאֵל רִבַּת יִשְׂרָאֵל לְנִתְיָן וּלְמִמְדָּר * יֵשׁ לָהֶן
כְּתוּבָה :

פְּרָק יב הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה * וּפְסָקָה עִמּוֹ כְּדִי
שִׁיזוּן אֶת בִּתָּהּ חֲמִשׁ שָׁנִים חַיִּיב לְזוּנָהּ
חֲמִשׁ שָׁנִים * נִשְׂאָת לְאַחַר וּפְסָקָה עִמּוֹ * כְּדִי
שִׁיזוּן אֶת בִּתָּהּ חֲמִשׁ שָׁנִים * חַיִּיב לְזוּנָהּ חֲמִשׁ
שָׁנִים * לֹא יֹאמֵר הָרֵאשׁוֹן לְכִשְׁתַּבֵּא אֶצְלִי
אֲזוּנָה אֶלֶּא מוֹלִיךְ לָהּ מְזוּנוּתֶיהָ לְמִקּוּם
(שֶׁהִיא) אִמָּה * וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם הָרִי אֲנִי
זָנִין אוֹתָהּ כְּאַחַד אֶלֶּא אַחַד זָנָה * וְאַחַר נוֹתֵן
לָהּ דְּמֵי מְזוּנוֹת : * נִשְׂאָת * הַבֶּעַל נוֹתֵן לָהּ
מְזוּנוֹת * וְהֵן נוֹתְנִין לָהּ דְּמֵי מְזוּנוֹת * מֵתוּ *
בְּנוֹתֶיהֶן נְזוּנוֹת מִנְכָסִים בְּנֵי חוּרִין * וְהִיא נְזוּנָת
כִּנְכָסִים מִשְׁעַבְדִּים מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעַלְת חוֹב
הַפְּקָחִים הִיוּ כּוֹתְבִין עַל מְנַת שְׂאִזוֹן אֶת בִּתְךָ
חֲמִשׁ שָׁנִים כָּל זְמַן שִׂאת עִמִּי : * אֲדַמְנָה
שְׂאִמְרָה אִי אִפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית בְּעָלִי * אִין
הַיּוֹרְשִׁין יְכוּלִין לְזַמֵּר לָהּ * לְכִי לְבֵית אָבִיךָ
וְאֲנִי זָנִין אוֹתְךָ * אֶלֶּא זָנִין אוֹתָהּ בְּבֵית בְּעָלָהּ
וְנוֹתְנִין לָהּ מְדוּר לְפִי כְבוֹדָה * אֲמָרָה אִי
אִפְשִׁי לְזוּז מִבֵּית אָבִי יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לְזַמֵּר
לָהּ

לָהּ אִם אֶת אֶצְלָנוּ יֵשׁ לִיךְ מְזוּנוֹת * וְאִסְאִין אֶת
אֶצְלָנוּרֵאִין לִיךְ מְזוּנוֹת * אִם הִיתָה טוֹעַנָת
מִפְּנֵי שֶׁהִיא יֹלְדָה וְהֵן יֹלְדִים * זָנִין אוֹתָהּ
וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ : * כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית
אָבִיהָ * גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם * כָּל זְמַן
שֶׁהִיא בְּבֵית בְּעָלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ עַד
עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים * שִׁישׁ בְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ
שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד כְּתוּבָתָהּ *
דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבֵּן שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל * וְחָכָא כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית
בְּעָלָהּ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ לְעוֹלָם * כָּל זְמַן שֶׁהִיא
בְּבֵית אָבִיהָ גּוֹבָה כְּתוּבָתָהּ עַד עֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ שָׁנִים * מֵתָהּ יוֹרְשִׁיהָ מוֹכְרִין כְּתוּבָתָהּ *
עַד עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים :

פְּרָק יג שְׁנֵי דִינֵי גִזְרוֹת הִיוּ בִירוּשָׁלַם * אֲדַמּוֹן
וְחֲנַן בֶּן אֲבִישָׁלוּם * חֲנַן אָוִמַר שְׁנֵי
דְּבָרִים * אֲדַמּוֹן אָוִמַר שְׁבַעַרָה * מִי שֶׁהִלֵּךְ
לְמַדְרֵינָת הַיָּם וְאִשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוּנוֹת * חֲנַן
אָוִמַר תְּשַׁבַּע בְּסוּף וְלֹא תְשַׁבַּע בְּתַחֲלָה *
נְחַלְקוּ עֲלֵיו בְּנֵי כְהֵנִים גְּדוּלִים * וְאָמְרוּ תְשַׁבַּע
בְּתַחֲלָה וּבְסוּף * אָמַר רַבִּי דוּסָא בֶּן הֶרְכֵּנְס
בְּדַבְרֵיהֶם

כדבריהם אמר רבן יוחנן בן זכאי יפה אמר
 חנן לא תשבע אלא בסוף : ^י מי שהלך
 למדינת הים ועמד אחר ופרנס את אשתו *
 חנן אמר אבד את מעותיו נחלקו עליו בני
 כהנים גדולים ואמרו ישבע במה הוציא *
 ויטול אר דוסא בן הרבינס כדבריהם אר
 יוחנן בן זכאי יפה אמר חנן הניח מעותיו על
 קרן הצבי : ^י אדמון אומר שבעה * מי שמת
 והניח בנים ובנות * בזמן שהנכסים מרבין *
 הבנים יורשין והבנות גזונות * ובנכסים
 מועטים הבנות יזונו והבנים יחזרו על
 הפתחים * אדמון אומר בשביל שאני זכר
 הפסדתי * אמר רבן גמליאל רואה אני את
 דברי אדמון : ^י הטוען את חברו כדי שמן
 והודה בקנקנים אדמון אומר הואיל והודה
 במקצת הטענה ישבעי וחכא אין זו הודאה
 ממין הטענה * אמר רבן גמליאל רואה אני
 את דברי אדמון : ^י הפוסק מעות לחתנו *
 ופישט לו את הרגלתי שב עד שתלבין ראשה
 אדמון אומר יכולה היא שתאמר אלו אני
 פסקתי לעצמי אישב עד שילבין ראשי עכשיו
 שאבא

ח טלמין ס"ח

שאבא פסק עליימה אני יכולה לעשות * או
 כנוס או פטור * אמר רבן גמליאל רואה אני
 את דברי אדמון : ^י העורר על השדה והוציא
 חתום עליה בעד * אדמון אומר יכול הוציא
 שיאמר השני נוח לי והראשון קשה הימנו *
 וחכא אבד את זכותו * עשאה סימן לאחר
 אבד את זכותו : ^י מי שהלך למדינת הים
 ואבדה דרך שדהו אדמון אומר ילך בקצרה
 וחכא יקנה לו דרך במאה מנה או יפרח
 באויר : ^י המוציא שטר חוב על חברו והלה
 מוציא שמבר לו את השדה * אדמון אומר
 יכול הוא שיאמר אלו הייתי חייב לך היה לך
 להפרע את שלך בשמברת לי את השדה *
 וחכא אזה היה פקח שמבר לו את הקרקע
 מפני שהוא יכול למשכנו : ^ט שנים שהוציאו
 שטר חוב על זה * אדמון אומר אל הייתי
 חייב לך כיצד אתה לזה ממני * ותנא זרה
 גובה שטר חוב וזוה גובה שטר חוב : ^י שלש
 ארצות לנשואין יהודה ועבר הירדן והגליל
 אין מוציאין מעיר לעיר * ומכרך כרך אבל
 באותה הארץ מוציאין מעיר לעיר * ומכרך

לכרך

לכרך * אבל לא מעיר לכרך * ולא מכרך
 לעיר * מוציאין מנוה הרע לנוה היפה * אבל
 לא מנוה היפה לנוה הרע * רבן שמעון בן
 גמליאל אומר אף לא מנוה הרע לנוה היפה
 מפני שהנוה היפה בודק : * הכל מעלין
 לארץ ישראל ואין הכל מוציאין הכל מעלין
 לירושלם ואין הכל מוציאין * אחד האנשים
 ואחד הנשים * (ואחד עבדים) * נשא אשה
 בארץ ישראל וגרשה בארץ ישראל נותן
 לה ממעות ארץ ישראל * נשא אשה בארץ
 ישראל וגרשה בקפוטקיא * נותן לה ממעות
 ארץ ישראל * נשא אשה בקפוטקיא * וגרשה
 בארץ ישראל * נותן לה ממעות ארץ ישראל
 רבן שמעון בן גמליאל אומר נותן לה ממעות
 קפוטקיא * נשא אשה בקפוטקיא * וגרשה
 בקפוטקיא * נותן לה ממעות קפוטקיא : סליק

מסכת קידושין

פרק א האשה נקנית בשלשה דרכים * וקונה
 את עצמה בשתי דרכים * נקנית בכסף
 בשטר וביאה * בכסף בש"א בדינר ובשוה
 דינר * ובהא בפרוטה ובשוה פרוטה * וכמה

ח בשלש כלטון כח בש"א

היא

היא פרוטה אחד משמנה באיסור האטלקי *
 וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל *
 היבמה נקנית בביאה * וקונה את עצמה
 בחליצה ובמיתת היבם : * עבד עברי נקנה
 בכסף ובשטר * וקונה את עצמו בשנים
 וביובל * ובגרעון כסף * יתירה עליו האמרה
 העבריה שקונה את עצמה בסימנין הנרצע
 נקנה ברציעה * וקונה את עצמו ביובל
 ובמיתת הארון : * עבד כנעני נקנה בכסף
 ובשטר ובחזקה * וקונה את עצמו בכסף על
 ידי אחרים * ובשטר על ידי עצמו * דר מאיר *
 וחכ"א בכסף על ידי עצמו * ובשטר על ידי
 אחרים * ובלבד שיהא הכסף משל אחרים :
 * בהמה גסה נקנית במסירה * והדקה
 בהגבהה * דר מאיר ורבי אליעזר * וחכ"א
 בהמה דקה נקנית במשיכה : * נכסים שיש
 להם אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה *
 ושאינן להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה
 נכסים שאין להם אחריות * נקנין עם נכסים
 שיש להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה
 וזקקין נכסים שאין להם אחריות את הנכסים

ח והלכס בין כסמס דקס בין גסה נקנית כמטובס וב"ס כהנכסס

שיש

ישיש להן אחריות לשבע עליהן יכל הנעשה
 דמים באחר בין שזכה זה נתחייב זה בחליפיו
 כיצד החליף שור בפרה או חמור בשור בין
 שזכה זה נתחייב זה בחליפיו רשות הגבוה
 בכסף ורשות ההדיוט בחזקה אמירתו
 לגבוה כמסירתו להדיוט: וכל מצות הבן
 על האב אנשים חייבין ונשים פטורות וכל
 מצות האב על הבן אחד אנשים ואחד נשים
 חייבים וכל מצות עשה שהזמן גרמה אנשים
 חייבים ונשים פטורות וכל מצות עשה שלא
 הזמן גרמה אחד אנשים ואחד נשים חייבים *
 וכל מצות לא תעשה בין שהזמן גרמה בין
 שלא הזמן גרמה * אחד אנשים ואחד נשים
 חייבין חוץ מכל תשחית * וכל תקיף * וכל
 תטמא למתים: * הסמיכות * והתנופות
 וההגשות והקמיצות * וההקטרות והמליקות
 וההזאות והקבלות * נוהגין באנשים ולא
 בנשים * חוץ ממנחת סוטה ונזירה * שהן
 מניפות: * כל מצוה שאינה תלויה בארץ *
 נוהגת בארץ ובחוצה לארץ * וכל המצוה
 שהיא תלויה בארץ אינה נוהגת אלא בארץ

א יובלמי נורם וקבלות וזאות * ב כפי' ע מנאמי כל מניס עטיל קל ים טקדמת חוץ

חוץ מן הערלה וכלאים * רבי אליעזר אומר
 אף מן החדש: * כל העושה מצוה אחת *
 מטיבין לו ומאריבין לוימיו ונוחל את הארץ
 וכל שאינו עושה מצוה אחת * אין מטיבין לו *
 ואין מאריבין לוימיו ואינו נוחל את הארץ *
 וכל שישנו במקרא במשנה ובדרך ארץ לא
 במהרה הוא חוטא * שנאמר והחוט המשלש
 לא במהרה ינתק * וכל שאינו לא במקרא
 ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב:
 פירק ב האיש מקדש בו ובשלוחו * האשה
 מתקדשת בהובשלוחה האיש מקדש
 את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו * האומר
 לאשה התקדשי לי בתמרה זו * התקדשי לי
 בזו אם יש באחת מהן שוה פרוטה מקדשת
 ואם לאו אינה מקדשת * בזו ובזו ובזו אם יש
 שוה פרוטה בכלן מקדשת * ואם לאו אינה
 מקדשת * היתה אוכלת ראשונה ראשונה
 אינה מקדשת * עד שיהא באחת מהן שוה
 פרוטה: * התקדשי לי בכוס זה של יין * ונמצא
 של דבש * של דבש ונמצא של יין * בדינר זה

T. III. יב 12 של

א יום נורמס כך וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ אינו מן הישוב וכל אחיזק כמלפני
 עליו הכתוב אומר והחוט המשולש לא במהרה ינתק * ב עליו הכתוב אומר פ"א

של כסף ונמצא של זהב ונמצא של כסף * על מנת שאני עשיר * ונמצא עני * עני ונמצא עשיר * אינה מקדשת * רבי שמעון אומר אם הטעה לשבח מקדשת * על מנת שאני כהן ונמצא לוי * לוי ונמצא כהן * נתין ונמצא ממזר * ממזר ונמצא נתין * בן עיר ונמצא בן כרך * בן כרך ונמצא בן עיר * על מנת שביתי קרוב למרחץ * ונמצא רחוק * רחוק ונמצא קרוב * על מנת שיש לי בת או שפחה גודלת ואין לו * או על מנת שאין לי ויש לו * על מנת שאין לי בנים ויש לו * או על מנת שיש לי ואין לו * על כלם אף על פי שאמרה בדבי היה להתקדש לו * אף על פי כן אינה מקדשת * וכן היא שהטעתו * האומר לשלוחו * צא וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני * והלך וקדשה במקום אחר * אינה מקדשת * הרי היא במקום פלוני * וקדשה במקום אחר * הרי זו מקדשת * המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים * ונמצאו עליה נדרים * אינה מקדשת * כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא

בכתובה

ב כתובה * על מנת שאין בה מומין * ונמצאו בה מומין אינה מקדשת * כנסה סתם ונמצאו בה מומין * תצא שלא בכתובה * כל המומין הפוסלים בכהנים פוסלים בנשים * המקדש שתי נשים בשוה פרוטה * או אשה אחת בפחות משוה פרוטה * אף על פי ששרח סבלונות לאחר מכאן * אינה מקדשת * שמחמת קידושין הראשונים שלא * וכן קטן שקדש * המקדש אשה ובתה * או אשה ואחותה כאחת * אינן מקדשות * ומעשה בחמש נשים * ובהן שתי אחיות * ולקט אחד כלכלה של תאנים ושלחם היתה * ושר שביעית היתה ואמר הריכלכם מקדשות לי בכלכלה זו וקבלתה אחת מהן על ידי כלן ואמרו חכמים אין האחיות מקדשות * המקדש בחלקו * בין קדשי קדשים בין קדשים קלים אינה מקדשת * במעשר שני בין שוגג בין מזיד לא קדש דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר בשוגג לא קדש במזיד קדש ובהקדש במזיד קדש * ובשוגג לא קדש דר' מאיר * רבי יהודה אומר בשוגג קדש במזיד

לא

לא קדש: ^ט המקדש בערלה ובכלאי הכרם
בשור הנסקל * ובעגלה ערופה בצפורי
מצורע * ובשער נזיר * ובפטר חמור * ובבשר
בחלב * ובחולין שגשגטו בעזרה אינה
מקדשת * מברן וקדש בדמיהן מקדשת:
המקדש בתרומות * ובמעשרות ובמתנות *
ובמי חטאת * ובאפר חטאת * הרי זו מקדשת
ואפילו ישראל:

פרק האומר לחבירו צא וקדש לי אשה
פלונית והלך וקדשה לעצמו * מקדשת
לשני * וכן האומר לאשה הרי את מקדשת
לי לאחר שלשים יום * ובא אחר וקדשה
בתוך שלשים יום * מקדשת לשני בת
ישראל לכהן תאכל בתרומה * מעכשיו
ולאחר שלשים יום * ובא אחר וקדשה בתוך
שלשים יום * מקדשת * ואינה מקדשת בת
ישראל לכהן או בת כהן לישראל לא תאכל
בתרומה: ^י האומר לאשה הרי את מקדשת
לי * על מנת שאתן לך מאתים זוז * הרי זו
מקדשת והוא יתן * על מנת שאתן לך מכאן
ועד שלשים יום * נתן לה בתוך שלשים יום *

מקדשת

הוא נדון כן לפרט בליק ה"ה

מקדשת * ואם לאו אינה מקדשת * על מנת
שיש לי מאתים זוז הרי זו מקדשת ויש לו * על
מנת שאראך מאתים זוז * הרי זו מקדשת
ויראה לה * ואם הראה על השלחן אינה
מקדשת: ^ז על מנת שיש לי בית כור עפר
הרי זו מקדשת ויש לו * על מנת שיש לי במקום
פרוני * אם יש לו באותו מקום מקדשת * ואם
לאו אינה מקדשת על מנת שאראך בית כור
עפר * הרי זו מקדשת ויראנה * ואם הראה
בבקעה אינה מקדשת: ^ח רבי מאיר אומר
כל תנאי שאינו כתנאי בני גר ובני ראובן
אינו תנאי * שנאמר ויאמר משה אלהם אם
יעברו בני גר ובני ראובן * ובתיב ואם לא
יעברו חלוצים * רבי חנינא בן גמליאל אומר
צריך היה הדבר לאומרו * שאלמלא כן יש
במשמע * שאפילו בארץ כנען לא ינחלו:
^ה המקדש את האשה * ואמר כסבור הייתי
שהיא כהנת * והרי היא לוייה לוייה הרי היא
כהנת * עניה והרי היא עשירה עשירה והרי היא
עניה הרי זו מקדשת * מפני שלא הטעתו *

האומר

הוא נדון כן לפרט בליק ה"ה
בזית הלכה כדמיון על סכנות הקדשות דלא חכמי ט"ה וזכרו * מי אכיל כסיל אכל טעם פוט
דבעיק אר מניחו * ד כבור ד"ה דר"ט פ"ה וז"ל הלכתא כוותיה

האומר לאשה הרי את מקדשת לי לאחר
 שאתגריר * או לאחר שתתגרירי * לאחר
 שאשתחרר * או לאחר שתשתחררי לאחר
 שימות בעליך או לאחר שתמות אחותיך *
 לאחר שיחלוץ לך יבמך * אינה מקדשת
 וכן האומר לחבירו אם ילדה אשתך
 נקבה הרי היא מקדשת לי אינה מקדשת
 (אם היתה אשת חבירו מעברת * והפך
 עברה דבריו קימין ואם ילדה נקבה
 מקדשת) * : י האומר לאשה הרי את
 מקדשת לי * על מנת שאדבר עליך לשלטון
 ואעשה עמך כפועל * דבר עליה לשלטון *
 ועשה עמה כפועל מקדשת * ואם לאו אינה
 מקדשת * על מנת שירצה אבא * רצה האב
 מקדשת * ואם לאו אינה מקדשת * מת האב
 הרי זו מקדשת מת הבן מלמדן האב לומר
 שאינו רוצה : קדשתי את בתי * ואיני יודע
 למי קדשתי * ובא אחר ואמר אני קדשתי
 נאמן * זה אמר אני קדשתי וזה אמר אני
 קדשתי * שניהם נותנים גט * ואם רצו אחד
 נותן גט * ואחד כונס : קדשתי את בתי *
 קדשתי

קדשתי וגרשתי כשהיא קטנה והרי היא
 קטנה נאמן * קדשתי וגרשתי כשהיא
 קטנה והרי היא גדולה אינו נאמן * נשבית
 ופדיתה * בין שהיא קטנה בין שהיא גדולה
 אינו נאמן * מי שאמר בשעת מיתתו יש לי
 בנים נאמן * יש לי אחים אינו נאמן המקדש
 את בתו סתם אין הבוגרת בכלל : * מי שיש
 לו שתי בתי בנות משתי נשים * ואמר קדשתי
 את בתי הגדולה ואיני יודע אם גדולה
 שבגדולות * או גדולה שבקטנות * או קטנה
 שבגדולות * שהיא גדולה מן הגדולה
 שבקטנות * כלן אסורות * חוץ מן הקטנה
 שבקטנות דברי רבי מאיר * רבי יוסי אומר
 כלן מותרות * חוץ מן הגדולה שבגדולות *
 קדשתי את בתי הקטנה * ואיני יודע אם
 קטנה שבקטנות * או קטנה שבגדולות * או
 גדולה שבקטנות * שהיא קטנה מן הקטנות
 שבגדולות * כלן אסורות * חוץ מן הגדולה
 שבגדולות דברי רבי מאיר * רבי יוסי אומר
 כלן מותרות * חוץ מן הקטנה שבקטנות :
 האומר לאשה קדשתיך * והיא אומרת לא
 קדשתי

קדשתני הוא אסור בקרובותיה והיא מתרת
בקרוביו היא אמרת קדשתני והוא אומר לא
קדשתך • והוא מותר בקרובותיה • והיא
אסורה בקרוביו • קדשתך והיא אמרת לא
קדשת אלא בתי • הוא אסור בקרובות גדולה
וגדולה מתרת בקרוביו הוא מותר בקרובות
קטנה וקטנה מתרת בקרוביו • "קדשתי את
בתך והיא אמרת לא קדשת אלא אותי הוא
אסור בקרובות קטנה • וקטנה מתרת
בקרוביו • היא מותר בקרובות גדולה וגדולה
אסורה בקרוביו • י כל מקום שיש קדושין
ואין עברה • הולך אחר הזכר ואיזו זו
כהנת לוי וישראלית שנשא לכהן וללוי
ולישראל • וכל מקום שיש קדושין ויש עבירה
הולך אחר הפגום שבשניהם • ואיזו זו
אלמנה לכהן גדול • גרושה וחלוצה לכהן
הדיוט ממזרת ונתנה לישראל בת ישראל
לממזר ולנתין וכל מי שאין לה עליו קדושין •
אבל יש לה על אחרים קדושין הולך ממזר •
ואיזה זה הבא על אחר מכל העריות
שבתורה וכל מי שאין לה לא עליו ולא על

אחרים

אחרים קדושין הולך כמותה • ואי זה זה ולד
שפחה ונכרית • י רבי טרפון אומר יכולים
ממזרים לטהר ביצר • ממזר שנשא שפחה •
הולך עבד • שחררו • נמצא הבן בן חורין רבי
אליעזר אומר הרי זה עבד וממזר •
פיקד עשרה יוחסין עלו מבבל • כהני • לוי •
ישראל חללי גירי וחרורי ממזרי נתני •
שתוקי • ואסופי • כהני לוי וישראלי מותרים
לבא זה בזה לוי ישראלי חללי גירי וחרורי •
מותרים לבא זה בזה • גירי וחרורי ממזרי
ונתני שתוקי ואסופי (כלן) מותרין לבא זה
בזה • י ואלו הם שתוקי כל שהוא מביר את
אמו ואינו מביר את אביו • אסופי כל שנאסף
מן השוק ואינו מביר לא אביו ולא אמו • אבא
שאור היה קורא לשתוקי בדוקי • י כל
האסורים לבא בקהל מותרים לבא זה בזה •
רבי יהודה אוסר • רבי אליעזר אומר ודאן
בודאן מותר • ודאן בספיקן וספיקן בודאן
וספיקן בספיקן אסור ואלו הן הספיקות שתוקי
ואסופי וכותי • י הנזשא אשה כהנת צריך
לברוק אתריה ארבע אמהות • שהן שמנה •

אמה

אמה ואם אמה * ואם אבי אמה * ואמה ואם
אביה * ואמה * ואם אבי אביה * ואמה לוייה
וישראלית מוסיפין עליהן עוד אחת : ה אין
בודקין לא מן המזבחה ולמערה ולא מן הדוכן
ולמעלה ולא מן סנהדרין ולמעלה * וכל
שהחזקו אבותיו משוטרי הרבים וגבאי צדקה
משיאין לכהנה ואין צריך לברוק אחריהן ר'
יוסי אומר אף מי שהיה חתום (עד) בעורכי
הישנה של צפורי * רבי חנינא בן אנטיגנוס
אומר אף מי שהיה מכתב באסטרטיא של
מלך * וי בת חלל זכר פסולה מן הכהנה
לעולם * ישראל שנשא חללה * בתו כשרה
לכהנה חלל שנשא בת ישראל * בתו פסולה
לכהנה * רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת
חלל זכר : * רבי אליעזר בן יעקב אומר
ישראל שנשא גיורת * בתו כשרה לכהנה וגר
שנשא בת ישראל בתו כשרה לכהנה * אבל
גר שנשא גיורת * בתו פסולה לכהנה * אחד
גרים ואחד עבדים משחררים * אפילו עד
עשרה דורות * עד שתהא אמן מישראל רבי
יוסי אומר אף גר שנשא גיורת * בתו כשרה

לכהנה : * האומר בני זה ממזר * אינו נאמן
ואפילו שניהם אומרים על העובר שבמערה
ממזר הוא אינם נאמנים * רבי יהודה אומר
נאמנים : * מי שנתן רשות לשלוחו לקדש
את בתו והלך הוא וקדשה * אם שלו קדמו
קדושו קדושין ואם של שלו קדמו קדושו
קדושין * ואם אינו ידוע * שניהם נותנים
גט * ואם רצו אחד נותן גט ואחד כונס *
וכן האשה שנתנה רשות לשרוחה
לקדשה * והלכה וקדשה את עצמה * אם
שדה קדמו קדושה קדושין * ואם של
שרוחה קדמו קדושו קדושין * ואם אינו
ידוע שניהם נותנים לה גט * ואם רצו אחד
נותן (לה) גט ואחר כונס : * מי שיצא הוא
ואשתו למדינת הים * ובא הוא ואשתו ובניו
ואמר אשה שיצאת עמי למדינת הים הרי
היא זו ואלו בניה אין צריך להביא ראיה לא
על האשה ולא על הבנים * מתה ואלו בניה
מביא ראיה על הבנים * ואינו מביא ראיה על
האשה : * אשה נשאתי במדינת הים הרי
היא זו ואלו בניה * מביא ראיה על האשה *

ואין צריך להביא ראיה על הבנים מתהואלו
 בניה * צריך להביא ראיה על האשה ועל
 הבנים: יכלא יתיחד איש אחד עם שתי נשים
 אבל אשה אחת מתיחדת עם שני אנשים רבי
 שמעון אומר אף איש אחד מתיחד עם שתי
 נשים בזמן שאשתו עמו * וישן עמהם בפנדיקי
 מפני שאשתו משמרתו מתיחד אדם עם אמו
 ועם בתו וישן עמהם בקרוב בשר ואם הגדילו
 זו ישנה בכסותה * וזה ישן בכסותו: י לא
 ילמד אדם רוק סופרים * ולא תלמד אשה
 סופרים * רבי אליעזר אומר אף מי שאין לו
 אשה לא ילמד סופרים: י רבי יהודה אומר
 לא ירעה רוק בהמה * ולא יישנו שני רוקים
 בטלית אחד וחכמים מתירין * כל שעסקו עם
 הנשים לא יתיחד עם הנשים ולא ילמד אדם
 את בנו אומנות בין הנשים * רבי מאיר אומר
 לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה
 וקדה * ויתפלל למי שהעשר והנכסים שלוי
 שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות שלא
 עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות
 אלא הכל לפי זכותו * רבי שמעון בן אלעזר

אדם ס"ח * ב וכו' עושבות * ג יטן מוסבות * ד טאומניקו ס"ח

אומר ראית מימך חיה ועוף שיש להם
 אומנות * והן מתפרנסין שלא בצער והלא
 לה נבראו אלא לשמשני * ואני נבראתי
 לשמש את קוני * (ומה אלו שנבראו
 לשמשני * הם מתפרנסין שלא בצער
 אני שנבראתי לשמש את קוני) * אינו
 דין שאתפרנס שלא בצער * אלא
 שהרעותי מעשי * וקפחתי את פרנסתי *
 אבא גורין איש צידן אומר משום אבא גוריא
 לא ילמד אדם את בנו חמר גמר * ספר * ספן
 רועה וחנוני שאומנותן אומנות לסטים רבי
 יהודה אומר משמו * החמרין רבן רשעים *
 הגמלים רבן כשרין הספנין רבן חסידים טוב
 שברופאים לגיהנם והכשר שבטבחים
 שותפו שר עמלק * רבי נהוראי אומר מניח
 אני כל אומניות שבועולם * ואני מלמד את
 בני אלא תורה שאדם אוכל משכרה בעולם
 הזה והקרן קיימת (לו) לעולם הבא וישאר כל
 אומניות אין בן * כשאדם בא לידי חלי * או
 לידי זקנה * או לידי יסורין * ואינו יכול לעסוק
 במלאכתו הרי הוא מת ברעב אבל התורה

ח קדד ורופלמי

אינה כן אלא משמרתו מכל רע בנערותו ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו בנערותו מהו אומר וקווי יי יחליפו כח בזקנותו מהו אומר עוד ינובון בשיבה וכן הוא אומר באברהם אבינו ואברהם זקן ויהוה ברח את אברהם בכל מצינו שקיים אברהם אבינו את כל התורה כלה עד שלא נתנה שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתו מצותי חקותי ותורותי סליק

מסכת גיטין

פרק א המביא גט ממדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם רבן גמליאל אומר אף המביא מן הרקס ומן החגר רבי אליעזר אומר אפילו מכפר לודים ללוד וחבא אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא המביא ממדינת הים והמוליך והמביא ממדינה למדינה במדינת הים צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו מהגמוניא להגמוניא רבי יהודה אומר מרקס למזרח ורקס במזרח מאשקלון לדרום ואשקלון כדרום

א טעמי ס"ח

מעכו

מעכו לצפון ועכו כצפון רבי מאיר אומר עכו בארץ ישראל לגטין : המביא גט בארץ ישראל אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עוררים יתקים בחותמיו המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עדים יתקים בחותמיו : ר אחד גטי נשים ואחד שחרורי עבדים שוין למזריך ולמביא וזו אחת מן הדרכים שישו גטי נשים לשחרורי עבדים : כל גט שיש עליו עד כותי פסול חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים מעישה שהביאו לפני רבן גמליאל לכפר עותנאי גט אשה והיו עדיו עדי כותים והכשיר כל השטרות העולים בערכאות של נכרים אף על פי שחותמיהם נכרים כשרים חוץ מגטי נשים ושחרורי עבדים רבי שמעון אומר אף אלו כשרים לא הזכרו אלא בזמן שנעשו בהדיוט : האומר תנו גט זה לאישה ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בשניהן יחזור דברי רבי מאיר וחכמים אומרים בגטי נשים אבל לא בשחרורי

עבדים

א טו מ"ב יב מסורו מחסרה נ וסאזנא סס טעמי סלל דכריס ד קן כ"א

עבדים * לפי שזכין לאדם שלא בפניו * ואין
חבין לו אלא בפניו ישאם ירצה שלא לזון את
עבדו רשאי וישלא לזון את אשתו אינו רשאי
אמר להם והרי הוא פוסל את עבדו מן
התרומה כשם שהוא פוסל (את) אשתו *
אמרו לו מפני (שהוא) קנינו * האומר תנו גט
זה לאשתי ושמר שחרור זה לעבדי ומת לא
יתנו לאחר מיתה תנו מנה לאיש פלוני ומת *
יתנו לאחר מיתה :

פרק ב המביא גט ממדינת הים * ואמר בפני
נכתב * אבל לא בפני נחתם * בפני
נחתם אבל לא בפני נכתב * בפני נכתב כלו
ובפני נחתם חציו * בפני נכתב חציו * ובפני
נחתם כלו פסול * אחר אומר בפני נכתב *
ואחר אומר בפני נחתם פסול * שנים אומרים
בפנינו נכתב ואחר אומר בפני נחתם פסול
ורבי יהודה מכשיר אחר אומר בפני נכתב *
ושנים אומרים בפנינו נחתם כשר : * נכתב
ביום ונחתם ביום * בלילה ונחתם בלילה *
בלילה ונחתם ביום כשר * ביום ונחתם
בלילה פסול * רבי שמעון מכשיר שהיה רבי

שמעון

שמעון אומר כל הגמין שנכתבו ביום *
ונחתמו בלילה פסולין * חוץ מגמין נשים :
* בכל כותבין * בדיו בסם בסקרא ובקומום
ובקנקנתום ובכל דבר שהוא של קימא * אין
כותבין לא במשקין ולא במי פירות ולא בכל
דבר שאינו של קימא * על הכל כותבין על
העלה של זית * ועל הקרן של פרה ונותן לה
את הפרה * על יד של עבד * ונותן לה את
העבד * רבי יוסי הגלילי אומר אין כותבין לא
על דבר שיש בו רוח חיים ולא על האוכלים :
* אין כותבין במחבר לקרקע * כתבו במחבר
תלשו וחתמו ונתנו לה כשר * רבי יהודה
פוסל עד שתהא כתיבתו וחתמתו בתלוש
רבי יהודה בן בתירא אומר אין כותבין לא
על הניר המחוק * ולא על הדפתרא מפני
שהוא יכור להזדיף וחכמים מכשירין : * הכל
כשרין לכתוב את הגט * אפילו חרש שוטה
וקטן האשה כותבת את גטה * והאיש כותב
את שוברו * שאין קיום הגט אלא בחותמו *
הכל כשרין להביא את הגט * חוץ מחרש
שוטה וקטן וסומא ונכרי : * י קבל הקטן והגריל

חרש

א ובקלקמים ערוך * כ מקיים ס"א

חרש ונתפקח * סומא ונתפתח * שוטה
 ונשתפה * נכרי ונתגיר פסול * אבל פקח
 ונתחרש וחור ונתפקח * פתוח ונסתמא וחור
 ונתפתח * שפוי ונשתטה וחור ונשתפה כשר *
 זה הכלל כל שתחלתו וסופו ברעת * כשר *
 ואף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה
 נאמנות להביא את גטה * חמותה וברת
 חמותה וצרתה ויבמתה וכת בעלה * מה בין
 גט למיתה * שהכתב מוכיח * האשה עצמה
 מביאה את גטה * ובלבד שהיא צריכה לומר
 בפני נכתב ובפני נחתם :

פרק ג כל גט שנכתב שלא לשום אישה פסול *
 כיצד * היה עובר בשוק * ושמע קול
 סופרים מקריין איש פלוני מגרש את פלונית *
 ממקום פלוני * ואמר זה שמי וזה שם אשתי *
 פסול לגרש בו יתר מכן כתב לגרש (בו) את
 אשתו ונמלך * מצאו בן עירו ואמר לו שמי
 כשמך ושם אשתי כשם אשתך * פסול לגרש
 בו יתר מכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוות *
 כתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את
 הקטנה * יתר מכן אמר ללבדר בתוב * לאיוו

שארצה

שארצה אגרש * פסול לגרש בו * כ הכותב
 טופסי נשיין צריך שיניח מקום האיש * ומקום
 האישה ומקום הזמן * שטרמי מלוה צריך שיניח
 מקום המלוה * מקום הלווה * מקום המעות *
 ומקום הזמן * שטרמי מקח * צריך שיניח מקום
 הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות * ומקום
 השדה * ומקום הזמן * מפני התקנה * רבי
 יהודה פוסל בכלן רבי אליעזר מכשיר
 בכלן * חוץ מגטי נשים שנאמר וכתב לה
 (לשמה) : י המביא גט ונאבד הימנו * מצאו
 לא לתר כשר ואם לאו פסול * מצאו בחפיסה
 או בדלסקמא * אם מכירו כשר המביא גטי
 והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא
 קיים * בת ישראל הגשואה לכהן והלך בעלה
 למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא
 קיים * השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין
 אותה בחזקת שהוא קיים * שלשה דברים אר
 אלעזר בן פרטא לפני חכמים * וקימו את
 דבריו על עיר שהקיפה ברקום * ועל הספינה
 המטרפת בים * ועל היוצא לדון שהן בחזקת
 נזמין * אבל עיר שכבשה ברקום * וספינה

שנאברה

שנאבדה בימים והיוצא ליהרג נותנים עליהם
חמרי חיים וחמרי מתים * בת ישראל לכהן
ובת כהן לישראל * לא תאכל בתרומה:
המביא גט בארץ ישראל וחלה * הרי זה
משלחו ביד אחר ואם אמר לו טול לי הימנה
חפץ פרוני לא ישלחנו ביד אחר * שאין רצונו
שיהא פקדונו ביד אחר: המביא גט ממדינת
הים וחלה * עושה בית דין ומשלחו * ואומר
לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם * ואין שליח
אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם
אדא אומר שליח בית דין אני: המלוה מעות
את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש
עליהן מחלקן * מפריש עליהן בחזקת
שהן קימין * ואינו חושש שמא מת
הכהן * או הלוי * או העשיר העני * מתו *
צריך לטול רשות מן היורשין * אם הלווה
בפני בית דין * אינו צריך לטול רשות מן
היורשין: המניח פירות להיות מפריש עליהן
תרומה ומעשרות מעות להיות מפריש עליהן
מעשר שני מפריש עליהן בחזקת שהן קימין *
אם נאבדו הרי זה חושש מעת לעת * דברי

רבי

רבי אלעזר בן שמוע * רבי יהודה אומר
בשלושה פרקים בודקין את היין * בקדים של
מוצאי החג ובהוצאת סמדר ובשעת כניסת
מים בבסר:

יום יב

פרקי השולח גט לאשתו והגיע בשליח * או
ששלה אחריו שליח * ואמר לו גט
שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קדם אצל
אשתו * או ששלה אצלה שליח * ואמר לה גט
ששלחתי לך בטל הוא * הרי זה בטל * אם
משהגיע גט לידה * שוב אינו יכול לבטלו:
בראשונה היה עושה בית דין במקום אחר
ומבטלו * התקין רבן גמליאל הזקן שלא יהו
עושיין כן * מפני תקון העולם * בראשונה היה
משנה שמו ושמה * שם עירו ושם עירה *
התקין רבן גמליאל הזקן שיהא כותב איש
פלונני וכל שם שיש לו * אשה פלוננית וכל שם
שיש לה * מפני תקון העולם: אין אלמנה
נפרעת מנכסי יתומים * אלא בשבועה נמנעו
מלה שביעה * התקין רבן גמליאל הזקן שתהיה
גודרת ליתומים כל מה שירצו * וגובה

כתובתה

כתובתה העדים חותמים על הגט מפני תקון
 העולם * הלל התקין פרוזבול מפני תקון
 העולם: י עבד שנשבה ופדאוהו * אם לשום
 עבד ישתעבד * אם לשום בן חורין לא
 ישתעבד * רבן שמעון בן גמליאל אומר בין
 כך ובין כך ישתעבד * עבד שעשהו רבו
 אפותיקי לאתרים ושחררו שורת הדין אין
 העבד חייב כרום * אלא מפני תקון העולם
 כופין את רבו * ועושה אותו בן חורין * וכותב
 שטר על דמיו * רבן שמעון בן גמליאל אומר
 אינו כותב אלא משחררו * ה"מ שחציו עבד
 וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחר * ואת
 עצמו יום אחר * דברי ב"ה * אמרו להם בית
 שמאי תקנתם את רבו ואת עצמו ר"א
 תקנתם לישא שפחה אינו יכול * שכבר חציו
 בן חורין * בת חורין אינו יכול שכבר חציו
 עבד * לבטר * והלא לא נכרא העולם אלא
 לפריה ורביה שנאמר לא תוהו בראה לשבת
 יצרה אלא מפני תקון העולם כופין את רבו
 ועושה אותו בן חורין וכותב שטר על חציו
 דמיו וחורו ב"ה להורות כדברי בית שמאי :

א הו חכמה ס"א * ב הו חכמה ס"א * ג ובעל ס"א

המוכר

יהמוכר עבדו לנכרי או לחוצה לארץ יצא
 בן חורין * אין פודין את השבוים יחד על כדי
 דמיהן מפני תקון העולם * ואין מכריחין את
 השבוין * מפני תקון העולם * רבן שמעון בן
 גמליאל אומר מפני תקנת השבוין * אין
 לוקחין ספרים תפלין ומזוזות מן הנכרי יותר
 על כדי דמיהן מפני תקון העולם: י המוציא
 את אשתו משום שסרע לא יחזיר * משום נדר
 לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו
 רבים לא יחזיר * ושלא ידעו בו רבים יחזיר *
 רבי מאיר אומר כל נדר שצריך תקירת חכם
 לא יחזיר * ושאינו צריך תקירת חכם יחזיר *
 א"ר אליעזר לא אסרו זה אלא מפני זה אומר
 רבי יוסי בר יהודה מעשה בצידון באחד
 שאמר לאשתו קונם (אם) איני מגרשך וגרשה
 והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תקון
 העולם: י המוציא את אשתו משום אילונית *
 רבי יהודה אומר לא יחזיר וחכ"א יחזיר *
 נשאת לאחר והיו לה בנים הימנו והיא
 תובעת כתובתה * אמר רבי יהודה אומר לה
 שתקוטיך יפה לך מדבוריך: י המוכר את

א חכמה ס"א * ב חכמה ס"א * ג חכמה ס"א

עצמו

עצמו ואת בניו לנכרים אין פורין אותו אבל פורין את הבנים לאחר מיתת אביהן המוכר את שדהו לנכרים ויחזר ולקחה ממנו ישרא) הלוקח מביא (ממנו) בכורים מפני תקון העולם :

פרק הנזקים שמיין להן בעירית * ובעל חוב בבינונית * ובתובת אשה בזבורית רבי מאיר אומר אף כתובת אשה בבינונית : כ' אין נפרעין מנכסים משעבדים * במקום שיש נכסים בני חורין ואפילו הן זבורית אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזבורית : אין מוציאין לאכילת פירות * ולשבח קרקעות * ולמזון האשה והבנות * מנכסים משעבדים מפני תקון העולם המוצא מציאה לא ישבע מפני תקון העולם : יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמנה להן אביהן אפטרופוס חייב לעשר פירותיהם * אפטרופוס שמנהו אבי יתומים ישבע מנוהו בית דין לא ישבע * אבא שאול אומר חלוק הדברים * המטמא והמדמע והמנסך * בשוגג פטור במזיד חייבי הכהנים שפגרו במקדש מזידין חייבין :

6 לוקח ומכיר מ"ה

העיר

ה העיר רבי יוחנן בן גודגדה * על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט ועל קטנה בת ישרא שנישאת לכהן שאוכלת בתרומה ואם מתה בעלה יורשה * ועל המדיש הגזול שבגנאו בבירה שיטול את דמיו מפני תקנת השבים * ועל חטאת הגזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת מפני תקון המזבח : י לא היה סקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה מהרוגי המלחמה ואילך יש בה סקריקון * כיצד * לקח מסקריקון וחזר ולקח מבעל הבית * מקחו בטל * מבעל הבית וחזר ולקח מסקריקון * מקחו קים * לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל * מן האשה וחזר ולקח מן האיש מקחו קים זו משנה ראשונה בית דין של אחריהם אמרו * הלוקח מסקריקון נותן לבעלים רביע * אימתי * בזמן שאין בידן לקח * אבל יש בידן לקחיהן קודמין לכל אדם * רבי הושיב בית דין ונמנו שאם שהתה בפני סקריקון שנים עשר חדש כל הקודם (לקח) זוכה * אבל נותן לבעלים רביע : יחדש רומז ונרמז בן בתירא

אומר

אומר קופץ ונקפץ במטרטלים • הפעוטות
 מקחן מקח וממכרן ממכר במטרטלין •
 ה'ואלו דברים אמרו מפני דרכי שלום • כהן
 קורא ראשון • ואחריו לוי • ואחריו ישראל •
 מפני דרכי שלום • מערבין בבית ישן מפני
 דרכי שלום • בור שהוא קרוב לאמה מתמלא
 ראשון מפני דרכי שלום • מצודות היהועופות
 ודגים ישיבהם משום גזל • מפני דרכי שלום •
 רבי יוסי אומר גזל גמור • מציאת חרש שוטה
 וקטן ייש בהם משום גזל • מפני דרכי שלום ר'
 יוסי אומר גזל גמור עני המנקף בראש הזית
 מה שתחתיו גזל • מפני דרכי שלום • רבי יוסי
 אומר גזל גמור • אין ממחין ביד עניי גוים •
 בלקט שכחה ופיאה • מפני דרכי שלום •
 משאלת אשה לחברתה החשודה על
 השביעית נפה וכברה וריחים ותנור • אבל
 לא תבור ולא תטחן עמה • אשת חבר
 משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה •
 ובוררת וטוחנת ומרקדת עמה • אבר
 משתטיל המים לא תגע אצלה לפי שאין
 מחזיקין ידי עובדי עבירה • וכלן לא אמרו

אלא מפני דרכי שלום • ומחזיקין ידי נכרים
 בשביעית • אבל לא על ידי ישראל וישואדין
 בשלומן מפני דרכי שלום •

פרקי האומר התקבל גט זה לאשתי • או הולך
 גט זה לאשתי • אם רצה להחזיר יחזיר •
 האשה שאמרה התקבל לי גטי • אם רצה
 להחזיר לא יחזיר • לפיכך אם אמר לו הבעל
 אי אפשי שתתקבל לה אלא הולך ותן לה •
 אם רצה להחזיר יחזיר רבן שמעון בן גמליאל
 אומר אף האומרת טול לי גטי • אם רצה
 להחזיר לא יחזיר • והאשה שאמרה התקבל
 לי גטי צריכה שתי כתי עדים שנים שאומרים
 בפנינו אמרה ושנים שאומרים בפנינו קבל
 וקרעו אפילו הן הראשונים והן האחרונים • או
 אחד מן הראשונים ואחר מן האחרונים • ואחד
 מצטרף עמהן • נערה המאורסה היא ואביה
 מקבלין את גטה • רבי יהודה אומר אין שתי
 ידים זוכות כאחת • אלא אביה מקבל את
 גטה בלבד • וכל שאינה יכולה לשמור את
 גטה אינה יכולה להתגרש • קטנה שאמרה
 התקבל לי גטי אינו גט עד שיגיע גט לידה •

לפיכך אסרצה הבעל להחזיר יחזיר * שאין
 קטן עושה שליח אבל אם אמר לו אביה צא
 והתקבל לבתי גטה * אם רצה להחזיר לא
 יחזירי האומר תן גט זה לאשתי במקום פלוני
 ונתנו לה במקום אחר פסול הרי היא במקום
 פלוני * ונתנו לה במקום אחר כשר * האשה
 שאמרה התקבל לי גטי במקום פלוני וקבלו
 לה במקום אחר פסול * רבי אליעזר מכשיר
 הבא לי גטי במקום פלוני והביאו לה במקום
 אחר כשר * הבא לי גטי * אוכלת בתרומה
 עד שיגיע גט לירה * התקבל לי גטי * אסורה
 לאכול בתרומה מיד * התקבל לי גטי במקום
 פלוני * אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו
 מקום רבי אליעזר אוסר מיד * האומר כתבו
 גט ותנו לאשתי * גרשוה * כתבו אגרת ותנו
 לה הרי אלו יכתבו ויתנו * פטרוה * פרנסוה *
 עשו לה בנימוס * עשו לה כראוי * לא אמר
 כלום * בראשונה היו אומרים היוצא בקולר
 ואמר כתבו גט לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו
 חזרו לומר אף המפרשו היוצא בשירא * רבי
 שמעון שזורי אומר אף המסכן * ימי שהיה
 משלך

משלך בבור * ואמר כל השומע את קולי
 יכתוב גט לאשתי * הרי אלו יכתבו ויתנו *
 הבריא שאמר כתבו גט לאשתי רצה לשחק
 בה * מעשה בבריא אחד שאמר כתבו גט
 לאשתי ועלה לראש הגג ונפל ומת אמר רבן
 שמעון בן גמליאל אמרו חכמים אם מעצמו
 נפל * הרי זה גט * אם הרוח דחאתו אינו גט *
 אמר לשנים תנו גט לאשתי * או לשלשה *
 כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו *
 אמר לשלשה תנו גט לאשתי הרי אלו יאמרו
 לאחרים ויכתבו מפני שעשאן בית דין דברי
 רבי מאיר וזו הלכה העדה הנגיה איש אונן
 מבית האכורין מקבל אני באומר לשלשה *
 תנו גט לאשתי שיאמרו לאחרים ויכתבו *
 מפני שעשאן בית דין * אדיוסי נומינו לשליח
 אף אנו מקבלין * שאפילו אמר לבית דין
 הגדול שבירושלם * תנו גט לאשתי שילמדו
 ויכתבו ויתנו לה * אמר לעשרה כתבו גט
 לאשתי * אחד כותב ושנים חותמין * כלכם
 כתובו אחד כותב וכלם חותמין * לפיכך אם
 מת אחד מהן הרי זה גט בטל :

פ"קז מי ישאחזו קרדיקוס * ואמר כתבו גט
 לאשתי * לא אמר כלום * אמר כתבו גט
 לאשתי * ואחזו קרדיקוס * וחזר ואמר אל
 תכתבו אין דבריו האחרונים כלום נשתתק
 ואמרו לו נכתוב גט לאשתך והרפין בראשו
 בודקין אותו שלשה פעמים אם אמר על לאו
 לאו ועל הן הן הרי אלו יכתבו ויתנו * אמרו
 לו נכתוב גט לאשתך * ואמר להן כתובו *
 אמרו לסופר וכתב * ולעדים וחתמו * אף על
 פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו
 לה הרי הגט בטל עד שיאמר לסופר כתוב *
 ולעדים חתמו * זה גטך אם מתיזה גטך אם
 מתי מחלי זה זה גטך לאחר מיתה לא אמר
 כלום מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי הרי
 זה גט מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט * ואם
 מת חולצת ולא מתי במת זה גטך מהיום אם
 מתי מחלי זה * ועמד והלך בשוק וחלה ומת
 אומדין אותו אם מחמת חלי הראשון מת *
 הרי זה גט ואם לאו אינו גט * ר' לא תתיחד
 עמו אלא בפני עדים * אפילו עבד אפילו
 שפחה * חוץ משפחתה מפני שדבה גם כה *
 מה

מה היא באותן הימים * רבי יהודה אומר
 כאשת איש לכל דבריה * רבי יוסי אומר
 מגורשת ואינה מגורשת * הרי זה גטך על
 מנת שתתני לי מאתים זוז הרי זו מגורשת
 ותתן * על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים
 יום אם נתנה לו בתוך שלשים יום מגורשת *
 ואם לאו אינה מגורשת * אמר רבן שמעון בן
 גמליאל מעשה בצידון באחד שאמר לאשתו
 הרי זה גטך * על מנת שתתני לי אצטליתי
 ואכרה אצטליתו * ואמרו חכמים תתן לו את
 דמיה * הרי זה גטך * על מנת שתשמישי את
 אבא * על מנת שתניקי את בני * כמה היא
 מניקתו שתי שנים * רבי יהודה אומר שמונה
 עשר חדש מת הבן או שמת האב הרי זה גט *
 הרי זה גטך על מנת שתשמישי את אבא
 שתי שנים * על מנת שתניקי את בני שתי
 שנים * מת הבן (או שמת האב) * או שאמר
 האב * אי אפשי שתשמישני שלי בהקפדה
 אינו גט * רבן שמעון בן גמליאל אומר כזה
 גט * כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל כל
 עכבה שאינה הימנה הרי זה גט * הרי זה

גטך אם לא באתי מכאן עד שלשים יום והיה
הולך מיהודה לגליל * הגיע לאנטיפטרס
והזר * בטל תנאו הרי זה גטך אם לא באתי
מכאן עד שלשים יום * והיה הולך מגליל
ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר * בטל
תנאו * הרי זה גטך אם לא באתי מכאן עד
שלשים יום * והיה הולך למדינת הים והגיע
לעכו וחזר * בטל תנאו * הרי זה גטך כל זמן
שלא עבור מכנגד פניך שלשים יום היה הולך
ובא הולך ובא * הואיל ולא נתיחר עמה הרי
זה גט * הרי זה גטך * אם לא באתי מכאן
ועד שנים עשר חדש * ומת בתוך שנים עשר
חדש אינו גט * הרי זה גטך מעכשיו אם לא
באתי מכאן ועד שנים עשר חדש ומת בתוך
שנים עשר חדש הרי זה גט * אם לא באתי
מכאן עד שנים עשר חדש * כתבו ותנו גט
לאשתי * כתבו גט בתוך שנים עשר חדש *
ונתנו לאחר שנים עשר חדש אינו גט * כתבו
ותנו גט לאשתי * אם לא באתי מכאן עד
שנים עשר חדש * כתבו בתוך שנים עשר
חדש ונתנו לאחר שנים עשר חדש אינו גט *

רבי

רבי יוסי אומר כזה גט * כתבו לאחר שנים
עשר חדש * ונתנו לאחר שנים עשר חדש
ומת * אם הגט קדם למיתה הרי זה גט * ואם
מיתה קדמה לגט * אינו גט * ואם אין ידוע יזו
היא שאמרו מגורשת ואינה מגורשת *
פירק * הזורק גט לאשתו * והיא בתוך ביתה *
או בתוך חצרה הרי זו מגורשת וזרקו לה
בתוך ביתו או בתוך חצרו * אפילו הוא עמה
במטה אינה מגורשת * לתוך חיקה או לתוך
קלתה הרי זו מגורשת * אמר לה בנסי שטר
חוב זה או שמצאתו מאחוריו * קוראה והרי
הוא גטה אינו גט עד שיאמר לה הא גטיך *
נתן בידה והיא ישנה * נעורה קוראה והרי
הוא גטה אינו גט עד שיאמר לה הא גטיך *
היתה עומדת ברשות הרבים וזרקו לה *
קרוב לה מגורשת * קרוב לו אינה מגורשת *
מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת *
* וכן לענין קדושין וכן לענין החוב * אמר לו
בעל חובו זרוק לי חובי וזרקו לו * קרוב
למלוה זכה הלואה * קרוב ללוה הלואה חייב *
מחצה על מחצה שניהם יחלוקו * היתה

עומדת על ראש הגג וזרקו לה בין שהגיע
 לאויר הגג הרי זו מגורשת * הוא מלמעלה
 והיא מלמטה וזרקו לה בין שיצא מרשות
 הגג נמחק או נשרף הרי זו מגורשת : בית
 שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט
 ישן * ובית הלל אוסרין * ואיזהו גט ישן * כל
 שנתחד עמה * אחר שכתבו לה : כתב
 לשום מלכות שאינה הוגנת * לשום מלכות
 מדי * לשום מלכות יון לבנין הבית * לחרבן
 הבית * היה במזרח וכתב במערב * במערב
 וכתב במזרח * תצא מזה ומזה * וצריכה גט
 מזה ומזה * ואין לה לא כתובה * ולא פירות *
 ולא מזונות * ולא בלאות * לא על זה ולא על
 זה * אם נטלה מזה ומזה תחזיר * והולד ממזר
 מזה ומזה * ולא זה וזה מטמאין לה * ולא זה
 וזה זכאין לא במציאתה ולא במעשה ידיה *
 ולא בהפרת נדריה * היתה בת ישראל
 נפטלת מן הכהנה * בת לוי מן המעשר *
 בת בהן מן התרומה * ואין יורשיו שר
 זה ויורשיו של זה יורשין כתובתה ואם מתו
 אחיו של זה ואחיו של זה * חולצין ולא

הוא דעת ר"ע ונותן הולצת כוונתו

מ'במין ישנה שמו ושמה * שם עירו ושם עירה *
 תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה : וכל
 העריות שאמרו צרותיהן מותרות * הלכו
 הצרות האלו ונשאן * ונמצאו אלו אילוניות
 תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה :
 הכונס את יבמתו * והלכה צרתה ונשאת
 לאחר * ונמצאת זאת שהיא אילונית * תצא
 מזה ומזה * וכל הדרכים האלו בה : כתב
 סופר גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן גט
 לאשה ושובר לאיש * ונתנו זה לזה * ולאחר
 זמן הרי חגט יוצא מיד האיש * ושובר מיד
 האשה * תצא מזה ומזה * וכל הדרכים האלו
 בה * רבי אליעזר אומר אם לא לתר יצא אין
 זה גט ואם לאחר זמן יצא הרי זה גט * לא כל
 הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני * כתב
 לגרש את אשתו ונמלך * בית שמאי אומרים
 פסלה מן הכהנה ובית הלל אומרים אף על
 פי שנתנו לה על תנאי * ולא נעשה התנאי
 לא פסלה מן הכהנה : * המגרש את אשתו *
 ולנה עמו בפנדקי * בית שמאי אומרים אינה
 צריכה הימנו גט שני * ובית הלל אומרים

הוא דעת ר"ע ואינה הלכה וכן מפרש אחרת * כל אלו וכו' לחסד הרמב"ם

צריכה הימנו גט שני • אימתי בזמן שנתגרשה
מן הנשואין • ומודים בנתגרשה מן האירוסין
שאנה צריכה הימנו גט שני • מפני שאין לבו
גם בה כנסה בגט קרח תצא מזה ומזה וכל
הדרכים האלו בה • גט קרח הכל משלימין
עליו • דברי בן ננס • רבי עקיבא אומר אין
משלימין עליו אלא קרובים הראוין להעיד
במקום אחר • ואיזהו גט קרח • כל שקשרו
מרבין מעריו :

פרקט המגרש את אשתו • ואמר לה הרי את
מתרת לכל אדם אלא לפלוני • רבי
אליעזר מתיר וחכמים אוסרין • כיצד יעשה •
יטלנו הימנה ויחזור ויתגנו לה • ויאמר לה •
הרי את מתרת לכל אדם ואם כתבו כחוכו •
אף על פי שחזר ומחקו פסול • הרי את
מתרת לכל אדם אלא לאבא ולאבא ל אחי
ול אחיך • לעבד ולגברי • ולכל מי שאין לה
עליו קדושין כשרי הרי את מתרת לכל אדם •
אלא אלמנה לכהן גדול • גרושה וחלוצה
לכהן הדיוט • ממזרת ונתינה לישראל • בת
ישראל לממזר ולנתין • ולכל מי שיש לה עליו

קדושין

קדושין אפילו בעברה פסול • גופו של גט •
הרי את מתרת לכל אדם • רבי יהודה אומר
ודין דיהוי ליכי מגנאי • ספר הרוכין ואגרת
שבוקין וגט פטורין • למהך להתנסבא לכל
גבר דתצביין • גופו של גט שחרור הרי את
בן חורין • הרי את לעצמך • י שלשה גטין
פסולין ואם נשאת הורד כשר • כתב בכתב
ידו ואין עליו עדים • יש עליו עדים ואין בו זמן
יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד • הרי אלו
שלשה גטין פסולין • ואם נשאת הורד כשר •
רבי אליעזר אומר אף על פי שאין עליו עדים
אלא שנתנו לה בפני עדים כשר • וגזכה
מנכסים משעבדים שאין העדים חותמין על
הגט אלא מפני תקון העולם • שנים ששלחו
שני גטין שוין ונתערבו • נותן שניהם לזו
ושניהם לזו לפיכך אם נאבד אחד מהן הרי
השני בטל חמשה שכתבו כלל בתוך הגט •
איש פלוני מגרש פלונית • ופלוני פלונית
והעדים מלמטה כלין כשרין ונתן לכל אחת
ואחת • היה כתוב טפס לכל אחת ואחת
והעדים מלמטה • את שהעדים נקדין עמו

כשר

א כת ב"א ב אלוטור כלי ו"ד סכאקי

כִּישָׁר׃ י׃ שְׁנֵי גִטִּין שֶׁבְתֹכֶן זֶה בְּצַד זֶה׃ וְשְׁנֵי
 עֵדִים עֵבְרִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה וְשְׁנֵי
 עֵדִים יוֹנִים בָּאִים מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה׃ אֵת
 שֶׁהָעֵדִים הֵרְאוּ שֹׁנִים נִקְרְאוּ עִמּוֹ כִּישָׁר׃ עַד
 אֶחָד עֵבְרִי וְעַד אֶחָד יוֹנִי וְעַד אֶחָד עֵבְרִי וְעַד
 אֶחָד יוֹנִי׃ בְּאֵין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה שְׁנֵיהֶם
 פְּסוּלִין׃׃׃ שִׁיר מִקְצַת הַגִּט׃ וּכְתוּבוֹ בְּדֶף הַשְּׁנֵי
 וְהָעֵדִים מִלְמַטָּה כִּישָׁר׃ חֲתָמוּ עֵדִים בְּרֹאשׁ
 הַדֶּף מִן הַצֵּד׃ אוֹ מֵאַחֲרָיו בְּגִט פְּשוּט פְּסוּל׃
 הַקִּיפְרָאוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה וְהָעֵדִים
 בְּאִמְצַע שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין סוּפוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ
 שֶׁל זֶה וְהָעֵדִים בְּאִמְצַע׃ אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין
 עִמּוֹ כִּישָׁר׃ רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד סוּפוֹ שֶׁל זֶה׃
 וְהָעֵדִים בְּאִמְצַע׃ אֵת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִין בְּסוּפוֹ
 כִּישָׁר׃׃׃ הַגִּט שֶׁכָּתוּבוֹ עֵבְרִית וְעַדּוֹ יוֹנִית יוֹנִית
 וְעַדּוֹ עֵבְרִית עַד אֶחָד עֵבְרִי וְעַד אֶחָד יוֹנִי׃
 כְּתוּב סוּפֵר וְעַד כִּישָׁר׃ אִישׁ פְּלוֹנִי עַד׃ כִּישָׁר׃
 בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי עַד׃ כִּישָׁר׃ אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ
 פְּלוֹנִי וְלֹא כְּתוּב עַד כִּישָׁר וְכִּי הַיּוֹנִקִּי הִדְרֵת
 שְׁבִירוֹ שֶׁלֹּם עוֹשִׂין׃ כְּתוּב חֲנִיכְתוֹ וְחֲנִיכְתָּה׃
 כִּישָׁר׃׃׃ גִּט מְעֵשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל כִּישָׁר׃ וּבְנִכְרִים

פסול

פְּסוּל׃ וּבְנִכְרִים חוֹבְטִין אוֹתוֹ׃ וְאוֹמְרִים לוֹ
 עֲשֵׂה יְמֵה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְךָ וְכִישָׁר׃׃׃ יֵצֵא
 שְׂמֵהּ בְּעִיר מִקְדָּשְׁתָּהּ הֲרִי זֶה מִקְדָּשְׁתָּהּ מִגּוֹרֶשֶׁת
 הֲרִי זֶה מִגּוֹרֶשֶׁת וּבְלִבְדֵּךְ שֶׁלֹּא יֵהָא שֵׁם אֲמַתְלָא
 אִיזוּ הִיא אֲמַתְלָא גְרֵשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֵת אִשְׁתּוֹ
 עַל תְּנָאִי׃ זֶרֶק לָהּ קְרוּשִׁיָּה׃ סְפֵק קְרוּב לָהּ׃
 סְפֵק קְרוּב לוֹ׃ זֶה הִיא אֲמַתְלָא׃׃׃ בִּישׂא לֹא
 יִגְרֵשׁ אָדָם אֵת אִשְׁתּוֹ׃ אֵלֶּא אִם כֵּן מְצֵא בָּהּ
 דְּבַר עֲרוּהָ׃ שְׁנֵי אֲמַר כִּי מְצֵא בָּהּ עֲרוּת דְּבַר
 וּבִה"א אֲפִילוֹ הַקְדִּיחָהּ תְּבַשִּׁירוּ׃ שְׁנֵי אֲמַר כִּי
 מְצֵא בָּהּ עֲרוּת דְּבַר רִבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר אֲפִילוֹ
 מְצֵא אַחֲרַת נְאֻה הִימְנָה׃ שְׁנֵי אֲמַר וְהִיא אִם
 לֹא תִמְצֵא חֵן בְּעֵינָיו׃ סְלִיק

מסכת סוטה

פִּרְק"ה מִקְנָא לְאִשְׁתּוֹ׃ רַבִּי אֲדִיעוֹר אָמַר
 מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם׃ וּמִשְׁקָה עַל פִּי
 עַד אֶחָד׃ אוֹ עַל פִּי עֲצָמוֹ׃ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר
 מִקְנָא לָהּ עַל פִּי שְׁנַיִם וּמִשְׁקָה עַל פִּי שְׁנַיִם׃
 בְּצֵד מִקְנָא לָהּ׃ אָמַר לָהּ בְּפִנֵּי שְׁנַיִם׃ אֵל
 תְּדַבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי וּדְבַרְהָ עִמּוֹ׃ עַדִּין הִיא
 מִתְּרַת לְבֵיתָהּ׃ וּמִתְּרַת לְאִכּוֹל בְּתַרּוּמָה׃

נכנסה

נכנסה עמו לבית הסתר * ושהתה עמו כדי
 טמאה * אסורה לביתה ואסורה לאכול
 בתרומה * ואם מת חולצת ולא מת יבמת *
 ואלו אסורות מלאכול בתרומה האומרת
 טמאה אני לך * ושבאו עדים שהיא טמאה *
 והאומרת אני שותה * ושבעלה אינו רוצה
 להשקותה ושבעלה בא עליה בדרך * כיצר
 עושה לה מוליכה לבית דין שבאותו מקום *
 ומוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא
 עליה בדרך * רבי יהודה אומר בעלה נאמן
 עליה: והיו מעלין אותה לבית דין הגדול
 שבירושלם * ומאימין עליה בדרך שמאימין
 על עדי נפשות * ואומרים לה בתי הרבה יין
 עושה * הרבה שחוק עושה * הרבה ילדות
 עושה * הרבה שכנים הרעים עושים * עשי
 לשמו הגדול שנכתב בקדשה שלא ימחה
 על המים ואומרים לפני הדברים שאינה כדי
 לשומען * היא וכל משפחת בית אביה: אם
 אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוצאת *
 ואם אמרה טהורה אני מעלין אותה לישער
 המזרחי שעל פתח שער נקנור * ששם משקין

א 66 עממי ס"א * ב סוטה ס"א * ג למערי ס"א

את

את הסוטות ומטהרין את היולדות ומטהרין
 את המצורעים וכהן אוהו בכנדיה אם נקרעו
 נקרעו * ואם נפרמו נפרמו * עד שהוא מגלה
 את לבה וסותר את שערה רבי יהודה אומר
 אם היה לבה נאה לא היה מגלהו * ואם היה
 שערה נאה * לא היה סותרו: היתה מכסה
 בלבנים מכסה בשחורים היה עליה כלי זהב
 וקטריאות * נזמים וטבעות * מעבירם ממנה
 כדי לנולה ואחר כך מביא חבל מצרי וקושרו
 למעלה מדריה * וכל הרוצה לראות * בא
 לראות חוץ מעבדיה ושפחותיה מפני שלבה
 גס בהן וכל הנשים מתרות לראותה שנאמר
 ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה:
 במדה שאדם מודד בה מודדין לו * היא
 קשטה את עצמה לעבירה המקום נולה היא
 גלתה את עצמה לעבירה המקום גלה עליה
 הירך התחילה בעבירה תחלה * ואחר כך
 הבטן לפיכך תדקה הירך תחלה * ואחר כך
 הבטן * ושאר כל הגוף לא פלט: שמשון
 הלך אחר עיניו * לפיכך נקרו פלשתים את
 עיניו * שנאמר ויאחזוהו פלשתים וינקרו את

עיניו

T. III. טוב 17 א תקכס ס"א

עֵינָיו אֲבִשְׁלוֹם נִתְגַּאֵה בִשְׁעָרוֹ לְפִיכָךְ נִתְּלָה
בִשְׁעָרוֹ * וּדְפִי שָׁבָא עַל עֵשֶׁר פְּלִגְשֵׁי אָבִיו
לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בּוֹ עֵשֶׁר לְנִבְיוֹת * שֵׁנֵאמַר
וַיִּסְבוּ עֵשֶׂרָה נְעָרִים נוֹשְׂאֵי כְלֵי יוֹאֵב * וּדְפִי
שֶׁגֶנֶב שְׂרֵשָׁה לְכַבּוֹת לֵב אָבִיו * וְלֵב בֵּית דִּין
וְלֵב יִשְׂרָאֵל * שֵׁנֵאמַר וַיִּגְנֹב אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב
אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל * לְפִיכָךְ נִתְּקְעוּ בּוֹ שְׂרֵשָׁה
שְׁבָטִים * שֵׁנֵאמַר וַיִּקַּח שְׂרֵשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ
וַיִּתְּקַעֶם בְּלֵב אֲבִשְׁלוֹם * וְכֵן לְעֵנִין הַטּוֹבָה
מְרִים הַמֵּתִינָה לְמִשָּׁה שְׁעָה אַחַת * שֵׁנֵאמַר
וַתִּתְּצַב אַחֲתוֹ מִרְחוֹק * לְפִיכָךְ נִתְּעַכְּבוּ לָהּ
יִשְׂרָאֵל שְׁבַעַה יָמִים בְּמִדְבַר שֵׁנֵאמַר וְהָעַם
לֹא נִסְעָה עַד הָאֶסֶף מְרִים * יוֹסֵף זָכָה לְקַבּוֹר
אֶת אָבִיו * וְאֵין בְּאֶחָיו גְּדוֹל מִמֶּנּוּ * שֵׁנֵאמַר
וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבּוֹר אֶת אָבִיו וְגוֹמַר * וַיַּעַל עִמּוֹ
גַּם רֶכֶב גַּם פָּרָשִׁים מִי לְנוֹ גְּדוֹל מִיוֹסֵף * שֵׁלֹא
נִתְּעַסֵּק בּוֹ אֶלֶּא מִשָּׁה זָכָה בְּעַצְמוֹת
יוֹסֵף וְאֵין בִּישְׂרָאֵל גְּדוֹל מִמֶּנּוּ * שֵׁנֵאמַר וַיִּקַּח
מִשָּׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ מִי לְנוֹ גְּדוֹל מִמִּשָּׁה
שֵׁלֹא נִתְּעַסֵּק בּוֹ אֶלֶּא הַמְּקוֹם * שֵׁנֵאמַר
וַיִּקְבּוֹר אוֹתוֹ בְּגֵיא לֹא עַל מִשָּׁה בְּלִבְד אֶמְרוּ

אלא

אֶלֶּא עַל כָּל הַצְּדִיקִים * שֵׁנֵאמַר וְהַלֵּךְ לְפָנֶיךָ
צְדָקָה כְּבוֹד יִי אֶסְפֵּךְ *
פִּרְק ב הִיָּה מְבִיא אֶת מִנְחָתָה * בְּתוֹךְ כַּפִּיפָה
מְצִרִית וְנוֹתְנָה עַל יָדֶיהָ * כְּדֵי לִיגְעֶה כָּל
הַמִּנְחוֹת תַּחְלָתָן וְסוֹפֵן בְּכֵלֵי שְׂרֵת וְזוֹ תַּחְלָתָהּ
בְּכַפִּיפָה מְצִרִית * וְסוֹפָה בְּכֵלֵי שְׂרֵת * כָּל
הַמִּנְחוֹת טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וְלִבְנָה וְזוֹ אֵינָה טְעוֹנָה
לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לִבְנָה * כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִן
הַחֹטֵן וְזוֹ בָּאָה מִן הַשְּׁעוּרִין מִנְחַת הָעֶמֶר אֵף
עַל פִּי שְׁבָאָה מִן הַשְּׁעוּרִין הִיא הֵיחָה בָּאָה
גְּרִשְׁיוֹו בָּאָה קִמַּח * רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כִּשְׁם
שְׁמַעְשִׁיָּה מַעֲשֶׂה בְּהֵמָה * כִּךְ קָרְבָּנָה מֵאֵבֶל
בְּהֵמָה * הֵיחָה מְבִיא פִּירֵי שֵׁל חֶרֶס חֲדָשָׁה *
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לוג מִים מִן הַכִּיּוֹר רִי הוֹדָה
אוֹמֵר רְבִיעִית כִּשְׁם שְׁמַמְעֵט בְּכַתָּב כִּךְ
מִמְעַט בְּמִים נִכְנָס לְהִכָּל וּפְנָה לִימִינוֹ וּמְקוֹם
הִיָּה שֶׁם אֵמָה עַל אֵמָה וְטַבְּלָא שֶׁל שִׁישׁ *
וְטַבְּעַת הֵיחָה קְבוּעָה בָּהּ * וּכְשֶׁהוּא מְגַבִּיהָ
נוֹטֵר עֵפֶר מִתַּחְתֶּיהָ * וְנוֹנוֹן כְּדֵי שִׁירָאָה עַל
פְּנֵי הַמַּיִם * שֵׁנֵאמַר וּמִן הָעֶפֶר אֲשֶׁר יֵהִיֶה
בְּקִרְקַע הַמַּשְׁכָּן * יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמַּיִם :

בא

בַּא לֹל כְּתוּב אֶת הַמְּגִלָּה מֵאֵיזֶה מְקוֹסָהּ וְאֵת כִּי
 כּוֹתֵב * מֵאֵס לֹא שֶׁכֵּב אִישׁ וְגוֹמֵר * וְאֵת כִּי
 שְׂטִית תַּחַת אִישׁ וְגוֹמֵר וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְהַשְּׁבִיעַ
 הִכְהֵן אֶת הָאִשָּׁה * וְכּוֹתֵב יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ
 לְאֵלֶּה וְלִשְׁבָּעָה וּבְאוֹת הַמַּאֲרָרִים הָאֵלֶּה
 בְּמַעַךְ לְצָבוֹת בְּטוֹן וְלִנְפִיל יֵרֵךְ * וְאֵינוֹ כּוֹתֵב
 וְאִמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן * רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא
 הָיָה מְפָסִיקוֹ רַבִּי יְהוֹרֵה אוֹמֵר כֹּל עֲצָמוֹ אֵינוֹ
 כּוֹתֵב * אֵלֶּה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאֵלֶּה וְלִשְׁבָּעָה
 וְגוֹמֵר * וּבְאוֹת הַמַּאֲרָרִים הָאֵלֶּה בְּמַעַךְ
 וְגוֹמֵר וְאֵינוֹ כּוֹתֵב וְאִמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן *
 י אֵינוֹ כּוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ * וְלֹא עַל הַגִּיר וְלֹא
 עַל הַדְּפֹתָא * אֵלֶּה עַל הַמְּגִלָּה * שְׁנֵי אִמְרֵי
 בְּסִפְרָא * וְאֵינוֹ כּוֹתֵב לֹא בְּקוֹמוֹס * וְלֹא
 בְּקִנְקָנוֹס * וְלֹא בְּכָל דְּבַר שְׂרוּשָׁם אֵלֶּה
 בְּדִיו * שְׁנֵי אִמְרֵי וּמַחֲהֵי כְּתָב שֶׁיִּכּוֹל לְהַמְּחֹת:
 הַעַל מַה הֵי אִמְרַת אָמֵן אָמֵן אָמֵן עַל הָאֵלֶּה
 אָמֵן עַל הַשְּׁבוּעָה * אָמֵן מֵאִישׁ זֶה אָמֵן מֵאִישׁ
 אַחֵר * אָמֵן שֶׁלֹּא שְׂטִיתִי אֲרוּסָה וְנִשְׁוֹאָרָה *
 וְשׁוֹמְרַת יָבָם וּכְנוּסָה * אָמֵן שֶׁלֹּא נִשְׂמַאתִי

ואם

ח בקלקמוס ערוך כ ד"ע סוף וליה סולמא

וְאִם נִשְׂמַאתִי יִבְאוּ בִּירְבֵי מְאִיר אוֹמֵר אָמֵן
 שֶׁלֹּא נִשְׂמַאתִי * אָמֵן שֶׁלֹּא אֶטְמָא * י הַכֹּל
 שׁוּיִן שְׂאִין מִתְּנָה עִמָּה לֹא עַל קוֹדֵם שֶׁתַּחֲאָרֵם
 וְלֹא מֵאַחֵר שֶׁתַּתְּגַרְשׁ * נִסְתַּרְדָּה לְאַחֵר
 וְנִשְׂמַאת וְאַחֵר כֶּךָ הַחֲזִירָה * לֹא הָיָה מִתְּנָה
 עִמָּה זֶה הַכֹּל כֹּל שֶׁתִּבְעַל וְלֹא תִהְיֶה אֲסוּרָה
 לוֹ * לֹא הָיָה מִתְּנָה עִמָּה :

פֶּרֶק הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָה * מִתּוֹךְ כְּפִיפָה
 מְצָרִית וְנוֹתְנָה לְתוֹךְ כְּלֵי שֶׁרֶת * וְנוֹתְנָה
 עַל יְדֵיהָ וְכֹהֵן מְנִיחַ אֶת יָדוֹ מִתַּחַתֶּיהָ וּמְנִיפָה:
 ב הַנִּיף וְהַגִּישׁ * קִמֵץ וְהַקְטִיר * וְהַשָּׂאֵר נֶאֱכָר
 לְכַהֲנִים * הִיָּה מִשְׁקָה * וְאַחֵר כֶּךָ מִקְרִיב אֶת
 מִנְחָתָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִקְרִיב אֶת מִנְחָתָה
 וְאַחֵר כֶּךָ הִיָּה מִשְׁקָה שְׁנֵי אִמְרֵי וְאַחֵר יִשְׁקָה
 אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמַּיִם * אִם הִשְׁקָה וְאַחֵר כֶּךָ
 הַקְרִיב אֶת מִנְחָתָה בְּשֶׁרֶה : י עַד שֶׁלֹּא
 נִמְחַקָה הַמְּגִלָּה אִמְרָה אֵינִי שׁוֹתָה * מְגַלְתָּה
 נְגֻנּוֹת וּמִנְחָתָה מִתְּפוֹרֶת עַל הַדֶּשֶׁן * וְאֵין
 מְגַלְתָּה בְּשֶׁרֶה לְהִשְׁקוֹת בָּהּ סוּטָה אַחֲרָת *
 נִמְחַקָה הַמְּגִלָּה וְאִמְרָה טְמֵאָה אֵנִי * הַמַּיִם
 נִשְׁפָּכִין וּמִנְחָתָה מִתְּפוֹרֶת (עַל הַדֶּשֶׁן) נִמְחַקָה

המגלה

ח על חסר מקלקמוס ס"א והרכ גרוס ולא ממקלקמוס

המגלה ואמרה איני שותה מערערין אותה
 ומשקין אותה בעל כרחיה: אינה מספקת
 לשמות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות
 והיא מתמלאה גרין והם אומרים הוציאוה
 (הוציאוה) שלא תטמא את העזרה אם יש
 לה זכות היתה תולה לה יש זכות תולה שנה
 אחת יש זכות תולה שתי שנים יש זכות תולה
 שרש שנים מכאן אמר בן עזאי חיב אדם
 ללמד את בתו תורה שאם תשתה תרע
 שהזכות תולה לה רבי אליעזר אומר כל
 המלמד בתו תורה כאלו למדה תפלות רבי
 יהושע אומר רוצה אשה בקב ותפלות
 מתישעה קבין ופרישות הוא היה אומר חסיד
 שוטה ורשע ערום ואשה פרושה ומכות
 פרושין הרי אלו מכלי עולם: רבי שמעון
 אומר אין זכות תולה במים המרים ואם אתה
 אומר הזכות תולה במים המאירים מדהה
 אתה את המים בפני כל הנשים השוות
 ומוציא אתה שם רע על הטהורות ששתו
 שאומרים טמאות הן אלא שתלתה להן זכות
 רבי אומר הזכות תולה במים המאירים

א טע הילכא כפס חסדי ב חבלי פ"א ג פאוריום פ"א

אינה יולדת ואינה משבחת אלא מתנולה
 והולכת לסוף היא מתה באותה מיתה:
 ינטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי
 הרי היא ככל המנחות ותפדה ואם משקדשה
 בכלי הרי היא ככל המנחות ותשרף ואלו
 שמנחותיהן נשרפות האומרת טמאה אני לך
 ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת
 איני שותה ושבעלה אינו רוצה לה שקותה
 ושבעלה בא עליה בדרך וכל הנשואות
 לכהנים מנחותיהן נשרפות: בת ישראל
 שנשאת לכהן מנחתה נשרפת וכהנת
 שנשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין
 כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת ומנחת
 כהן אינה נאכלת כהנת מתחללת ואין כהן
 מתחלל כהנת מטמאה למתים ואין כהן
 מטמא למתים כהן אוכל בקדשי קדשים
 ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים: מה בין
 איש לאשה האיש פורע ופורם ואין האשה
 פורעת ופורמת האיש מדיר את בנו בנזיר
 ואין האשה מדרת את בנה בנזיר האיש
 מגלח עד נזירות אביו ואין האשה מגלחת

על נזירות אביה האיש מוכר את בתו * ואין
 האשה מוכרת את בתה * האיש מקדש את
 בתו * ואין האשה מקדשת את בתה * האיש
 נסקל ערום * ואין האשה נסקלת ערומה *
 האיש נתלה ואין האשה נתלית * האיש נמכר
 בגניבתו * ואין האשה נמכרת בגניבתה *
 פרק ארוסה ושומרת יבם * לא שותות ולא
 נוטלות כתובה * שנאמר אשר תשטרה
 אשה תחת אישה * פרט לארוסה ושומרת
 יבם * אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * ובת
 ישראל לממזר ולנתין * לא שותות ולא
 נוטלות כתובה * ואלו לא שותות ולא
 נוטלות כתובה * האומרת טמאה אני (לך) *
 ושבאו לה עדים שהיא טמאה * והאומרת
 איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה *
 ושבעלה בא עליה בדרך * נוטלת כתובה
 ולא שותה מתובעיה עד שלא שתו * בית
 שמאי אומרים נוטלות כתובה ולא שותות *
 ובית הלל אומרים לא שותות ולא נוטלות
 כתובה * מעברת חבירו ומינקת חבירו לא

שותה ולא נוטלת כתובה * דברי רבי מאיר
 וחכ"א יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר
 זמן * אילונית וזקנה ושאינה ראויה לילד ולא
 שותות ולא נוטלות כתובה * רבי אליעזר
 אומר יכול הוא לישא אשה אחרת * ולפרות
 ולרבות הימנה * ושאר כל הנשים או שותות
 או לא נוטלות כתובה * אישת כהן שותה
 ומתרת לבעלה * אישת סרים שותה * על ידי
 כל העריות מקנין חוץ מן הקטן * וממי שאינו
 איש * ה ואלו שבית דין מקנין להן * מי
 שנתחרש בעלה אונשתה או שהיה חבוש
 בבית האסורין * לא להשקותה אמרו אלא
 לפוסלה מכתובה * רבי יוסי אומר אף
 להשקותה * לבשיצא בעלה מבית האסורין
 ישקנה :

פרק כ בשם שהמים בודקין אותה * כך המים
 בודקין אותי שנאמר ובאו ובאו בשם
 שאסורה לבעלי כך אסורה לבועל שנאמר
 נטמאה ונטמאה דברי רבי עקיבא אמר רבי
 יהושע כך היה דורש זכריה בן הקצב רבי
 אומר שני פעמים האמורים בפרשה * אם

נטמאה נטמאה אחד לבעל ואחד רבועל :
 ב בו ביום דרש רבי עקיבא וכל כלי חרש
 אשר יפול מהם אל תוכו כל אשר בתוכו
 יטמא אינו אומר טמא אלא יטמא לטמא
 אחרים למד על כפר שני שמטמא את
 השלישי אמר רבי יהושע מי יגלה עפר
 מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית אומר
 עתיד דור אחר לטהר כפר שלישי שאין לו
 מקרא מן התורה שהוא טמא והלא עקיבא
 תלמידך מביא לו מקרא מן התורה שהוא
 טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא : בו
 ביום דרש רבי עקיבא ומדותם מחוץ לעיר
 את פאת קדמה אלפים באמה וגומר ומקרא
 אחר אומר מקיר העיר וחוצה אלף אמה
 סביב אי אפשר לומר אלף אמה שכבר
 נאמר אלפים אמה ואי אפשר לומר אלפים
 אמה שכבר נאמר אלף אמה היא ביצד ארף
 אמה מגרש ואלפים אמה תחום שבת רבי
 אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אלף
 אמה מגרש ואלפים אמה שדות וכרמים :
 ב בו ביום דרש רבי עקיבא אז ישיר מיטה

ובני

ובני ישראל את השירה הזאת ליהודה
 ויאמרו לאמר שאין תלמוד לומר לאמרי
 ומה תלמוד לומר לאמר מלמד שהיו
 ישראל עונין אחריו של משה על כל דבר
 ודבר בקוראין את ההלל לכך נאמר
 לאמר רבי נחמיה אומר בקורין את שמע
 ולא בקורין את ההלל : ב בו ביום דרש רבי
 יהושע בן הורקנוס לא עבד איוב את
 הקדוש ברוך הוא אלא מאהבה שנאמר
 הן יקטלני לו איחל ועדין הדבר שקול לו
 אני מצפה או איני מצפה תלמוד לומר עד
 אגיע לא אסיר תומתי ממני מלמד
 שמאהבה עשה אר יהושע מי יגלה עפר
 מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית דורש כל
 ימך שלא עבד איוב את המקום אלא
 מיראה שנאמר איש תסו וישר ירא אלהים
 וקר מדע והלא יהושע תלמיד תלמידך למד
 שמאהבה עשה :

פדק מי שקנא לאשתו ונסתרה אפילו שמע
 מעוף הפורח יוציא ויתן בתובה דר
 אליעזר רבי יהושע אומר עד שישאו ויתנו

בה

בה מוזרות בלבנה : אמר עד אחד אני
ראיתיה שנשמאת לא היתה שותה ולא עוד
אלא אפילו עבר אפילו שפחה הרי אלו
נאמנין אף לפוסלה מכתובתה * חמורתה
וצרתה ויבמתה ובת בעלה הרי אלו נאמנות
ולא לפוסלה מכתובתה אלא שלא תשתה :
י שיהיה בדין ומה * אם עדות ראשונה שאין
אוסרתה איסור עולם אינה מתקיימת בפחות
משנים * עדות אחרונה שאוסרתה אסור
עולם * אינו דין שלא תתקיים בפחות משנים *
תלמוד לומר ועד אין בה כל עדות שיש בה
קל וחמר לעדות הראשונה מעתה ומה אם
עדות אחרונה * שאוסרתה אסור עולם הרי
היא מתקיימת בעד אחד * עדות הראשונה
שאין אוסרתה אסור עולם אינו דין שתתקיים
בעד אחד * תלמוד לומר כי מצא בה ערות
דבר * ולהלן הוא אומר על פי שנים עדים
יקום דבר מה דבר האמור להלן על פי שנים
עדים * אף כאן על פי שנים עדים : י עד אומר
נטמאת ועד אומר לא נטמאת אשה אומרת
נטמאת * ואשה אומרת לא נטמאת היתה

שותה

ח

שותה * אחד אומר נטמאת * ושנים אומרים
לא נטמאת * היתה שותה * שנים אומרים
נטמאת ואחד אומר לא נטמאת * לא היתה
שותה :

פיק י אלו נאמרין בכל לשון * פרשת סוטה *
וורוי מעשר * קריאת שמע * ותפקדה
וברכת המזון * ושבועת העדות * ושבועת
הפקדון : י ואלו נאמרין בלשון הקדש *
מקרא בכורים * וחליצה * ברכות וקללות *
ברכת כהנים * וברכות כהן גדול * ופרשת
המלקד ופרשת עגלה ערופה ומשוח מלחמה
בשעה שמדבר אל העם : י מקרא בכורים
כיצד וענית ואמרת לפני יהוה אלהיך ולהלן
הוא אומר וענו הלויים ואמרו * מה (עניה
האמורה) להלן בלשון הקדש * אף כאן
בלשון הקדש : י חליצה כיצד וענתה ואמרה
ולהלן הוא אומר וענו הלויים ואמרו מה
עניה האמורה להלן בלשון הקדש * אף כאן
בלשון הקדש * רבי יהודה אומר וענתה
ואמרה ככה * עד שתאמר בלשון הזה :
הברכות וקללות כיצד * כיון שעברו ישראל

את

ח. תוספות גרסי בלמוד

את הירדן * ובאו אל הר גרזים ואל הר עיבל
 שבשומרון שבצד שכם שבאצל אדוני מורה *
 שנאמר הלא המה בעבר הירדן וגומר ולהקן
 הוא אומר ויעבר אכרם בארץ עד מקום
 שכם * עד ארון מורה * מה אלון מורה האמור
 להלן שכם אף אלון מורה האמור כאן שכם *
 ששה שבטים עלו לראש הר גרזים וששה
 שבטים עלו לראש הר עיבל * והכהנים
 והלוים והארון עומדים למטה באמצע *
 הכהנים מקיפין את הארון * והלוים את
 הכהנים וכל ישראל מכאן ומכאן שנאמר וכל
 ישראל וזקניו ושוטריו ושופטיו עומדים מזה
 ומזה לארון וגומר * הפכו פניהם כלפי הר
 גרזים * ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא
 יעשה פסל ומסכה * ואלו ואלו עונין אמן *
 הפכו פניהם כלפי הר עיבל * ופתחו בקללה
 ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה * ואלו
 ואלו עונין אמן * עד שגומרים ברכות
 וקללות * ואחר כך הביאו את האבנים *
 ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו
 את כל דברי התורה בשיבעים לשון * שנאמר

באר

באר היטב * ונטלו את האבנים ובאו ולנו
 במקומן * ברכת כהנים כיצד * במדינה
 אומרים אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה
 אחת * במקדש אומר את השם ככתבו *
 ובמדינה בכנויו * במדינה כהנים נושאים את
 ידיהן כנגד כתפיהן * ובמקדש על גבי
 ראשיהן * חוץ מכהן גדול שאינו מגביה את
 ידיו למעלה מן הציץ * רבי יהודה אומר אף
 כהן גדול מגביה ידיו למעלה מן הציץ *
 שנאמר וישא אהרן את ידיו א העם ויברכם *
 ברכות כהן גדול כיצד * חזן הכנסת נוטר
 ספר תורה ונותנו לראש הכנסת * וראש
 הכנסת נותנו לסגן * והסגן נותנו לכהן גדול *
 וכהן גדול עומד ומקבל (וקורא עומד) וקורא
 אחרי מות ואך בעשור * וגולל את התורה *
 ומניחה בחיקו * ואומר יותר ממה שקריתי
 לפניכם כרוב כאן * ובעשור שבחומש
 הפקודים קורא על פה * ומברך עליה שמנה
 ברכות * על התורה * ועל העבודה * ועל
 ההודיה ועל מחילת העון ועל המקדש ועל
 ישראל ועל הכהנים * ועל שאר התפלה :

פרשת

א וניפיה ס"א וכן מין . ב ועל הכתוב ועל וקרא ס"ה

ה פרשת המלך כי צד מוצאי יום טוב הראשון
 של חג בשמיני במוצאי שביעית * עושין לו
 בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה *
 שנאמר מקץ שבע שנים במועד וגומר * חזן
 הכנסת נוטל ספר תורה * ונותנו לראש
 הכנסת וראש הכנסת נותנו לפגן * והסגן
 (נותנו) לכהן גדול * וכהן גדול נותנו למלך
 והמלך עומד ומקבל וקורא יושב * אגריפס
 המלך עמד וקבל * וקרא עומד ושבחורו
 חכמים * וכשהגיע ללא תוכר לתת עליך
 איש נברי * זלגו עיניו דמעות * אמרו לו אל
 תתירא אגריפס אחינו אתה * אחינו אתה *
 (אחינו אתה) * וקורא מתחלת אלה הדברים
 עד שמעו ושמע והיה אם שמע עשר תעשר *
 כי תכלה לעשר * ופרשת המלך * וברכות
 וקללות * עד שגומר כל הפרשה * ברכות
 ישכהן גדול מברך אותן * המלך מברך
 אותן * אלא שנותן של רגלים * תחת מחילת
 העון :

משוח

א ויטקס ס"א וכן כולן * ב וקבל כלסין נקבה * ג נוסחת ירושלמי וקורא מתחלת אלה הדברים עד סוף *
 ד ופסוק ויהי אם שמוע * עשר קעבר * וכו' תכלה לעשר * ברכות וקללות עד סוף נומר את כולם וחס"כ ברכות *

ה משוח מלחמה בשעה שמדבר א העם
 בלשון הקדש היתה מדבר * שנאמר
 והיה כקרבכם אל המלחמה ונגיש הכהן * זה
 כהן משוח מלחמה * ודבר אל העם בלשון
 הקדש * ואומר אליהם שמע ישראל וגומר
 על אויביכם ולא על אחיכם * לא יהודה על
 שמעון * ורא שמעון על בנימין * שאם תפרו
 בידם ירחמו עליכם * כמרה שנאמר ויקומו
 האנשים אשר נקבו בשמות ויתזיקו בשבייה
 וכל מערמיהם הלבישו מן השלל * וילבישום
 ויגעילום ויאכילום וישקום ויסכום וינהלום
 בחמורים לכל כושל * ויביאום יריחו עיר
 התמרים אצל אחיהם * וישבו שומרון * על
 אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין
 מרחמים עליכם אל ירך לבבכם * אל תיראו
 ואל תחפזו וגומר * אל ירך לבבכם * מפני
 צהלת סוסים * וצחצוח חרבות * אל תיראו
 מפני הגפת תריסין * ושפעת הקלגסין * אל
 תחפזו מקול הקרנות * אל תערצו * מפני קול
 צוחות * כי יהוה אלהיכם ההולך עמכם * הן
 באין בנצחוננו של בשר ודם * ואתם באים

בנצחוננו של מקום * פלשתים באו בנצחוננו
 של גלית * מה היה סופו לסוף נפל בחרב (והם)
 נפלו עמו * בני עמון באו בנצחוננו של שובך *
 מה היה סופו לסוף נפל בחרב והם נפלו עמו
 (אבל) אתם אי אתם כן * כי יהיה אלהיכם
 ההולך עמכם להרחם לכם וגומר * זה מחנה
 הארון: * ודברו השוטרים אל העם לאמר *
 מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך
 וישוב לביתו וגומר * אחד הבונה בית התבן *
 בית הבקר * בית העצים * בית האצרות * אחד
 הבונה * ואחד הלוקח * ואחד היורש * ואחד
 שנתן לו מתנה * ומי האיש אשר נטע כרם
 ולא חללו וגומר * אחד הנוטע הכרם * ואחד
 הנוטע חמשה אילני מאכל ואפילו מחמשת
 מינין * אחד הנוטע * ואחד המכריך * ואחד
 המרכיב * ואחד הלוקח * ואחד היורש * ואחד
 שנתן לו מתנה * ומי האיש אשר ארש אשה
 וגומר * אחד המאדס את הבתולה * ואחד
 המאדס את האלמנה * אפילו שומרת יבם *
 ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה חוזר ובא
 לו * כל אלו שומעים דברי כהן מעורכי

המלחמה

המלחמה וחוזרין ומספיקין מים ומזון מתקנין
 את הדרכים: * ואלו שאינן חוזרין * הבונה
 בית שער אכסדרה ומרפסתו הנוטע ארבעה
 אילני מאכל וחמשה אילני סרק המחזיר את
 גרושתו * אלמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתינה לישראל * בת
 ישראל לממזר ולנתין לא היה חוזר * ר' יהודה
 אומר אף הבונה בית על מכונו * לא היה
 חוזר * ר' אליעזר אומר אף הבונה בית לבנים
 בשרון * לא היה חוזר: * ואלו שאין זזין
 ממקומן * בנה בית וחנוכו * נטע כרם וחללו
 הנושא את ארוסתו * הכונס את יבמתו *
 שנאמר נקי יהיה לביתו שנה אחת * לביתו
 זה ביתו * יהיה זה כרמוי ושמח את אשתו * זו
 אשתו * אשר לקח להביא את יבמתו * אינן
 מספיקין (להם) מים ומזון * ואינן מתקנין את
 הדרכים: * ויספו השוטרים לדבר אל העם
 וגומר * רבי עקיבא אומר הירא ורך הלבב
 כמי שמעו * שאינו יכול לעמוד בקשרי
 המלחמה ולראות הרב שלופה * רבי יוסי
 הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתירא

מן

מן העבירות שבדו לפיכך תלתה לו התורה
 אחת כל אלו שיחזור בגלגל * רבי יוסי
 אומר ארמנה לכהן גדול * גרושה וחלוצה
 לכהן הדיוט * ממזרת ונתנה לישראל * בת
 ישראל לממזר ולנתין * הרי הוא הירא ורך
 הלכב * והיה ככלות השוטרים לדבר אל
 העם ופקדו שרי צבאות בראש העם וכעקבו
 של עם מעמידין זקיפין לפניהם * ואחרים
 מאחוריהם * וכשילין של ברזל בדיהן וכל
 המבקש לחזור הרשות בידן לפקח את שוקו
 שתחלת ניסה נפילה שנאמר גם ישרא לפני
 פדשתים יוגם מגפה גדולה היתה בעם ולהלן
 הוא אומר וינוסו אנשי ישראל מפני פלשתים
 ויפרו חללים וגומר * במה דברים אמורים
 במלחמת הרשות * אבל במלחמת מצוה *
 הכל יוצאים אפילו חתן מחדרו וכלה מחפתה
 אר יהודה במה דברים אמורים במלחמת
 מצוה * אבל במלחמת חובה הכל יוצאין
 אפילו חתן מחדרו וכלה מחפתה :
 פק * עגלה ערופה בלשון הקדש שנאמר כי
 ימצא חלל באדמה ויצא וקניף ושפטיך

שלישה

שלשה מבית דין הגדול שבירושלם היו יוצאין
 רבי יהודה אומר חמישה שנאמר וקניף שנים
 ושופטיך שנים * ואין בית דין שקול מוסיפין
 עליהן עוד אחד : * נמצא טמון בגליאו תלוי
 באילן * או צף על פני המים * לא היו עורפין
 שנאמר באדמה ולא טמון בגליאו נפול ולא תלוי
 באילן * בשדה ולא צף על פני המים * נמצא
 סמוך לספר או לעיר שרבה גוים * או לעיר
 שאין בה בית דין לא היו עורפין * אין מודדין
 אלא מעיר שיש בה בית דין * נמצא מכון בין
 שתי עירות שתייהן מביאות שתי עגלות דברי
 רבי אליעזר * (וחכמים אומרים עיר אחת
 מביאה עגלה ערופה ואין שתי עירות מביאות
 שתי עגלות) ואין ירושלם מביאה עגלה
 ערופה : * נמצא ראשו במקום אחד * וגופו
 במקום אחר מוליכין הראש אצל הגוף דר
 אליעזר רבי עקיבא אומר הגוף אצל הראש :
 * מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטבורו
 רבי עקיבא אומר מחוטמו ר' אליעזר בין עקב
 אומר במקום שנעשה חלל מצוארו : * נפטר
 זקני ירושלם והלכו להן * זקני אותה העיר

מביאין

מודדין ס"א

מביאין עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר
לא משכה בעול ואינה מוספוסל בה ומורידין
אותה לנחל איתן ואיתן כמשמעוקשה אף
על פי שאינו איתן כשר ועורפין אותה בקופיץ
מאחוריה ומקומה אסור מלזרוע ומלעבוד
ומותר לחרוק שם פשתן ולנקר שם אבנים
יזקני אותה העיר רוחצין את ידיהן במים
במקום עריפתה של עגלה ואומרים דינו לא
שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו וכי על
דעתנו עלתה ישוקני בית דין שופכי דמים הן
ארא שלא בא לדינו ופטרונוהו בלא מזון ולא
ראינוהו והנחנוהו (בלא לוייה) והכהנים
אומרים כפר לעמך ישראל אשר פרית יהוה
ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל לא היו
צריכין רומר ונכפר להם הדם אלא רוח
הקדש מבשרתן אימתי שתעשו ככה הדם
מתכפר להם ונמצא ההורג עד שלא נערפה
העגלה תצא ותרעה בעדר משנערפה
העגלה תקבר במקומה שעל ספק בארה
מתחלתה כפרה ספקה והלכה לה נערפה
העגלה ואחר כך נמצא ההורג הרי זה יהרג

עד

עד אחד אומר ראיתי את ההורג ועד אחד
אומר לא ראיתי אשה אומרת ראיתי ואשה
אומרת לא ראיתי היו עורפין עד אחד אומר
ראיתי ושנים אומרים לא ראיתי היו עורפין
שנים אומרים ראינו ואחד אומר להן לא
ראיתם לא היו עורפין משרבו הרצחנים
בטלה עגלה ערופה משבא אלעזר בן דינאי
ותחינה בן פרישה (בן פרישה) היה נקרא
חזרו לקרותו בן הרצחן משרבו המנאפים
פסקו המים המרים ורבן יוחנן בן זכאי
הפסיקן שנאמר לא אפקוד על בנותיכם כי
תזנינה ועל בנותיכם כי תנאפנה כי הסוגומר
משמת יוסי בן יעזר איש צרידה ויוסי בן
(יוחנן) איש ירושלם בטלו האשכולות
שנאמר אין אשכול לאכול בכורה אותה
נפשי : יוחנן כהן גדול העביר הודית
המעשר אף הוא בטל את המעוררין ואת
הנוקפין עדימיו היה פטיש מכה בירושלם
ובימיו אין אדם צריך לשאול על הדמאי :
משבטלה סנהדרין בטל השיר מבית
המשתאות שנאמר בשיר לא ישתו יין וגומר

משמתו

יב משמתו נביאים הראשונים בטלו אורים
 ותמים * משחרב בית המקדש בטל השמירי
 ונפת צופים ופקו אנשי אמנה * שנאמר
 הושיעה יהוה כי גמר חסיד וגומר * רבן
 שמעון בן גמליא אומר משום ר' יהושע מיום
 שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קלרה *
 ולא ירד הטל לכרכה * ונטל טעם הפירות *
 רבי יוסי אומר אף נטל שמן הפירות : י רבי
 שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את
 הטעם ואת הריח * המעשרות נטלו את שמן
 הדגן ונחב"א הזנות והכשפים כלו את הכל :
 י בפולמוס של אספסיוס גזרו על עטרות
 חתנים ועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו
 על עטרות בלות * ושלא ילמד אדם את בנו
 יונית * בפולמוס האחרון * גזרו שלא תצא
 הכלה באפריון בתוך העיר * ורבותינו
 התירו שתצא הכלה באפריון בתוך העיר :
 יו משמת רבי מאיר בטלו מושלי משלים *
 משמת בן עזאי בטלו השקדנים * משמת בן
 זומא בטלו הדרשנים * משמת רבי יהושע
 פסקה טובה מן העולם * משמת רבן שמעון
 בן

בן גמליאל בא גובאי ירבו צרות משמת רבי
 אלעזר בן עזריה פסק העשר מן החכמים *
 משמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה *
 משמת רבי חנינא בן דוסא בטלו אנשי
 מעשה משמת ר' יוסי קטנותא פסקו חסידים
 ולמה נקרא שמו קטנותא שהיה קטנותן של
 חסידים * משמת רבן יוחנן בן זכאי בטל זיו
 החכמה * משמת רבן גמליאל הזקן בטל
 כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמת
 רבי ישמעאל בן פאבי בטל זיו הכהנה *
 משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא :

ברייתא

רבי פנחס בן יאיר אומר משחרב בית
 המקדש בושו חברים ובני חורין וחפו
 ראשם * ונדדו אנשי מעשה וגברו בעלי
 זרוע ובעלי לשון * ואין דורש ואין מבקש
 ואין שואל * על מי לנו להשען על אבינו
 שבשמים * רבי אלעזר הגדול אומר * מיום
 שחרב בית המקדש שרו חכימא למיהוי
 בספריא * וספריא כחונא * וחונא כעמא

דארעא

T. III. כ 20

א וירושלמי נוסח עור משמת ר' חנינא בן דוסא יוסי בן קטנותא פסק החסידים ולמה נקרא שמו בן
 קטנותא טובה מן העולם על שם דוס

דֹּאדְעָא וְעֵמָא דֹּאדְעָא אֹלָא וּדְלִדְלָה • וְאִין
 שׁוֹאֵל וְאִין מְבַקֵּשׁ • עַל מִי יֵישׁ דְּהִשְׁעֵן עַל
 אַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמַיִם • בְּעַקְבוֹת מִשִּׁיחָא חֲצַפָּא
 יִסְגָּא • וְיִקְרַיָּא מִיר • הַגִּפֵּן תַּתְּן פְּרִיָּה • וְהִיִּין
 בִּיקְרִי וְהַמְּלָכוֹת תְּהַפֵּךְ לְמִינוֹת • וְאִין תּוֹכַחְתִּי
 בֵּית וְעַד יִהְיֶה לְזִנוֹת • וְהַגְּלִיל יִחְרַב • וְהַגְּבֻלָן
 יִשׁוּם • וְאַנְשֵׁי הַגְּבוּל יִסּוּבְכוּ מְעִיר לְעִיר וְלֹא
 יִחַנְנוּ • וְחֲכַמַת סוּפְרִים תִּסְרַח • וְיִרְאֵי חֲטָא
 יִמְאָסוּ וְהָאֵמֶת תְּהֵא נְעַדְרַת נְעָרִים פְּנֵי זְקֵנִים
 יִלְבִּינוּ זְקֵנִים יַעֲמְדוּ מִפְּנֵי קְטָנִים בֵּין מְנוּל אַבִּי
 בַּת קָמָה בְּאֵמָה • כְּלָה בְּחַמּוּתָהּ • אוֹיְבֵי אִישׁ
 אֲנִישֵׁי בֵיתוֹ • פְּנֵי הַדּוֹר כְּפִנֵי הַכֶּלֶב • הַבֵּן אִינוּ
 מַחְבִּישׁ מֵאֲבִיו • וְעַל מִי יֵישׁ לָנוּ דְּהִשְׁעֵן עַל
 אַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמַיִם :

עד באן כנוסחה בכלי וירושלמי היא כמסנה וכן נירסת רס' וכנספר אחר
 כולה בריוהא היא

רבי פינחס בן יאיר אומר זריות מביאה לידי
 נקיות ונקיות מביאה לידי טהרה וטהרה
 מביאה לידי פרישות ופרישות מביאה לידי
 קדושה וקדושה מביאה לידי ענוה וענוה
 מביאה לידי יראת חטא ויראת חטא מביאה
 לידי חסידות וחסידות מביאה לידי רוח

קדוש

הַקָּדוֹשׁ • וְרוּחַ הַקָּדוֹשׁ מְבִיָּאָה לִידֵי תַחֲיִית
 הַמַּתִּים • וְתַחֲיִית הַמַּתִּים בָּאָה עַל יְדֵי אֱלֹהֵינוּ
 זְכוּר לְטוֹב אָמֵן : כְּלִיק
 מַסַּכַת נְדָרִים

פִּיקָא כֹּל כְּנוּיֵי נְדָרִים כְּנְדָרִים • וְחַרְמִים
 כְּחַרְמִים • וְשִׁבּוּעוֹת כְּשִׁבּוּעוֹת • וְנִזְיוֹת
 כְּנִזְיוֹת • הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ מוֹדַנִי מִמֶּךָ •
 מִפְּרִשְׁנֵי מִמֶּךָ • מְרוּחֲקֵנִי מִמֶּךָ • שְׂאֵינִי אוֹכֵל
 לָךְ • שְׂאֵינִי טוֹעֵם לָךְ אֶסוּר • מְנוּדָה אֲנִי לָךְ •
 רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה חוֹבֵךְ בְּזָה לְהַחֲמִיר • כְּנְדָרֵי
 רְשָׁעִים נְדָר בְּנִזִיר וּבְקָרְבָן וּבְשִׁבּוּעָה • כְּנְדָרֵי
 כְּיָרִים לֹא אָמַר כְּלוּם • כְּנְדָבוֹתָם נְדָר בְּנִזִיר
 וּבְקָרְבָן : הָאוֹמֵר לְחַבִּירוֹ קוֹנֵם קוֹנֵחַ קוֹנֵם
 הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְקָרְבָן חֶרֶק חֶרֶק • חֶרֶף • הָרִי
 אֵלּוֹ כְּנוּיִם לְחֶרֶם גְּזִיק גְּזִיחַ • פְּזִיחַ • הָרִי אֵלּוֹ
 כְּנוּיִן לְנִזְיוֹת שְׁבוּתָהּ שְׁקוּקָה • נְדָר בְּמוֹתָא
 הָרִי אֵלּוֹ כְּנוּיִן לְשִׁבּוּעָה : הָאוֹמֵר לֹא חוֹלִין
 לֹא אוֹכֵל לָךְ לֹא כִּשֵׁר וְלֹא דְכִי טַהוֹר וְטָמֵא
 נוֹתֵר וּפְגוּל אֶסוּר • כְּאִמְרָא כְּדָרִים כְּעֵצִים
 כְּאִשִּׁים כְּמִזְבְּחַ כְּהִיבֵל כִּירוּשְׁלַם נְדָר בְּאַחַד

מכר

א חסידו חסידו • חר'ם נדום כמסנה • ט'ל חסידו • כ' לחיוב אבובל ק' • ד' לבכר ולדני חל'ן •
 ח' קד'ם סכך דכילא חסידו ח'ל' סוף ונות הלפתח •

מכל משמשי המזבח אף על פי שלא הזכיר
 קרבן יהי זה נדר בקרבן רבי יהודה אומר
 האומר ירושלים לא אמר כלום: ר האומר
 קרבן עולה מנחה חטאת תודה שלמים
 שאיני אוכל לך אסור רבי יהודה מתיר
 הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור
 לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אומר האומר
 לחבירו קונם פי מדבר עמך ירי עושה עמך
 רגלי מהלכת עמך אסור:

פרק ב ואלו מתרין חוזין שאוכל לך כבשר
 חזיר בעבודת כוכבים בעורות לבובין
 בנבלות (בטרפות) בשקצים (פרמשים)
 בחלת אהרן ובתרומתו מתר האומר
 לאשתו הרי את עלי כאמא פותחין לו פתח
 ממקום אחר שלא יקל ראשו לכהן קונם
 שאיני ישן שאיני מדבר שאיני מהלך האומר
 לאשה קונם שאיני משמשך הרי זה בלא
 יחל דברוי שבועה שאיני ישן שאיני מדבר
 שאיני מהלך אסור: כ קרבן לא אוכל לך
 הקרבן שאוכל לך לא קרבן לא אוכל לך
 מתר שבועה לא אוכל לך שבועה שאוכל

א ר"מ כ"ל כ"מ כ"ס ודלא כ"א ב לאסור ט"א ג אן קרבן ה"ל

לך לא שבועה לא אוכל לך אסור זה חמור
 בשבועות מבנדרים וחמור בנדרים
 משבועות כיצד אמר קונם סכה שאיני
 עושה לולב שאיני נוטל תפילין שאיני מניח
 בנדרים אסור בשבועות מתר שאין נשבעין
 לעבור על המצות: י יש נדר בתוך נדרין אין
 שבועה בתוך שבועה כיצד אמר הריני נזיר
 אם אוכל הריני נזיר אם אוכל ואכל חייב
 על כל אחת ואחת שבועה שלא אוכל
 שבועה שלא אוכל ואכל אינו חייב אלא
 אחת: י סתם נדרים להחמיר ופירושים להקל
 כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח כ"ן נסך
 אם של שמים נדר אסור אם של עבודת
 אדילים מתר ואם סתם אסור הרי עלי כחרם
 אם כחרם של שמים אסור ואם כחרם של
 כהנים מתר ואם סתם אסור הרי עלי כמעשר
 אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של דגן
 מתר ואם סתם אסור הרי עלי כתרומה אם
 כתרומת הלשכה נדר אסור ואם של גורן
 מתר ואם סתם אסור דברי רבי מאיר רבי
 יהודה אומר סתם תרומה ביהודה אסורה

א פתוי כ"ס וכן כולם ב גורן כ"א ג וח"א ט"א

ובגליל מותרת. שאין אנשי גליל מכירין את
 תרומת הלשכה. סתם חרמים ביהודה מתרין
 ובגליל אסורין. שאין אנשי גליל מכירין את
 חרמי הכהנים. יגדר בחרס ואמר לא נדרתי
 אלא בחרמו של ים בקרבן ואמר לא נדרתי
 אלא בקרבנות של מלכים. הרי עצמי קרבן.
 ואמר לא נדרתי אלא בעצם שהנחתי לי
 להיות נודר בו. קונם אשתי נהנית לי. ואמר
 לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגרשתי
 על כדן אין נשאלים להם. ואם נשאלו
 עונשין אותן. ומחמירין עליהם. דברי רבי
 מאיר. וחכמים אומרים פותחין להן פתח
 ממקום אחר ומלמדן אותן כדי שלא ינהגו
 קלות ראש בנדריים:

פרק ג' ארבעה נדריים התירו חכמים. נדרי
 זרוזין. ונדרי הבאי. ונדרי שגגות. ונדרי
 אונסים. נדרי זירוזין ביצר היה מוכרחפץ ואמר
 קונם שאיני פוחת לך מן הסלע. והלה אומר
 קונם שאיני מוסיף לך על השקל שגיהן רוצין
 בישלשה דינרין. רבי אליעזר בן יעקב אומר
 אף הרוצה להדיר את חברו שיאכל אצלו.

ב' ספרי חזקוני

אומר (פל) נדר שאני עתיד לדור הוא בטל
 ובלכד שיהא זכור בשעת הנדר. ב נדרי
 הבאי. אמר קונם אם לא ראיתי בדרך הוזה
 כיוצאי מצרים. אם לא ראיתי נחש בקורת
 בית הבד. נדרי שגגות אם אכלתי ואם
 שתיתי. ונזכר שאכל ושתה. שאיני אוכל
 ושאני שותה וישכח ואכל ושתה. אמר קונם
 אשתי נהנית לי שגנבה את כסי ושהכתה
 את בני ונודע שלא הפתו ונודע שלא גנבתו
 ראה אותן אוכלים תאנים. ואמר הרי הן
 עליכם קרבן. ונמצאו אביו ואחיו והיו עמהן
 אחרים בש"א הן מתרין ומה שעמהם אסורין
 ובה"א אלו ואלו מתרין. נדרי אונסים.
 הדירו חברו שיאכל אצלו. וחלה הוא או
 שחלה בנו. או שעכבו נהר הרי אלו נדרי
 אונסין. יגדרין להורגים. ולחרמין ולמוכסין.
 שהיא תרומה אף על פי שאינה תרומה. שהן
 שר בית המדך. אף על פי שאינן של בית
 המדך. בש"א בכל נודרין חוץ מבשבועה.
 ובה"א אף בשבועה. בש"א לא יפתח לו
 בנדר ובה"א אף יפתח לו. בש"א במה שהוא

ב' ספרי חזקוני ב' ספרי חזקוני

מדירו ובה א אף במה שאינו מרירו כיצדי
אמרו לו אמור קונם אשתי נהנית לי ואמר
קונם אשתי ובני נהנין ליי בש א אשתו מתרת
ובניו אסורין ובה א אלו ואלו מתרין ה הרי
נטיעות האלו קרבן אסאינן קצצות טלית זו
קרבן אם אינה נשרפת יש להן פדיון הרי
נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו טלית זו קרבן
עד שתשרף אין להן פדיון י הנודר מירדי
הים מתר ביושבי היבשה מיושבי היבשה
אסור בירדי הים שירדי הים בכלל יושבי
היבשה לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא
במי שדרכו לפרש י הנודר מרואי החמה
אסור אף בסומין שלא נתכון זה אלא למי
שהחמה רואה אותו הנודר משחורי הראש
אסור בקרחין ובעלי שיבות ומתן בנשים
ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש אלא
אנשים י הנודר מן הילודים מתר בנולדים
(מן הנולדים אסור בילודים) רבי מאיר מתיר
אף בילודים וחב א לא נתכון זה אלא במי
שדרכו להוליד י הנודר משוכתי שבת
אסור בישראל (ואסור) בכותים מאוכלי שום

במי פ"א ב ס"ט ל נדריים חסור טליתים לפוד

אסור

אסור בישראל ואסור בכותים מעולי יהושלם
אסור בישראל ומתן בכותים קונם שאיני
נהנה לבני נח מתן בישראל ואסור באומות
שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל
ומתן באומות שאיני נהנה לישראל לוקח
ביותר ומוכר בפחות שישאל נהנין לוקח
בפחות ומוכר ביותר (אם שומעין לו) שאיני
נהנה להן והן לי י הנה לאומות קונם שאיני
נהנה לערלים מתן בערלי ישראל ואסור
במורי גוים קונם שאיני נהנה למודים אסור
בערלי ישראל ומתן במולי אומות העולם
שאין הערלה קרויה אלא לשם גוים שנאמר
כי כר הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב
ואומר והיה הפלשתי הערל הזה ואומר פן
תשמחנה בנות פלשתים פן תעלוזנה בנות
הערלים (רבי אלעזר בן עזריה אומר מאוסה
הערלה שנתגנו בה הרשעים שנאמר כי כל
הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב) רבי
ישמעאל אומר גדולה מילה שנכרתו עליה
שליש עשרה בריתות רבי יוסי אומר גדולה
מילה שדוחה את השבת החמורה י הושיע

בן

T. III. כא 21 א ונקר ס"ח כ ס"ט ל נדריים ככולו סמ"ב

בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה לו
למישה הצדיק עליה מלא שעה רבי נחמיה
אומר גדולה מילה שדוחה את הנגעים רבי
אומר גדולה מילה שכל המצורת שעשה
אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל
שנאמר התהלך לפני והיה תמים דבר אחר
גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש
ברוך הוא את עולמו שנאמר כה אמר יהוה
אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ
לא שמתי:

יום יג

פרק אין בין המדר הנאה מחבירו למדר
הימנו מאבד אלא דריסת הרגל וכלים
שאין עושין בהן אבל נפש המדר מאבד
מחבירו לא ישאלנו נפה וכברה וריחים
ותנור אבל משאיל לו חלוק וטבעת וטלית
ונזמים וכד דבר שאין עושים בו אבל נפש
מקום שמשפירין כיוצא בהן אסור: המדר
הנאה מחבירו שוקל את שקלו ופורע את
חובו ומחזיר לו את אבדתו מקום שנוטלין
עריה שבר תפול הנאה להקדש: ותורם

את

המחוי

את תרומתו ומעשרותיו לדעתו ומקריב
עליו קני זבין קני זבות קני יולדות חטאות
ואשמות ומלמדו מדרש הלכות והגדות
(אבל) לא ילמדנו מקרא אבל מלמד הוא את
בניו (ואת בנותיו) מקרא וזן את אשתו ואת
בניו אף על פי שהוא חיב במזונותיו ולא
יזון את בהמתו בין טמאה בין טהורה רבי
אליעזר אומר זן את הטמאה ואינו זן את
הטהורה אמרו לו מה בין טמאה לטהורה
אמר להן שהטהורה נפשה לשמים וגופה
שלו וטמאה נפשה וגופה לשמים אמרו לו
אף הטמאה נפשה לשמים וגופה שלו שאם
ירצה הרי הוא מוכרה לגוים או מאכילה
לכלבים: המדר הנאה מחבירו ונכנס
לבקרו עומד אבל לא יושב ומרפאהו
רפואת נפש אבל לא רפואת ממוץ ורוחץ
עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה וישן
עמו במטה רבי יהודה אומר בימות החמה
אבל לא בימות הגשמים מפני שהוא מהנהו
ומסב עמו על המטה ואוכל עמו על השלחן
אבל לא מן התמחוי אבל אוכל הוה מן

התמחוי

התמחוי

התמחוי החוזר * לא יאכל עמו מן האכוס
 שלפני הפועלים וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בְּאֵמֶן דָּרַר
 מֵאִיר * וְחֻכְמִים אֹמְרִים עוֹשֶׂה הוּא בְּרַחוּק
 מִמֶּנּוּ * הַמְדַר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית
 לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ * וְאִינוּ אוֹכֵל מִן הַנוּטוֹת
 וּבְשִׁבְעִית אִינוּ יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ * אֲבָל אוֹכֵל
 הוּא מִן הַנוּטוֹת * נָדַר הֵימְנוּ מֵאֲכָל לִפְנֵי
 שְׁבִיעִית * יוֹרֵד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ * וְאִינוּ אוֹכֵל מִן
 הַפִּירוֹת * וּבְשִׁבְעִית יוֹרֵד וְאוֹכֵל * הַמְדַר
 הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ לֹא יִשְׁאִילֵנוּ וְלֹא יִשְׁאֵל מִמֶּנּוּ
 לֹא יִלְוֶנוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ * וְלֹא יִמְכּוֹר לוֹ * וְלֹא
 יִקַּח מִמֶּנּוּ * אָמַר לוֹ הַשְׂאִילֵנִי פְּרִתְךָ * אָמַר לוֹ
 אֵינָה פְּנוּיָה * אָמַר קוֹנֵם שְׂדֵי שְׂאִינִי חוֹרֵשׁ בְּהַ
 לְעוֹלָם אִם הָיָה דְרָכּוֹ לְחֲרוֹשׁ הוּא אֲסוּר וְכָל
 אֲדָם מוֹתְרִין * וְאִם אֵין דְרָכּוֹ לְחֲרוֹשׁ הוּא וְכָל
 אֲדָם אֲסוּרִין * הַמְדַר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ וְאֵין לוֹ
 מֵהַ יֹאכֵל הוֹלֵךְ אֶצֶל הַחֲנוּנִי וְאוֹמֵר * אִישׁ
 פְּלוֹנִי מְדַר מִמֶּנִּי הַנָּאָה וְאִינוּ יוֹדֵעַ מַה אַעֲשֶׂה
 הוּא נוֹתֵן לוֹ * וּבָא וְנוֹטֵל מִזֶּה * הָיָה בֵּיתוֹ
 לְבָנוֹת יִגְדְּרוּ לְגִדּוֹר שְׂדֵהוּ לְקִצּוֹר הוֹלֵךְ אֶצֶל
 הַפּוֹעֲלִים * וְאוֹמֵר אִישׁ פְּלוֹנִי מְדַר מִמֶּנִּי הַנָּאָה

ממנו כ"ח וכו' נדרים פנ

ואינו

וְאִינוּ יוֹדֵעַ מַה אַעֲשֶׂה הֵם עוֹשִׂין עִמּוֹ וְכֵאֵין
 וְנוֹטֵלִין יִשְׁכַּר מִזֶּה * הָיָה מִהֲלָכִין בְּדֶרֶךְ וְאֵין
 לוֹ מֵהַ יֹאכֵל * נוֹתֵן לְאַחַר לְשֵׁם מִתְּנֵה וְהָלָה
 מוֹתֵר בְּהֵיאָם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר מִנִּיהַ עַל הַסֵּרֵעַ
 אוֹ עַל הַגִּדּוֹר וְאוֹמֵר הָרִי הֵן מִפְּקָרִין לְכָל מִי
 שִׁיִּחְפוּץ * וְהָלָה נוֹטֵל וְאוֹכֵל וְרִבִּי יוֹסִי אוֹסֵר *
 פֶּרֶק הַשְּׁוֹתֵפִין שֶׁנִּדְּרוּ הַנָּאָה זֶה מִזֶּה * אֲסוּרִין
 לְכַנֵּס לְחֲצַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר
 זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ * וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ *
 וְשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שֵׁם רִיחִים וְתַנּוּר *
 וְלִגְדֵל תְּרַנְגוּלִים הָיָה אַחֵר מֵהֶם מְדַר הַנָּאָה
 מִחֲבִירוֹ * לֹא יִכְנֵס לְחֲצַר * רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן
 יַעֲקֹב אוֹמֵר יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ * לְתוֹךְ שְׁלִי
 אֲנִי נִכְנָס * וְאִינוּ נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלֵךְ * וְכוּפִין אֶת
 הַנוֹדֵר לְמַכּוֹר אֶת חֲלָקוֹ * הָיָה אַחַד מִן
 הַשּׁוֹק מְדַר מֵאֶחָד מֵהֶם הַנָּאָה * לֹא יִכְנֵס
 לְחֲצַר * רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר יָכוֹל הוּא
 לוֹמַר לוֹ * לְתוֹךְ שְׁלֵךְ חֲבֵרְךָ אֲנִי נִכְנָס וְאִינוּ
 נִכְנָס בְּתוֹךְ שְׁלֵךְ * הַמְדַר הַנָּאָה מִחֲבִירוֹ *
 וַיֵּשׁ לוֹ מִרְחֵץ וּבֵית הַבַּד מִשְׁכָּרִים בְּעִיר אִם יֵשׁ
 לוֹ בְּהֵן תְּפִיסַת יָד אֲסוּרִין אֵין לוֹ בְּהֵן תְּפִיסַת יָד

מותר

מותר * האומר לחבירו קונם לביתך שאיני
 נכנס * ושדך שאיני לוקח * מת או שמכרה
 לאחר מותר * קונם לבית זה שאיני נכנס *
 שדה זו שאיני לוקח * מת או מכרה לאחר *
 אסור : ד הריני עליך חרם המדר אסור * הרי
 את עלי חרם הנודר אסור * הריני עליך ואת
 עלי * שניהם אסורין * ושניהם מותרים בדבר
 של עולי בבל * ואסורים בדבר של אותה
 העיר : ה ואיזהו דבר של עולי בבל כגון הר
 הבית והעזרות והכור שבאמצע הדרך *
 ואיזהו דבר של אותה העיר * כגון הרחוב
 והמרחץ ובית הכנסת * והתבה והספרים *
 והכותב חלקו לנשיא רבי יהודה אומר אחד
 כותב לנשיא ואחד כותב להדיוט * מה בין
 כותב לנשיא * לכותב להדיוט * שהכותב
 לנשיא אינו צריך לזכות * והכותב להדיוט
 צריך לזכות * והבא אחד זה ואחד זה צריכין
 לזכות * לא דברו בנשיא אלא בהווה רבי
 יהודה אומר אין אנשי גליל צריכין לכתוב
 שכתב כתבו אבותיהם על ידיהם : המדר
 הנאה מחבירו ואין לו מה יאכלי נותן לאחר

ה עולי נכנס כ"ט וכו' המעיק ככלו חכי * ב שמדן ט"ח וכן חכור
 לישום

לשום מתנה * והלה מותר בה מעשה באחד
 בבית חורון שהיה אביו מדר הימנו הנאה *
 והיה משיא את בנו * ואמר לחבירו חצר
 וסעודה נתונים לך במתנה * ואינן לפניך אלא
 כדי שיבא אבא * ויאכל עמנו בסעודה * אמר
 לו אם שלי הם * הרי הם מקדשים לשמים *
 אמר (לו) לא נתתי לך את שלי * שתקדישם
 לשמים * אמר לו לא נתת לי את שלך * אלא
 שתהא אתה ואביך אוכלים ושותין ומתמצים
 זה לזה ויהא עון תלוי בראשו * (וכשבא דבר
 לפני חכמים אמרו) כל מתנה שאינה שאם
 הקדישה תהא מקדשת אינה מתנה :

פיקי הנודר מן המכשול מותר בצלי ובשלוק *
 אמר קונם תבשיל שאיני טועם * אסור
 במעשה קדרה רך * ומותר בעבה * ומותר
 בכיצת טרמיטה ובדלעת הרמוצה : הנודר
 ממעשה קדרה אינו אסור אלא ממעשה
 דתיחתה * אמר קונם היורד לקדרה שאיני
 טועם * אסור בכל המתבשילין בקדרה : מן
 הכבוש * אינו אסור אלא מן הכבוש של ירק *
 כבוש שאיני טועם אסור בכל הכבושים * מן

השלוק

ה חכורו חמרה * כ חכורו ט"ח * נ טעם ט"ח

השְׁלוּק אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא מִן הַשְּׁלוּק שֶׁל בֶּשֶׂר
שְׁלוּק שְׂאֵינִי טוֹעֵם * אֲסוּר בְּכָל הַשְּׁלוּקִים מִן
הַצְּלִי אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא מִן הַצְּלִי שֶׁל בֶּשֶׂר (ד"ר
יְהוּדָה) * צְלִי שְׂאֵינִי טוֹעֵם אֲסוּר בְּכָל הַצְּלוּיִן
מִן הַמְּלִיחַ אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא מִן הַמְּלִיחַ שֶׁל דָּג
מְלִיחַ שְׂאֵינִי טוֹעֵם אֲסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים יֵרֵג
דָּגִים שְׂאֵינִי טוֹעֵם * אֲסוּר בְּהֵן בֵּין גְּדוּלִים בֵּין
קִטְנִים * בֵּין מְלוּחִים בֵּין טְפִלִים * בֵּין חֵיִן בֵּין
מִבְּשָׁלִין וּמוֹתָר בְּטָרִית טְרוּפָה וּבְצִיר הַנּוֹדֵר
מִן הַצְּחָנָה אֲסוּר בְּטָרִית טְרוּפָה וּמוֹתָר בְּצִיר
וּבְמוֹרִים * הַנּוֹדֵר מְטָרִית טְרוּפָה אֲסוּר בְּצִיר
וּבְמוֹרִים * הַנּוֹדֵר מִן הַחֶלֶב מוֹתָר בְּקוֹם *
וְר' יוֹסִי אוֹסֵר * מִן הַקּוֹם מוֹתָר בְּחֶלֶב * אֲבֵא
שְׂאוּל אוֹמֵר הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִינָה אֲסוּר בָּהּ בֵּין
מְלוּחָה בֵּין טְפִילָה * הַנּוֹדֵר מִן הַבֶּשֶׂר מוֹתָר
בְּדָטָב וּבִקְפָה וְר' יְהוּדָה אוֹסֵר * א"ר יְהוּדָה
מַעֲשֶׂה וְאֵסֵר (עֲלִי) ר' טְרַפּוֹן בִּיצִים שְׁנֵת בְּשָׁלוֹ
עִמּוֹ אֵמְרוּ לוֹ וְכֵן הִדְבִיר אֵימַתִּי בְזִמְן שִׂיאֵמֵר
בֶּשֶׂר זֶה עָלַי * שֶׁהַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעַרַב
בְּאַחַר אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתָן טוֹעֵם אֲסוּר * הַנּוֹדֵר
מִן הַיֵּין מוֹתָר בְּתַבְשִׁיל שִׂישׁ בּוֹ טוֹעֵם יֵין אֵמֵר

א רוק הר"ן . כ סדכ נדריים נס כן ובטריים . כ מוקר ס"א . ד ככנס ס"א קונם

קוֹנֵם יֵין זֶה שְׂאֵינִי טוֹעֵם וְנִפְּל לְתַבְשִׁיל אִם יֵשׁ
בּוֹ בְּנוֹתָן טוֹעֵם הִרִי זֶה אֲסוּר הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים
מוֹתָר בֵּינָן מִן הַזֵּיתִים מוֹתָר בְּשֶׁמֶן אֵמֵר קוֹנֵם
זֵתִים וְעֲנָבִים אֵלוֹ שְׂאֵינִי טוֹעֵם אֲסוּר בְּרֵחַן
וּבִיּוֹצָא מֵהֵן * הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים * מוֹתָר
בְּדָבֵשׁ תְּמָרִים * מִסְּתוֹנִיּוֹת מוֹתָר בְּחֶמֶץ
סְתוֹנִיּוֹת ר' יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָה אוֹמֵר כָּל שֵׁשׁ
תוֹלְדָתוֹ קְרוּיָה עֲלָיו * וְגֵרֵר הַיִּמְנוֹ * אֲסוּר אַף
בִּיּוֹצָא הַיִּמְנוֹ * וְחֲכָמִים מַתִּירִין * הַנּוֹדֵר מִן
הַיֵּין * מוֹתָר בֵּינָן תְּפוּחִים * מִן הַשֶּׁמֶן מוֹתָר
בְּשֶׁמֶן שׁוֹמֵשֶׁמֶן * מִן הַדְּבֵשׁ * מִתָּר בְּדָבֵשׁ
תְּמָרִים * מִן הַחֶמֶץ * מוֹתָר בְּחֶמֶץ סְתוֹנִיּוֹת * מִן
הַכְּרִישִׁין מוֹתָר בְּקַפְלוֹטוֹת * מִן הַיֶּרֶק מוֹתָר
בִּירְקוֹת הַשָּׂדֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לוֹוִי * הַנּוֹדֵר
מִן הַכְּרוֹב אֲסוּר בְּאֶסְפְּרָגוֹס * מִן הָאֶסְפְּרָגוֹס
מוֹתָר בְּכְרוֹב * מִן הַגְּרִיסִין אֲסוּר בְּמִקְפָה * וְר'
יוֹסִי מַתִּיר מִן הַמִּקְפָה * מוֹתָר בְּגְרִיסִין * מִן
הַמִּקְפָה אֲסוּר בְּשׁוֹם וְרַבִּי יוֹסִי מַתִּיר מִן הַשׁוֹם
מוֹתָר בְּמִקְפָה מִן הָעֵדִשִׁים אֲסוּר בְּאִשִּׁישִׁים
וְרַבִּי יוֹסִי מַתִּיר מִן הָאִשִּׁישִׁים מוֹתָר בְּעֵדִשִׁים
חֲטָה (חֲטָיִים) שְׂאֵינִי טוֹעֵם אֲסוּר בְּהֵן בֵּין קִמַּח

T. III. כב 22 א מן סדכ ס"א בן

בין פת גרים גריסין שאיני טועם * אסור בהן
 בין חיין בין מבשלין * רבי יהודה אומר קונם
 גרים או חטים שאיני טועם מותר לכוס חיין :
 פיקי הנודר מן הירק מותר בדלועין ורבי
 עקיבא אומר * אמרו לו לרבי עקיבא *
 והלא אומר אדם לשלוחו * קח לי ירק * והוא
 אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר להם בן
 הדבר * או שמא אומר הוא לו לא מצאתי
 אלא קטנית * אלא שהדלועים בכלל ירק
 (וקטנית אינו בכלל ירק) * ואסור בפוד
 המצרי לח * ומותר בביש : * הנודר מן הדגן
 אסור בפול המצרי יבש דברי רבי מאיר
 וחכ"א אינו אסור אלא מחמשת המינין רבי
 מאיר אומר הנודר מן התבואה אינו אסור
 אלא מחמשת המינין * אבל (הנודר) מן הדגן
 אסור בכל ומותר בפירות האילן ובירק :
 הנודר מן הכסות * מותר בשק * וביריעה
 ובחמילה * אמר קונם צמר עולה עלי * מותר
 להתכסות בגיזי צמר * פשתן עולה עלי מותר
 להתכסות באניצי פשתן * רבי יהודה אומר
 הכל לפי הנודר * טען והזיע והיה ריחו קשה

אמר קונם צמר ופשתים עולים עלי * מותר
 להתכסות ואסור להפשיל לאחוריו :
 הנודר מן הבית מותר בעליה * דברי רבי
 מאיר * וחכ"א עליה בכלל הבית * הנודר מן
 העליה מותר בבית : * הנודר מן המטה
 מותר בדרגש * דברי רבי מאיר * וחכמים
 אומרים דרגש בכלל מטה * הנודר מדרגש
 מותר במטה * הנודר מן העיר * מותר לכנס
 לתחומה של עיר * ואסור לכנס לעבודה *
 אבל הנודר מן הבית אסור מן האנף ולפנים :
 יקונם פירות האלו ערי * קונם הן על פי קונם
 הן לפי * אסור בחלופיהן ובגדוליהן * שאיני
 אוכל ושאני טועם * מותר בחלופיהן
 ובגדוליהן בדבר שזרעו כלה * אבל בדבר
 שאין זרעו כלה אפילו גדולי גדולין אסורים :
 האומר לאשתו קונם מעשה ידיך עלי * קונם
 הן על פי * קונם הן לפי * אסור בחלופיהן
 ובגדוליהן * שאיני אוכל * שאיני טועם * מותר
 בחלופיהן ובגדוליהן * בדבר שזרעו כלה *
 אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו גדולי
 גדולין אסורים : * שאת עושה איני אוכל עד

הפסח * שאת עושה איני מתבסח עד הפסח *
עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות
אחר הפסח * שאת עושה עד הפסח איני
אוכל * ושאת עושה עד הפסח איני
מתבסח * עשתה לפני הפסח אסור לאכול
ולהתכסות אחר הפסח: ^ט שאת נהנית לי
עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג *
הלכה לפני הפסח * אסורה בהנאתו עד
הפסח * אחר הפסח בלא יחל דברו * שאת
נהנית לי עד החג אם תלכי לבית אביך עד
הפסח * והלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו
עד החג * ומותרת ליקך אחר הפסח :

^{פדק} קונם יין שאיני טועם היום * אינו אסור
אלא עד שתהישך * שבת זו אסור בכל
השבת ושבת שעברה חדש זה אסור בכל
החדש וראש חדש להבא שנה זו אסור בכל
השנה וראש השנה לעתיד לבא * שבוע זה
אסור בכל השבוע ושביעית שעברה ואם
אמר יום אחד שבת אחת חדש אחד שנה
אחת * שבוע אחד * אסור מיום ליום: ^כ עד
הפסח אסור עד שיגיע עד שיהא אסור עד

הן פלוגי כפ"ס * כ למעבר ל"א * ג למעבר ל"ב

שיצא עד לפני הפסח רבי מאיר אומר אסור
עד שיגיע * רבי יוסי אומר עד שיצא: ^ז עד
הקציר * עד הבציר * עד המסיק * אינו אסור
אלא עד שיגיע * זה הכלל * כל שזמנו קבוע
ואמר עד שיגיע אסור עד שיגיע * אמר עד
שיהא אסור עד שיצא וכל שאין זמנו קבוע *
בין אמר עד שיהא בין אמר עד שיגיע אינו
אסור אלא עד שיגיע: ^ח עד הקיץ * עד שיהא
הקיץ עד שיתחילו העם להבנים בכלכלות *
עד שיעבור הקיץ * עד שיקפלו המקצועות *
עד הקציר עד שיתחיל העם לקצור קציר
חטין אבל לא קציר שעורים * הכל לפני (מקום)
נדרו * אם היה בהר בהר * ואם היה בבקעה
בבקעה: ^י עד הגשמים * עד שיהיו הגשמים
עד שתרד רביעה שניה * רבן שמעון בן
גמליאל אומר עד שיגיע זמנה של רביעה *
עד שיפסקו גשמים עד שיצא ניסן כלו * דברי
רבי מאיר * רבי יהודה אומר עד שיעבור
הפסח קונם יין שאיני טועם השנה נתעברה
השנה אסור בה ובעברה * עד ראש אדר *
עד ראש אדר הראשון עד סוף אדר עד סוף

הן פלוגי כפ"ס

אדר הראשון רבי יהודה אומר אמר קונם
 יין שאיני טועם עד שיהא הפסח אינו אסור
 אלא עד לילי הפסח שלא נתכון זה אלא עד
 שעה שדרך בני אדם לשתות יין אמר קונם
 בשר שאיני טועם עד שיהא הצום אינו אסור
 אלא עד לילי הצום שלא נתכון זה אלא עד
 שעה שדרך בני אדם לאכול בשר רבי יוסי
 בנו אומר אמר קונם שום שאיני טועם עד
 שתהא שבת אינו אסור אלא עד לילי שבת
 שלא נתכון זה אלא עד שעה שדרך בני
 אדם לאכול שום : האומר לחבירו קונם
 שאיני נהנה לך אם אין אתה בא ונוטל
 לבגדי כור אחר של חטין ושתי חביות של
 יין הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי
 חכם ויאמר לו כלום אמרת אלא מפני
 כבודי זהו כבודי וכן האומר לחבירו קונם
 שאתה נהנה לי אם אין אתה בא ונותן לבני
 כור אחר של חטין ושתי חביות של יין רבי
 מאיר אומר אסור עד שיתן וחבא אף זה
 יכול להפר את נדרו שא לא על פי חכם ויאמר
 לו הרי אני כאלו התקבלתי היו מסרבין

א סמני טור וכן חבירו ב לספור ב לספור ב לספור ב

בו לשא בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית
 לי לעולם וכן המגרשאת אשתו ואמר קונם
 אשתי נהנית לי לעולם הרי אלו מותרות
 להנות לו שלא נתכון זה אלא לשום אישות
 היה מסרב בחבירו שיאכל אצלו אמר קונם
 לביחך שאיני נכנס טפת צונן שאיני טועם
 לך מותר לכנס לביתו ולשתות ממנו צונן
 שלא נתכון זה אלא לשום אכילה ושתייה
 פרק ט"ו אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד
 אביו ואמו וחכמים אוסרין אמר רבי
 צדוק עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו
 יפתחו לו בכבוד המקום (אמרו לו) אם בן אין
 נדרים מודים חכמים לרבי אליעזר בדבר
 שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד
 אביו ואמו : יועוד אמר רבי אליעזר פותחים
 בנו לך וחכמים אוסרין כיצד אמר קונם שאיני
 נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר או שהיה
 משיא את בנו (בקרוב) ואמר אלו הייתי יודע
 שהוא נעשה סופר או שהיה משיא את
 בנו בקרוב לא הייתי נודר קונם לבית זה
 שאיני נכנס ונעשה בית הכנסת אמר אלו

א סמני טור וכן חבירו ב לספור ב לספור ב לספור ב

הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת * לא
 הייתי נודר רבי צי צור מתיר וחכמים אוסרין
 רבי מאיר אומר יש דברים שהן כנוול ואינן
 כנוול וחכמים מודים לו * כיצד * אמר קונם
 שאיני נושא את פלונית שאביה רע אמרו לו
 מת או שעשה תשובה קונם לבית זה שאיני
 נכנס שהכלב רע בתוכו או שהנחש בתוכו
 אמרו לו מת הכלב או שנהרג הנחש הריהו
 כנוול ואינן כנוול וחכמים מודים לו: יועוד
 אר מאיר פותחים לו מן הכתוב שבתורה
 ואומרים לו: אלו היית יודע שאתה עובר על
 לא תקום ועל לא תטור ועל לא תשנא את
 אחיך בלבבך ואתהבת דרעך כנוול וחי אחיך
 עמך (שמה) יעני ואין אתה יכול לפרנסו אמר
 אלו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר הרי
 זה מותר: פותחין לאדם בכתובת אשתו *
 ומעשה באחד שנדר מאשתו הנאה והיתה
 כתובתה ארבע מאות דינרים * ובאה לפני
 ר' עקיבא וחיבו לתן לה כתובתה אמר לו ר'
 שמונה מאות דינרין הניח אבא * ונטל אחי
 ארבע מאות * ואני ארבע מאות * לא דיה

א ויין חכמים כ"א ב ויין חכמים כ"א

שתטור

שתטור היא מאתים * ואני מאתים * אמר לו
 רבי עקיבא אפירו אתה מוכר שער ראשך *
 אתה נותן לה כתובתה * אמר לו אלו הייתי
 יודע שהוא כן לא הייתי נודר והתירה רבי
 עקיבא: פותחין בימים טובים ובשבתות *
 בראשונה היו אומרים * אותן הימים מותרים
 ושאר כל הימים אסורין * עד שבאר ר' עקיבא
 ולמד * שהנדר שהתיר מקצתו התיר כלו:
 כיצד אמר קונם שאיני נהנה לכלכם התיר
 אחד מהן התירו כלין שאיני נהנה לזה ולזה
 התיר הראשון התירו כלין * התיר האחרון *
 האחרון מותר וכלן אסורין * (התיר האמצעי
 הימנו ולמטה מותר * הימנו ולמעלה אסור)
 שאיני נהנה לזה קרבן * ולזה קרבן * צריכין
 פתח לכל אחר ואחד: קונם יין שאיני טועם
 שהיין רע למעים אמרו לו והלא המיושן יפה
 למעים * הותר במיושן * ולא במיושן בלבד
 הותר אלא בכל היין קונם בצל שאיני טועם
 שהבצל רע ללב * אמרו לו הלא הכפרי יפה
 ללב * התיר בכפרי ולא בכפרי בלבד התיר
 אלא בכל הבצלים מעשה היה והתירו רבי

T. III כג 23 א ר"ש הוא וליקט סלמקט ביוקט. מאיר

מאיר בכל הבצלים: טפות חין לאדם בכבוד
 עצמו ובכבוד בניו אומרים לו אלו היית יודע
 שלמחר יהיו אומרים עליך כך היא וסתו של
 פלוני מגרש את נשיו * ועל בנותיך יהיו
 אומרים בנות גרושה הן מה ראתה אמן של
 אלו להתגרש ואמר אלו הייתי יודע שכן לא
 הייתי נודר * הרי זה מותר: קונם שאיני נושא
 את פלונית כעורה * והרי היא נאה * שחורה
 והרי היא לבנה * קצרה והרי היא ארוכה
 מותר בה * לא מפני שהיא כעורה ונעשית
 נאה * שחורה ונעשית לבנה קצרה ונעשית
 ארוכה אלא שהנדר טעות * ומעשה באחד
 שנדר מבת אחותו הנאה והכניסוה לבית ר'
 ישמעאל ויפיה אמר לו רבי ישמעאל בני מזו
 נדרת * אמר לו לאו והתירו רבי ישמעאל *
 באותה שעה בכה רבי ישמעאל ואמר בנות
 ישראל נאות הן * אלא שהעניות מנודתן *
 ובשמת רבי ישמעאל היו בנות ישראל
 נושאות קינה ואומרות בנות ישראל אל רבי
 ישמעאל בכינה וכן הוא אומר בשאל בנות
 ישראל אל שאל בכינה:

ה נדריים ט"ו. כ פלוני סבורה ופסוק גרוש לטוית טחיל כערכ. ג פסוקי חפסרה נ ערה

פיקי נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין
 נדריה הפר האב ולא הפר הבעל הפר
 הבעל ולא הפר האב אינו מופר * ואין צריך
 לומר שקיים אחד מהן: * מת האב לא
 נתרוקנה רשות לבעל * מת הבעל נתרוקנה
 רשות לאב * בזה יפה כח האב מפני הבעל *
 בדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב
 שהבעל מפר בכגר והאב אינו מפר בכגר:
 * נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום *
 נתארסה בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה
 האחרון מפירין נדריה * זה הכלל * כל שלא
 יצאה לרשות עצמה שעה אחת * אביה
 ובעלה האחרון מפירין נדריה: * דרך
 תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו
 יוצאה מאצלו * אומר לה כל נדריים שנדרת
 בתוך ביתי הרי הן מופרין וכן הבעל עד שלא
 תכנס לרשותו אומר לה כל נדריים שנדרת *
 עד שלא תכנסי לרשותי הרי הן מופרין *
 שמשנתכנס לרשותו אינו יכול להפר:
 פוגרת ששהתה שנים עשר חדש וארמנה
 שלשים יום ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה

חייב במזונותיה יפר ויחכא אין הבעל מפר
 עד שתכנס לרשותו : שומרת יבם בין
 ליבם אחד בין לשני יבמין רבי אליעזר אומר
 יפר רבי יהושע אומר לאחד אבל לא לשנים
 רבי עקיבא אומר לא לאחד ולא לשנים אר
 אליעזר מה אם אשה שקנה הוא לעצמו
 הרי הוא מפר נדריה * אשה שהקנו לו מן
 השמים * אינו דין שיפר נדריה * אמר לו רבי
 עקיבא לא * אם אמרת באשה שקנה הוא
 לעצמו * שאין לאחרים בה רשות * תאמר
 באשה שהקנו לו מן השמים * שיש לאחרים
 בה רשות אמר לורבי יהושע עקיבא דברך
 בשני יבמין * מה אתה משיב על יבם אחד *
 אמר לו אין היבמה גמורה ליבם * בשם
 שהארוסה גמורה לאישה : האומר לאשתו
 כל הנדרים שתדורי מבאן עד שאבא ממקום
 פלוני הרי הן קיימים לא אמר כלום הרי הן
 מופרין * רבי אליעזר אומר מופר וחכמים
 אומרים אינו מופר אמר רבי אליעזר אם הפר
 נדרים שבאו לכלל אסור * לא יפר נדרים
 שלא באו לכלל אסור * אמרו לו הרי הוא

אומר אישה יקימנו ואישה יפירנו * את שבא
 לכלל הקם בא לכלל הפר * לא בא לכלל
 הקם לא בא לכלל הפר : הפרת נדרים כל
 היום ייש בדבר להקל ולהחמיר כיצד נדרה
 בלילי שבת * יפר בלילי שבת * וביום השבת
 עד שתחשך נדרה עם חשכה מפר עד שלא
 תחשך * שאם חשכה ולא הפר אינו יכול
 להפר :

ירקא וארו נדרים שהוא מפר * דברים שיש
 בהן ענוי נפש אם ארתי ואם לא ארתי
 אם אתקשט ואם לא אתקשט * אר יוסי אין
 אלו נדרי ענוי נפש : ואלו הם נדרי ענוי
 נפש * אמרה קונם פירות העולם עלי הרי זה
 יכול להפר * פירות מדינה (זו) עלי יביא לה
 ממדינה אחרת פירות חנוני זה עלי אינו יכול
 להפר ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי
 זה יפר דר יוסי : קונם שאיני נהנה לבריות
 אינו יכול להפר * ויכולה היא ליהנות בלקט
 ובשכחה ובפאה * קונם כהנים ולוים נהנים
 לי יטרו על כרחו כהנים אלו ולוים אלו נהנים
 לי יטרו אחרים : קונם שאיני עושה על פי

אבא ועל פי אבך ועל פי אחי ועל פי אחיך
 אינו יכול להפר * שאיני עושה על פיך אינו
 צריך להפר * רבי עקיבא אומר יפר * שמא
 תעדיף עליו יותר מן הראוי לו * רבי יוחנן בן
 נורי אומר יפר * שמא יגרשנה ותהי אסורה
 לחזור לו : ה נדרה אשתו * וסבור שנדרה
 בתו נדרה בתו וסבור שנדרה אשתו * נדרה
 בנזיר וסבור שנדרה בקרבן * נדרה בקרבן
 וסבור שנדרה בנזיר נדרה מן התאנים וסבור
 שנדרה מן הענבים נדרה מן הענבים וסבור
 שנדרה מן התאנים הרי זה יחזור ויפר :
 אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאיני
 טועמת קים לתאנים כלו קים * הפר לתאנים
 אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם
 תאנים שאיני טועמת וענבים שאיני טועמת
 הרי אלו שני נדרים : יודע אני שיש נדרים
 אבל אני יודע שיש מפירין * יפר * יודע אני
 שיש מפירין * אבל אני יודע שזה נדר * רבי
 מאיר אומר לא יפר * וחכא יפר : ה המדר
 הנאה מחתנו * והוא רוצה לתת לבתו מעות
 אומר לה הרי המעות האלו נתונין לך

א עליו ט"ב ב ט"ז ט"ח ט"ט כ כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט י י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

במתנה

במתנה * ובלבד שלא יהא לבעליך רשות
 בהן * אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיק :
 ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה * כיצד
 אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אף על
 פי שנשאת בתוך שלשים יום אינו יכול להפר
 נדרה והיא ברשות הבעל מפר לה * כיצד *
 אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום אף על
 פי שנתארמלה אונתגרשה * בתוך שלשים
 יום הרי זה מופר * נדרה בו ביום נתגרשה בו
 ביום * החזירה בו ביום * אינו יכול להפר * זה
 הכלל כל שיצאה לרשות עצמה שערה
 אחת אינו יכול להפר : תישע נערות נדריהן
 קימין בוגרת והיא יתומה נערה בוגרת והיא
 יתומה נערה שלא בגרה והיא יתומה בוגרת
 ומת אביה * נערה בוגרת ומת אביה * נערה
 שלא בגרה * ומת אביה נערה שמת אביה *
 ומשמת אביה בגרה * בוגרת ואביה קים
 (נערה בוגרת ואביה קים) * רבי יהודה אומר
 אף המשיא בתו הקטנה ונתאלמנה או
 נתגרשה וחזרה אצלו * עדין היא נערה :
 קונם שאיני נהנית לאבא ולאבך * אם

א טכסלמנה ט"ח ב כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט ל ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט מ מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט נ נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט ס ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ע ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט פ פ"א פ"ב פ"ג פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט צ צ"א צ"ב צ"ג צ"ד צ"ה צ"ו צ"ז צ"ח צ"ט ק ק"א ק"ב ק"ג ק"ד ק"ה ק"ו ק"ז ק"ח ק"ט ר ר"א ר"ב ר"ג ר"ד ר"ה ר"ו ר"ז ר"ח ר"ט ש ש"א ש"ב ש"ג ש"ד ש"ה ש"ו ש"ז ש"ח ש"ט ת ת"א ת"ב ת"ג ת"ד ת"ה ת"ו ת"ז ת"ח ת"ט י י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

עושה

עושה אני על פיך שאיני נהנית לך אם עושה
 אני על פי אבא ועל פי אביך * הרי זה יפר :
 יב בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות
 ונוטלות כתובה * האומרת טמאה אני לך *
 שמים ביני לבינך נטולה אני מן היהודים *
 חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה
 באחר ומקלקלת על בעלה * אלא האומרת
 טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה * שמים
 ביני לבינך יעשו דרך בקשה נטולה אני מן
 היהודים יפר חלקותהא משמשותו * ותהא
 נטולה מן היהודים : סליק

מסכת נזיר

פרק א כל כנויי נזירות כנזירות * האומר אהא
 הרי זה נזיר או אהא נוה נזיר נזיק נזיחה *
 פזיח * הרי זה נזיר * הריני כזרה * הריני
 מסלסל * הריני מבלבל * הרי עלי לשלוח
 פרע * הרי זה נזיר * הרי עלי צפורים * רבי
 מאיר אומר נזיר * וחכמים אומרים אינו
 נזיר : כ הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגים
 ומן התגלחת ומן הטמאה הרי זה נזיר * וכל
 דקרוקי נזירות עליו * הריני כשמשון * כבן

מנוח כבעל דלילה כמי שעקר דלתות עזה *
 כמי שנקרו פלשתים את עיניו * הרי זה נזיר
 שמשון * מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון נזיר
 עולם הכביר שערו מיקל בתער * ומביא שרש
 בהמות ואם נטמא מביא קרבן טמאה * נזיר
 שמשון הכביר שערו אינו מיקל * ואם נטמא
 אינו מביא קרבן טמאה : סתם נזירות
 שלשים יום * אמר הריני נזיר אחת גדולה *
 הריני נזיר אחת קטנה * אפילו מכאן ועד סוף
 העולם נזיר שלשים יום * הריני נזיר ויום אחד
 הריני נזיר ושערה אחת * הריני נזיר אחת
 ומחצה הרי זה נזיר שתים * הריני נזיר שלשים
 יום ושערה אחת נזיר שלשים ואחד יום * שאין
 נזרים לשעות : ה הריני נזיר כשער ראשי *
 וכעפר הארץ וכחול היס * הרי זה נזיר עולם *
 ומגלח אחת לשלשים יום * רבי אומר אין זה
 מגלח אחת לשלשים יום * ואיזהו שמגלח
 אחת לשלשים יום * האומר הרי עלי נזירות
 כשער ראשי * וכעפר הארץ * וכחול היס :
 ה הריני נזיר מלא הבית * או מלא הקפה *
 בודקין אותו * אם אמר אחת גדולה נזרתי *

נזיר שלשים יום * ואם אמר סתם נזרתי *
רואין את הקפה כאלו היא מלאה חרדל *
ונזיר כל ימיו : * הרני נזיר מכאן עד מקום
פלוני * אומדים כמה ימים מכאן עד מקום
פלוני * אם פחות משלשים יום נזיר שלשים
יום ואם לאו נזיר כמנין הימים : * הרני נזיר
כמנין ימות החמה * מונה נזירות כמנין ימות
חחמה * אמר רבי יהודה מעשה היה וביון
שהשלים מת :

פירק הרני נזיר מן הגרוגרות * ומן הדבילה *
בש"א נזיר * ובה"א אינו נזיר * א"ר יהודה
אף כשאמרו בש"ש לא אמרו אלא באומר הרי
הן עלי כקרבן : * אמר אמרה פרה זו הרני
נזירה אם עומדת (אני) אמר הדלת הזה *
הרני נזיר אם נפתח אני בש"א נזיר ובית הלל
אומרים אינו נזיר אמר רבי יהודה * אף
כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר
הרי פרה זו קרבן עלי אם עומדת היא : ימזגו
לו את הכוס ואמר הרני נזיר ממנו * הרי זה
נזיר * מעשה באישה אחת שהיתה שכורה *
ומזגו לה את הכוס ואמרה הרני נזירה ממנו

אמרו

חבורי מחלוקה

אמרו חכמים לא נתכונה זו * אלא לומר הרי
הוא עלי קרבן : * הרני נזיר על מנת שיהא
שותה יין ומשמא למתים הרי זה נזיר * ואסור
בכלן * יודע אני שיש נזירות * אבל איני יודע
שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור * ורבי שמעון
מתיר יודע אני שהנזיר אסור ביין אבל סבור
הייתי שחכמים מתירים לי * מפני שאין אני
יכול לחיות אלא ביין * או מפני שאני קובר
את המתים הרי זה מותר * ורבי שמעון אוסר :
ה הרני נזיר ועלי לגלח נזיר * ושמע חבירו
ואמר ואני ועלי לגלח נזיר * אם היו פקחים
מגלחים זה את זה * ואם לאו מגלחים נזירים
אחרים : * הרי עלי לגלח חצי נזיר * ושמע
חבירו ואמר * ואני עלי לגלח חצי נזיר * זה
מגלח נזיר שלם * וזה מגלח נזיר שלם * דברי
רבי מאיר וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר
וזה מגלח חצי נזיר : * הרני נזיר לבשיתה לי
בן * ונולד לו בן הרי זה נזיר * נולד לו בת
טומטום ואנדרוגינוס * אינו נזיר * אם אמר
כשאראה (כשיתה) לי ולד אפילו נולד לו
בת טומטום ואנדרוגינוס הרי זה נזיר :

חפילה

ה הפילה אשתו אינו נזיר * רבי שמעון אומר
 יאמר אם היה בן קימא הרי אני נזיר חובה *
 ואם לאו הרי אני נזיר נדבה * חזרה וילדה *
 הרי זה נזיר * רבי שמעון אומר יאמר * אם
 הראשון בן קימא הראשון חובה * וזו נדבה *
 ואם לאו הראשון נדבה * וזו חובה: * הריני
 נזיר ונזיר כשיהיה לי בן * התחיל מונה את
 שלו * ואחר כך נולד לו בן * משלים את שלו
 ואחר כך מונה את של בנו * הריני נזיר
 כשיהיה לי בן ונזיר * התחיל מונה את שלו *
 ואחר כך נולד לו בן מניח את שלו ומונה
 את של בנו * ואחר כך משלים את שלו :
 הריני נזיר לכשיהא לי בן * ונזיר מאה יום *
 נולד לו בן עד שבעים * לא הפסיד כלום *
 לאחר שבעים (יום) סותר שבעים * שאין
 תגלחת פחות משלשים יום :

פירקין מי שאמר הריני נזיר מגלח (יום) שלשים
 ואחד ואם גלח ליום שלשים יצא הריני
 נזיר שלשים יום אם גלח ליום שלשים לא יצא:
 ב מי שגזר שתי נזירות * מגלח את הראשונה
 יום שלשים ואחד ואת השניה יום שלשים ואחד

ואם גלח את הראשונה יום שלשים * מגלח
 את השניה יום שלשים * ואם גלח יום שלשים
 חסר אחד יצא * וזו עדות העיד רבי פפוס *
 על מי שגזר שתי נזירות * שאם גלח את
 הראשונה יום שלשים * מגלח את השניה יום
 שלשים ואם גלח (יום) שלשים חסר אחד
 יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין: * מי
 שאמר הריני נזיר * נטמא יום שלשים * סותר
 את הכל * רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא
 שבעה * הריני נזיר שלשים יום נטמא יום
 שלשים * סותר את הכל: * הריני נזיר מאה
 יום * נטמא יום מאה סותר את הכל * רבי
 אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים * נטמא
 יום מאה ואחד * סותר שלשים יום * רבי אליעזר
 אומר אינו סותר אלא שבעה: * מי שגזר
 והוא בבית הקברות אפילו היה שם שלשים
 יום אין עולין לו מן המנין * ואינו מביא קרבן
 טמאה יצא ונכנס עולין לו מן המנין ומביא
 קרבן טמאה * רבי אליעזר אומר לא בו ביום
 שגאמר והימים הראשונים יפלו עד שיהיו לו
 ימים ראשונים: * מי שגזר נזירות הרבה

וה' שלים את נזירותו ואחר כך בא לארץ בית
 שמאי אומרים נזיר שלשים יום * ובה א נזיר
 בתחלה * מעשה בהילני המלכה שהלך
 בנה למלחמה ואמרה * אם יבא בני מן
 המלחמה בשלום אהא נזירה שבע שנים ובא
 בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים *
 ובסוף שבע שנים עלתה לארץ והורוה ב"ה
 שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות * ובסוף
 שבע שנים נטמאת * ונמצאת נזירה עשרים
 ואחד שנה א"ר יהודה לא היתה נזירה אלא
 ארבע עשרה שנה * מי שהיו שתי כתי עדים
 מעידות אותו אלו מעידים שנזר שתיים ואלו
 מעידים שנזר חמש * בית שמאי אומרים
 נחלקה העדות ואין כאן נזירות * ובית הלל
 אומרים יש בכלל חמש שתיים * שיהא נזיר
 שתיים :

פירק מי שאמר הרניני נזיר * ושמע חבירו
 ואמר ואני ואני * (ואני) כלם נזירים *
 התר הראשון התרו כלן * והתר האחרון
 האחרון מותר וכלם אסורין * אמר הרניני נזיר
 ושמע חבירו ואמר פי בפיו ושערי בשערו *
 הרי

הרי זה נזיר * הרניני נזיר ושמעה אשתו ואמרה
 ואני * מפר את שלה וישלו קיים * הרניני נזירה
 ושמע בעלה ואמר ואני * אינו יכול להפר :
 * הרניני נזיר ואת ואמרה אמן מפר את שלה
 וישלו קיים * הרניני נזירה ואתה ואמר אמן אינו
 יכול להפר : * האשה שנדרה בנזיר * והיתה
 שותה ביין ומטמאה למתים * הרי זו סופגת
 את הארבעים הפר לה בעלה והיא לא ידעה
 שהפר לה בעלה והיתה שותה ביין ומטמאה
 למתים * אינה סופגת את הארבעים * רבי
 יהודה אומר אם אינה סופגת את הארבעים
 תספוג מבת מדרות : * האשה שנדרה בנזיר
 והפרישה את בהמתה ואחר כך הפר לה
 בעלה אם שלו היתה בהמתה תצא ותרעה
 בעדר ואם שלה היתה בהמתה * החטאת
 תמות והעולה תקרב עולה והשלמים יקרבו
 שלמים * ונאכלין ליום אחר ואינן טעונין לחם
 היו לה מעות סתומים יפרו לנדבה * מעות
 מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח * לא
 נהנים ולא מועלים בהן * דמי עולה יביאו
 עולה ומועלים בהן * דמי שלמים יביאו

שלמים ונאכלים ליום אחד ואינן טעונים
 לחם: ה' נזק עליה אחד מן הדמים אינו
 יכול להפרי רבי עקיבא אומר אפילו נשחטה
 עליה אחת מכל הבהמות אינו יכול להפרי *
 כמה דברים אמורים בתגלחת הטהרה *
 אבל בתגלחת הטמאה יפר * שיהוה יכול
 לומר אי אפשי באשה מנולת רבי אומר אף
 בתגלחת הטהרה יפר * שהוא יכול לומר אי
 אפשי באשה מגלחת: י' והאיש מדיר את
 בנו בנזיר * ואין האשה מדרת את בנה בנזיר
 כיצד * גלח או שגלחוהו קרוביו * מיחה או
 שמיחו קרוביו * היתה לו בהמה מפרשת *
 החטאת תמות * והעולה תקרב עולה *
 והשלמים יקרבו שלמים ונאכלין ליום אחד *
 ואינן טעונים לחם * היו לו מעות סתומין * יפרו
 לנדבה * מעות מפורשין * דמי חטאת ילכו
 לים המלח * לא נהנין ולא מועלים דמי עולה
 יביאו עולה ומועלין בהן * דמי שלמים יביאו
 שלמים * ונאכלין ליום אחד * ואינן טעונים
 לחם: י' האיש מגלח על נזירות אביו * ואין
 האשה מגלחת על נזירות אביה * כיצד *

מי

מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות סתומים
 על נזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת
 שאגלח על מעות אבא אומר רבי יוסי
 הרי אלו יפרו לנדבה * שאין זה מגלח על
 נזירות אביו * ואיזהו שמגלח על נזירות
 אביו * מי שהיה הוא ואביו נזירים * והפריש
 אביו מעות סתומים לנזירותו ומת * זה הוא
 שמגלח על נזירות אביו:

פרק ב' ש"א הקדש טענות * הקדש * ובית הלל
 אינו הקדש כיצד אמר שור שחור שיצא
 מבית ראשון הרי הוא הקדש ויצא לבן בית
 שמאי אומרים הקדש * ובה א אינו הקדש:
 ב דינר זהב שיערה בידי ראשון * הרי הוא
 הקדש ועלה של כסף * ש"א הקדש * ובה א
 אינו הקדש * חבית של יין שתעלה בידי
 ראשונה * הרי היא הקדש ועלתה של שמן *
 בית שמאי אומרים הקדש * ובית הלל אומרים
 אינו הקדש: ג מי שנדר בנזיר ונשאל לחכם
 ואסרו * מונה משעה שנדר * נשאל לחכם
 והתירו * היתה לו בהמה מפרשת * תצא
 והרעה בעדר * אמרו ב"ה לכי שאי אתם

מורים בזה שהוה הקדש טעות * שתצא
 ותרעה בעדר אמרו להוב שיאי אתסמורים
 במי שטעה וקרא לתשיעי עשירי ולעשירי
 תשיעי * ולאחד עשר עשירי * שהוא מקדשי
 אמרו להם ב"ה לא השבט קדשו * ומה אלו
 טעה והניח את השבט על שמיני ועל שנים
 עשר * שמא עשה כלום * אלא כתוב שקדש
 את העשירי * הוא קדש את התשיעי * ואת
 האחד עשר * מי שנדר בנזיר והלך להביא
 את בהמתו ומצאה שנגנבה * אם עד שלא
 נגנבה בהמתו נזיר הרי זה נזיר ואם משנגנבה
 בהמתו נזיר * אינו נזיר וזו טעות טעה נחום
 המדי * כשערו נזירין מן הגולה * ומצאו בית
 המקדש חרב * אמר להם נחום המדי * אלו
 הייתם יודעים שבית המקדש עתיד ליחרב
 הייתה נזירים אמרו לולא והתירין נחום המדי
 וכשבא הדבר אצל חכמים אמרו לו כל
 שגזר עד שלא חרב בית המקדש נזיר *
 ומשחרב בית המקדש אינו נזיר : " והיו
 מהלכין בדרך * ואחד בא כנגדן * אמר אחד
 מהן תריני נזיר שזה פלוני ואחד אמר תריני

נזיר שאין זה פלוני * תריני נזיר שאחד מכם
 נזיר שאין אחד מכם נזיר * ששניכם נזירים *
 שכלכם נזירים בש"א כלם נזירים ובית הלל
 אומרים אינו נזיר אלא מי שלא נתקמו דבריו
 ור' טרפון אומר אין אחד מהם נזיר : " הרתיע
 לאחוריו אינו נזיר * ר' שמעון אומר יאמר אם
 היה בדברי תריני נזיר חובה ואם לאו תריני
 נזיר נדבה : " וראה את הכווי ואמר תריני נזיר
 שזה תיה תריני נזיר שאין זה תיה תריני נזיר
 שזה בהמה תריני נזיר שאין זה בהמה תריני
 נזיר שזה תיה בהמה תריני נזיר שאין זה לא
 תיה ולא בהמה תריני נזיר שאין זה לא
 שאין אחד מכם נזיר * (ששניכם נזירים)
 שכלכם נזירים * הרי כלם נזירים :

פרקי שלשה מינין אסורין בנזיר הטמאה
 והתגלחת והיוצא מן הגפן * וכל היוצא
 מן הגפן מצטרפין זה עסוזה * ואינו חייב עד
 שיאכל מן הענבים כזית * משנה ראשונה עד
 שישתה רביעית יין * רבי עקיבא אומר אפילו
 שרהפתו ביין ויש בה כדי לצרף כזית חייב :

וחיב

וְחַיֵּב עַל הַיַּיִן בְּפָנָי עֲצֻמוֹ * וְעַל הָעֵנָבִים בְּפָנָי
 עֲצֻמָּן * וְעַל הַחֲרָצְנִים בְּפָנָי עֲצֻמָּן * וְעַל הַזֹּגִים
 בְּפָנָי עֲצֻמָּן * רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר אִינוּ
 חַיֵּב עַד שִׂיאֵכֶל שְׁנֵי חֲרָצְנִים וְזֶגֶן * אִלוּ הֵן
 הַחֲרָצְנִים * וְאִלוּ הֵן הַזֹּגִים * הַחֲרָצְנִים אִלוּ
 הַחֲצֻזִים * הַזֹּגִים אִלוּ הַפְּנִימִים * דְּרִי הוֹדָה רַבִּי
 יוֹסִי אוֹמֵר שְׁלֹא תִטְעֶה כְּזוּג שֶׁל בְּהֵמָה הַחֲצֻזִין
 זוּג * וְהַפְּנִימִי עֲנָבֵל * : סְנוֹם נְזִירוֹת שְׁלִשִׁים
 יוֹם * גִּלְחָה אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ לְסָטִים * סוֹתֵר שְׁלִשִׁים
 יוֹם * נְזִיר שֶׁגִּלְחָה בֵּין כְּזוּג בֵּין בֵּת עֵרִי אוֹ שֶׁסָּפְסַף
 כָּל שֶׁהוּא חַיֵּב * נְזִיר חוֹפֵף וּמִפְּסָפֶס אֵבֶל לֹא
 סוֹרֵק רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל אוֹמֵר לֹא יִחוּף בְּאֲדָמָה
 מִפָּנָי שֶׁמִּשְׁרֵת אֶת הַשְּׁעָר * דְּנְזִיר שֶׁהִיא שׁוֹתָה
 יַיִן כָּל הַיּוֹם * אִינוּ חַיֵּב אֶלָּא אַחַת אָמְרוּ לוֹ אֵל
 תִּשְׁתֶּה * אֵל תִּשְׁתֶּה וְהוּא שׁוֹתֵה חַיֵּב עַל כָּל
 אַחַת וְאַחַת הִיא מְגַלְחָה כָּל הַיּוֹם * אִינוּ חַיֵּב אֶלָּא
 אַחַת * אָמְרוּ לוֹ אֵל תִּגְלַח אֵל תִּגְלַח וְהוּא
 מְגַלְח * חַיֵּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת * הִיא מִטְמֵא
 לְמַתִּים כָּל הַיּוֹם * אִינוּ חַיֵּב אֶלָּא אַחַת * אָמְרוּ לוֹ
 אֵל תִּטְמֵא אֵל תִּטְמֵא * וְהוּא מִטְמֵא חַיֵּב עַל
 כָּל אַחַת וְאַחַת * הִיא שְׁלִשָּׁה מִיָּנִין אֶסְרוּן בְּנְזִיר

הַטְּמֵאָה * וְהַתְּגַלְחָת וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן * חָמֵר
 בְּטְמֵאָה וּבַתְּגַלְחָת מִבְּיוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן *
 שֶׁהַטְּמֵאָה וְהַתְּגַלְחָת סוֹתְרִין * וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן
 אִינוּ סוֹתֵר * חָמֵר בְּיוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבְּטְמֵאָה *
 וּבַתְּגַלְחָת * שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הִתֵּר מִכֻּלָּו
 וְטְמֵאָה וְתִגְלַחַת הִתֵּרוּ מִכֻּלָּן בַּתְּגַלְחָת
 מִצּוֹרָה * וּבְמַת מִצּוֹרָה * וְחָמֵר בְּטְמֵאָה
 מִבַּתְּגַלְחָת * שֶׁהַטְּמֵאָה סוֹתְרֵת אֶת הַכֹּל *
 וְחַיֵּבִים עָלֶיהָ קֶרֶבֶן * וְתִגְלַחַת אֵינָה סוֹתְרֵת
 אֶלָּא שְׁלִשִׁים יוֹם * וְאִין חַיֵּיבִין עָלֶיהָ קֶרֶבֶן *
 תְּגַלְחָת הַטְּמֵאָה כִּי צֵד * הִיא מִזֶּה בְּשִׁלְשֵׁי
 וּבְשִׁבְעֵי וּמְגַלְחָה בְּשִׁבְעֵי * וּמִבִּיא קֶרֶבְנוֹתָיו
 בְּשִׁמְיָנוּ * וְאִם גִּלְחָה בְּשִׁמְיָנוּ * מִבִּיא קֶרֶבְנוֹתָיו כּוּ
 בַיּוֹם * דְּרַעְקִיבָא * אָמַר לוֹ רַבִּי טְרַפּוֹן מַה בֵּין
 זֶה לְמִצּוֹרָע * אָמַר לוֹ זֶה טְהוֹרָתוֹ תְלוּיָהּ בְּיָמָיו *
 וּמִצּוֹרָע טְהוֹרָתוֹ תְלוּיָהּ בַּתְּגַלְחָתוֹ * וְאִינוּ מִבִּיא
 קֶרֶבְנוֹתָיו אֶלָּא אִם כֵּן הִיא מְעוֹרֵב שְׁמִישׁ *
 תְּגַלְחָת הַטְּהוֹרָה כִּי צֵד * הִיא מִבִּיא שְׁלִשׁ
 בְּהֵמוֹת חֲטָאת * עוֹלָה * וּשְׁלֹמִים * וְשׁוֹחֵט אֶת
 הַשְּׁלֹמִים וּמְגַלְחָת עָלֶיהֶם * דְּרִי הוֹדָה רַבִּי אֶלְעָזָר
 אוֹמֵר לֹא הִיא מְגַלְחָה אֶלָּא עַל הַחֲטָאת *
 שֶׁהַחֲטָאת

שהחטאת קודמת בכל מקום * ואם גלח על
 אחת משלשתן יצא * רבן שמעון בן גמליאל
 אומר הביא שלש בהמות ורא פירש הראויה
 להטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה
 לשלמים תקרב שלמים היה נוטל שער ראש
 נזרו * ומשלח תחת הרוד * ואם גלח במדינה
 (לא) היה משלח תחת הרוד * במה דברים
 אמורים בתגלחת הטהרה * אבל בתגלחת
 הטמאה * לא היה משלח תחת הרוד * רבי
 מאיר אומר הכל משלחין תחת הרוד חוץ מן
 הטמא שבמדינה בלבד * היה מבשל את
 השדמים או שולקן * הכהן נוטל את הזרוע
 בשלה מן האיל * וחלת מצה אחת מן הסל
 ורקיק מצה אחד ונותן על כפי הנזיר ומניפין
 ואחר כך התר הנזיר לשתות יין ולטמא
 למתים * רבי שמעון אומר כיון שגזרק עליו
 אחר מן הדמים * התר הנזיר לשתות כיון
 ולהטמא למתים * גלח על הזבח ונמצא
 פסול תגלחתו פסולה וזבחו לא עלו לזבח
 על החטאת שלא לשמה * ואחר כך הביא
 קרבנותיו לשמן תגלחתו פסולה וזבחו לא

עלו

עלו לו * גלח על העולה ועל השלמים שלא
 לשמן * ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן *
 תגלחתו פסולה וזבחו לא עלו לו רבי שמעון
 אומר אותו הזבח לא עלה לו * אבל שאר
 זבחים עלו לו * ואם גלח על שלשתן * ונמצא
 אחר מהן כשר * תגלחתו כשרה וביא שאר
 הזבחים : * מי שגזרק עליו אחר מן הדמים
 ונטמא * רבי אליעזר אומר סותר את הכל *
 וחכמים אומרים יביא שאר קרבנותיו ויטהר
 אמרו לו מעשה במרים התרמודית * שגזרק
 עליה אחר מן הדמים * ובאו ואמרו לה על
 בתה שהיתה מסכנת * והלכה ומצאה
 שמתה ואמרו חכמים תביא שאר קרבנותיה
 ותטהר :

פירק' כהן גדול ונזיר * אינן מטמאין בקרוביהן
 אבל מטמאין למת מצוה * היו מהלכין
 בדרך ומצאו מת מצוה * רבי אליעזר אומר
 יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר * וחכ'א יטמא
 נזיר ואל יטמא כהן גדול * אמר להם רבי
 אליעזר יטמא כהן שאינו מביא קרבן ער
 טמאתו * ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן

על

על טמאתו * אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו
 קדושת עולם * ואר יטמא כהן שקדושתו
 קדושת עולם יעל אלו טמאות הנזיר מגלח *
 על המת ועל כזית מן המת * ועל כזית נצל *
 ועל מלא תרוד רקב על השדרה ועל הגלגלת
 ועל אבר מן המת * ועל אבר מן החי שיש
 עליו בשר כראוי * ועל חצי קב עצמות * ועל
 חצי לוג דם * ועל מגען ועל משאן * ועל אהלן
 ועל עצם כשעורה על מגעו ועל משאו * על
 אלו הנזיר מגלח ומזה בשלישי ובשביעי
 וסותר את הקודמים * ואינו מתחיל למנות
 אלא עד שיטהר * (ומביא את קרבנותיו) :
 יאכל הסככות והפרעות ובית הפרס * וארץ
 העמים והגלל והדפק * ורביעית דם * ואהל *
 ורובע עצמות * ובלים הנוגעים במת * וימי
 ספרו וימי גמרו * על אלו אין הנזיר מגלח ומזה
 בשלישי ובשביעי ואינו סותר את הקודמים *
 ומתחיל ומונה מיד * וקרבן אין לו * באמת
 (אמרו) ימי הזב והזבה * וימי הסגרו של
 מצורע הרי אלו עולין לו : אמר רבי אליעזר
 משום רבי יהושע כל טמאה מן המת

שהנזיר

אמרו לו יטמא נזיר

שהנזיר מגלח עליה * תיבין עליה על ביאת
 מקדש * וכל טמאה מן המת שאין הנזיר
 מגלח עליה אין תיבין עליה על ביאת מקדש
 אמר רבי מאיר לא תהא זו קלה מן השרץ *
 אמר רבי עקיבא דנתי לפני רבי אליעזר מה
 אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל *
 הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו * רביעית
 דם שהוא מטמא אדם באהל אינו דין שיהא
 הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה * אמר לי
 מר זרע עקיבא * אין דנין כאן מקד וחמר
 וכשבאתי והרצתי דברים לפני רבי יהושע *
 אמר לי יפה אמרת * אלא כן אמרו הלככה :
 פירק שני נזירים שאמר להן אחר * ראיתי
 אחר מכס שנטמא * ואיני יודע איזה
 מכס * מגלחין ומביאין קרבן טמאה * וקרבן
 טהרה * ואומר אם אני הוא הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * ואם אני הוא
 הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה שלך
 וסופרין שלשים יום * ומביאין קרבן טהרה
 ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טמאה
 שלי * וקרבן טהרה שלך * וזה קרבן טהרתי *

ואם

א מנעו כס"א וכן עפ"ה ס"ב

26

כו

T. III.

ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי *
 וקרבן טמאה שלך * וזה קרבן טהרתך * מת
 אחד מהן * אמר רבי הושע יב"ט אחד מן
 השוק שידור כנגדו בנזיר * ואומר אם טמא
 הייתי הרי אתה נזיר מיד * ואם טהור הייתי
 הרי אתה נזיר אחר שלשים יום * וסופרין
 שלשים יום * ומביאין קרבן טמאה וקרבן
 טהרה * ואומר אם אני הוא הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * ואם אני הוא
 הטהור קרבן טהרה שלי * וקרבן טמאה
 בכסף * וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן
 טהרה ואומר אם אני (הוא) הטמא * קרבן
 טמאה שלי וקרבן טהרה שלך * וזה קרבן
 טהרתי * ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה
 שלי וקרבן טמאה בכסף * וזהו קרבן טהרתך
 אמר לו בן זומא ומי שומע לו שידור כנגדו
 בנזיר * אלא מביא חטאת העוף ועולת
 בהמה * ואומר אם טמא הייתי החטאת
 מחובתי * והעולה נדבה * ואם טהור הייתי
 העולה מחובתי * והחטאת בכסף * וסופר
 שלשים יום ומביא קרבן טהרה * ואומר אם

טמא

טמא הייתי העולה הראשונה נדבה וזו
 חובה * ואם טהור הייתי העולה הראשונה
 חובה וזו נדבה וזה שאר קרבני * אמר רבי
 הושע נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאים *
 אבל הודו לו חכמים לבן זומא * נזיר שהיה
 טמא בכסף ומחלט בכסף * אוכל בקדשים
 אחר שלשים יום * ושותה יין ומטמא לפתים *
 אחר מאה ועשרים יום * שתגלחת הנגע דוחה
 תגלחת הנזיר * בזמן שהוא ודאי * אבל בזמן
 שהוא ספק אינה דוחה :

פרק ט הגוים אין להם נזירות * נשים ועבדים
 יש להם נזירות * חמר בנשים מבעבדים
 שהוא כופה את עבדו ואינו כופה את אשתו
 חמר בעבדים מבנשים * שהוא מפר נדרי
 אשתו * ואינו מפר נדרי עבדו * הפר לאשתו
 הפר עולמית * הפר לעבדו * יצא לחרות *
 ומישראלים נזירותו עבר מכנגד פניו רבי מאיר
 אומר לא ישתה * ורבי יוסי אומר ישתה :
 נזיר שגלה ונודע לו שהוא טמא אם טמאה
 ידועה סותר ואם טמאת התהום אינו סותר *
 אם עד שלא גלח בין כך ובין כך סותר ביצד *

ס ספ"ט

נד

יָרַד לְטָבֹל בַּמַּעַרָה • וְנִמְצָא מֵת צָף עַל פִּי
הַמַּעַרָה • טָמֵא נִמְצָא מִשְׁקַע בְּקִרְקַע הַמַּעַרָה
יָרַד לְהִקְרֹטְהוֹר • לְטָהַר מִטְּמֵאת מֵת טָמֵא •
שְׁחִזְקַת טָמֵא טָמֵא • וְחִזְקַת טָהוֹר טָהוֹר •
שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר • הַמּוֹצֵא מֵת בַּתְּחִלָּה מִשְׁכָּב
כְּדָרְכוֹ • נוֹטְלוֹ וְאֵת תְּבוּסָתוֹ • מֵצֵא שְׁנַיִם
נוֹטְלִין וְאֵת תְּבוּסָתָן • מֵצֵא שְׁלֹשָׁה • אִם
יֵשׁ בֵּין זֶה לְזֶה מְאֻדָּבַע אֲמוֹת וְעַד יִשְׁמוֹנָה •
הָרִי זֶה שְׁכוּנַת קְבָרוֹת • בּוֹדֵק הַיְמִנּוֹ וְלִהְלֵן
עֶשְׂרִים אֲמָה • מֵצֵא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים
אֲמָה • בּוֹדֵק הַיְמִנּוֹ וְלִהְלֵן עֶשְׂרִים אֲמָה •
שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר שְׂאֵלוֹ מִתְּחִלָּה מֵצֵאוֹ • נוֹטְלוֹ
וְאֵת תְּבוּסָתוֹ • י כָּל סֶפֶק נִגְעִים בַּתְּחִלָּה
טָהוֹר עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְאָה • מִשְׁנִזְקַק
לְטַמְאָה סֶפֶקוֹ טָמֵא בְּשִׁבְעָה דְרָכִים בּוֹדֵקִין
אֵת הַזֶּבַע עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְזִיבָה בְּמֵאֵכֶל •
וּבְמִשְׁתֵּהוּ בְּמִשְׁאֵי וּבְקַפִּיצָהוּ וּבְחֹלֵי וּבְמִרְאָה
וּבְהִרְהוֹר • מִשְׁנִזְקַק לְזִיבָה אִין בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ
אֲנָסוֹ וְסֶפֶקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרְעוֹ טָמֵאִין • שְׂרָגְלִים
לְדַבֵּר • הַמֵּכֶה אֶת חֲבִירוֹ וְאֵמְדוּהוּ לְמִיתָה •
וְהִקְל מִכָּה שֶׁהָיָה לְאַחַר גִּבְעָן הַכְּבִיד וּמֵת •

ס' לטו' ח' ס' לטו' ח' ס'

היב

הַיְבִי ר' נַחֲמִיא אֹמֵר פְּטוֹר • שְׂרָגְלִים לְדַבֵּר •
הַנְּזִיר הָיָה שְׂמוּאֵל כְּדַבְרֵי ר' נְהוֹרַאי שֶׁנֶּאֱמַר
וּמִזְרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ • נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן
מִזְרָה • וְנֶאֱמַר בְּשְׂמוּאֵל מִזְרָה • מֵה מִזְרָה
הָאֲמוּרָה בְּשִׁמְשׁוֹן נְזִיר • אִף מִזְרָה הָאֲמוּרָה
בְּשְׂמוּאֵל נְזִיר אֲמַר ר' יוֹסִי וְהֵלֵא אִין מִזְרָה אֶלֶּא
יֵשׁל בְּשֶׁר וְדָם • אֲמַר לוֹ ר' נְהוֹרַאי וְהֵלֵא כְּבָר
נֶאֱמַר וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶּךְ וְשָׁמַע שְׂאוּל
וְהִרְגָנִי שֶׁכְּבָר הָיָה עָלָיו (מִזְרָה) שֶׁל בְּשֶׁר וְדָם •

סליק

ספר יצירה

קודם שיקרא ספר יצירה יאמר זה

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי למען יחודך הקדוש דמתייחד
בתוך הדם קדמאה ובתוך תלת ראשין דאריך ובתוך שבעה תקונין
דעתיקה קדישא ובתוך עשר ספירות דאצילות ועשר ספירות דבריאה ועשר
ספירות דיצירה ועשר ספירות דעשיה • ובתוך חכמה ובינה ועיר ונוקביה
דתתמלא רחמין עלנא ועל כל ישראל אחנא אמן סלה •
יושב המרומים ומשגיח התחתונים • ארון לכל הנאצלים • יחיד מיוחד
אחד מלך נאדר • מאכיל כל הנאצל • בורא כל נברא • יוצר כל נוצר
עושה כל נעשה • מי יגיע להשיג אחד מאלפי אלפים ורוב רבי רבבות גדול
מעלות ורום הסתר סתרי מעשיך כל שכן גדול יצירותיך • ומי יחשוב לדעת
אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות סתרי סודות לפונים בכריאותיך • כל שכן וקל
וחומר להשיג קצת מן הקצת וחלק מן החלק של אלף אלפי אלפים ורבי רבבות
מנאצליך שארון יחיד ואין שני מתיחד עמם יחוד גדול • לכן ה' אלהי גל עיני
ואביטה כפלאות מתורתך ושלח ומחול והעבר על חטאתי ועוונותי ופשעי שחטאתי
ושעויותי ופשעתי לפניך מיום היותי על האדמה עד היום הוה שאין אני עו פנים
וקסה

וקשה ערף לומר לפניך דין אני ולא חטאתי הכל חטאתי ועויתי ופשעתי אני
וכל (רמ"ח) אברי (וס"ס) גידי ועורקי ופשי ורוחי וגשמתי והכלוים עמי כלכו
כלאן תשינו בלי רועה וקלקלנו את אשר לא נוכל לתקן אם לא בשפע הרב הבא
מלמעלה מרום מעלת סדר הנורות היודע מעונותי יתקן את אשר שחתתי
וחכי לאור באור תורתך וחשכני משגיאות ורוח נדיבה תסמכני ואבין רוי
תורתך ללמוד וללמד לשמור ולעשות אמן כן יהי רצון :

ואחר כך יתחיל ספר יצירה פרק ג

שלוש אמות אמ"ש סודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בנתיים :
שלוש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות
וינאו מהם אויר ומים ואש ומהם כולדו אבות ומאבות תולדות : שלש אמות
אמ"ש חקקו חכבן לרפן שקלן והמירן וזר בהם שלש אמות אמ"ש בעולם
ושלש אמות בנפש זכר ונקבה : שלש אמות אמ"ש בעולם אויר ומים ואש
שמים כבראו מאש ואש כבראת ממים ואויר מרוח מכריע בנתיים : שלש אמות
אמ"ש בשנה חוס וקור ורויה חוס כברא מאש קור ממים ורויה מרוח מכריע
בנתיים : שלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה ראש ובטן וגויה ראש כברא
מאש ובטן כברא ממים וגויה מרוח מכריע בנתיים : בבא ה' המליך אות
ה' ברוח וקשר לו כתר ולרפן זה בזה וזר בהם אויר בעולם רויה בשנה
גויה בנפש זכר באמ"ש ונקבה באש"ס : בבא ב' המליך אות מ' במים וקשר
לו כתר ולרפן זה בזה וזר בהם ארץ בעולם וקור בשנה ובטן בנפש זכר במה"ש
ונקבה במה"ה : בבא ג' המליך אות ש' באש וקשר לו כתר ולרפן זה בזה וזר
בהם שמים בעולם וחוס בשנה וראש בנפש זכר בש"הם ונקבה בשמ"ה :

תו של בע

قطعة شظية مرئية من كتاب مجلدّ visible fragment from bookbinding

